

ISSN 2697-6641

วารสารวิชาการรัตนบุศย์
RATANABUTH JOURNAL

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2563

Vol. 2 No. 2 May – August 2020

กำหนดการออกเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

จำนวนพิมพ์ 100 เล่ม

ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน / ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม / ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยด้านต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชุมชน ในการสนับสนุนบุคคลที่ทำคุณงามความดีกับสังคม ส่งเสริมงานด้านวิชาการ และด้านอื่นๆ ของนักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปในการนำเสนองานวิชาการและผลงานวิจัยเผยแพร่สู่สังคมและเพื่อให้บริการวิชาการเกี่ยวกับการเสนอทางออกในการแก้ปัญหาสังคม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวารสารรัตนบุศย์

ร้อยตำรวจตรี ดร.สนุก สิงห์มาตร	ประธาน
พระครูประสิทธิ์ สีลคุณ, ดร.	กรรมการ
พระมหาจิรายุทธ ปโยโค ผศ.	กรรมการ
พระครูปราโมทย์สีลคุณ	กรรมการ
พระปลัดทองใบ สุภภาโส	กรรมการ

บรรณาธิการ ร.ต.ต.ดร.สนุก สิงห์มาตร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ ดร.พิกุล มีมานะ/ ดร.เมืองแมน ศิริญาณ

กองบรรณาธิการ

ร.ต.ต.ดร.สนุก สิงห์มาตร	บรรณาธิการ	ว่าที่ ร.ต.ดร.พิชิต กันยาวรรณ	กรรมการ
รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง	กรรมการ	อ.ดร.บรรจง ลาวะลี	กรรมการ
รศ.ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์	กรรมการ	อาจารย์รัชชัย ขยันทำ	กรรมการ
อ.ดร.วิภาพรรณ อุปนิสากร	กรรมการ	อาจารย์ทองหมุน น้อยนนท์	กรรมการ
อ.ดร.สุวิมล สมไชย	กรรมการ	ดร.พิกุล มีมานะ	ผช.บรรณาธิการ
ว่าที่ ร.ต.ดร.พิชิต กันยาวรรณ	กรรมการ	อ.ดร.เมื่องแมน ศิริญาณ	ผช.บรรณาธิการ

เลขานุการ อาจารย์ศุภลักษณ์ ปูระมงคล/อาจารย์ทองหมุน น้อยนนท์

ศิลปกรรม อ.ดร.พิกุล มีมานะ

สำนักงาน ที่ตั้งเลขที่ 202/1 หมู่ที่ 4 ตำบลดู่ทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร 35000
โทร 09-3556-9798

Location 202/1 Moo 4 Duthong subdistrict, Mueang District,
Yasothon Province. 35000

จัดพิมพ์โดย โรงพิมพ์ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป ที่ตั้ง 56 ถนนแก้วเสนา อำเภวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี โทร. 045-324777-9, Fax 045-324788

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง	มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี	มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
อ.ดร.วิภาพรรณ อุปนิสากร	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
อ.ดร.สุวิมล สมไชย	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ว่าที่ ร.ต.ดร.พิชิต กันยาวรรณ	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ดร.เอกวิชัย เมย์ไธสง	สมาคมนักวิชาการและนักวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
อ.ชัชพงศ์ เทียมทัญวนิช	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

อ.ณัฐพล จินดารัมย์
ดร.ดวงตา ราชอาษา

มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
สมาคมนักวิชาการและนักวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

วารสารรัตนบุศย์ RATANABUTH JOURNAL

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ ผศ.ดร. มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
รศ.ดร.ศรชัย ท้าวมิตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สมชัย สีนอก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.แหวนทอง บุญคำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.จรัส บุคดาพงษ์ มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ผศ.ดร.สุพันธ์ สุวรรณศรี มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.สุสิทธิ์ ไกรสิน มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.ประมุข ศรีชัยวงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
พ.ต.ท.ดร.ชัยบัญชา กองทอง มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
อ.ดร.สะอาด ศรีวรรณ วิทยาลัยเอการรณ
พ.ต.ต.ดร.ณัฐภัทร เสมานู มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
อ.ดร.กนต์ โชคกลางเดือน วิทยาลัยชุมชนยโสธร
อ.ดร.ชวลิต ไหลรินทร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อ.ดร.อัครงค์ ชุมนุช มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
อ.ดร.บรรณาภิจบรรจง ทองจำปา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
อ.ดร.อัญชลี ชุมนุช มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
อ.ดร.พีระศักดิ์ กิ่งพุ่ม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL) นี้ เป็นปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน พฤษภาคม – สิงหาคม 2563 ซึ่งอยู่ภายใต้องค์กรสมาคมนักวิชาการและนักวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นเวทีเผยแพร่ผลงานด้านวิชาการและด้านการวิจัยให้กับสมาชิกและนักวิชาการ ตลอดจนทั้งเพื่อให้บริการวิชาการเกี่ยวกับการเสนอทางออกในการแก้ปัญหาสังคมให้กับนักวิชาการ อาจารย์ นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ที่สนใจนำผลงานของตนตีพิมพ์เผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ ในฉบับนี้ได้มีเครือข่ายนักวิชาการหลากหลายสถาบันและหลากหลายสาขาได้นำผลงานวิชาการนำมาตีพิมพ์เผยแพร่ในฉบับ

สำหรับเล่มนี้ วารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL) มีผลงานทางวิชาการที่น่าสนใจที่หลากหลายจากนักวิชาการได้ส่งผลงานทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ประกอบด้วยบทความวิจัย 4 บทความวิชาการ 4 เรื่อง ซึ่งเนื้อหาสาระในเล่มพอที่จะเกริ่นนำได้ดังนี้

อาจารย์ทองหมุน น้อยนนท์ บทความวิจัยเรื่อง **“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด”** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผนพัฒนา ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ และด้านการตรวจสอบการบริหารงานผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศและอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและทั้งสามด้านไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้งโดยรวมและทั้งสามด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พระมหาวิฑูริพงษ์ ชัยแสง บทความวิจัยเรื่อง **“การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน : ชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอมือโยธา จังหวัดยโสธร”** พบว่า พบว่า 1. หลักการปฏิบัติตนในทางสายกลางเป็นการพัฒนาแบบต่างคนต่าง 2. หลักความพึงพอใจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา 3. หลักธรรมในการ

ครองตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธ เป็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาใช้ 4. ความเข้าใจในความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริคือความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและ 5. หลักการสร้างภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริต้องยึดหลักพึ่งตนเอง ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง 6. หลักเงื่อนไขความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในครอบครัว 7. หลักเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

จूरรัตน์ เมืองสนธิ์ บทความวิจัยเรื่อง **“ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร”** พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ที่มี อายุ และการประกอบอาชีพ ต่างกัน มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร โดยรวมและด้านงานรับบริจาคโลหิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร พบว่า เหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรควรพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพในการทำงานและการดำเนินงานตามภารกิจต่างๆให้มีประสิทธิภาพซึ่งจะทำให้เกิดผลดีต่อองค์กร ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานของเหล่ากาชาดจังหวัดอย่างต่อเนื่องด้วยการเพิ่มสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้องค์กร

ศุภลักษณ์ ประมวงค บทความวิจัยเรื่อง **“ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร”** พบว่า 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในครั้ง คือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศชาย จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 56.60 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/เทียบเท่า/อนุปริญญา จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 55.80 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเกษตรกรรม จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 ตามลำดับ 2) ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดห้าด้าน เรียงจากด้าน

ที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดประเพณีต่างๆ ($\bar{X} = 3.95$) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.88$) ด้านสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.19$) ด้านการส่งเสริมอาชีพและกลุ่มอาชีพ ($\bar{X} = 2.83$) และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.58$) ตามลำดับ

พระใบฎีกาสุนิตา เตชวโร(วิเศษวงษา) บทความวิจัยเรื่อง **“บทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด”** พบว่า 1) ประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ดมีทัศนะต่อบทบาทพระสังฆาธิการในการพัฒนาชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน พบว่า ตัวแปรด้านระดับการศึกษามีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรด้านเพศ อายุ และรายได้ทดสอบไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติแต่อย่างใด 3) ประชาชนในเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชน ได้แก่ อยากรให้พระสังฆาธิการหรือเจ้าอาวาสคอยสอดส่องความประพฤติของเยาวชน, อยากรให้พระมีสิทธิ์ลงโทษช่วยเหลือเจ้าหน้าที่รัฐด้านการปกครองด้วยและพระสังฆาธิการทุกวัดควรจัดกิจกรรมการเผยแพร่พระพุทธศาสนาทุกสัปดาห์

พิกุล มีมานะ บทความวิชาการเรื่อง **“ธนาครน้ำใต้ดิน ทางออกการบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง-น้ำท่วมภาคอีสานอย่างยั่งยืน : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี อำเภอกุตุชุม จังหวัดยโสธร”** พบว่า แนวทางการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพเพื่อจะช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนจึงขอเสนอรูปแบบการบริหารจัดการน้ำ ด้วยระบบ ธนาครน้ำใต้ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี อำเภอกุตุชุม จังหวัดยโสธรซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดยโสธรที่มีการจัดทาระบบธนาครน้ำใต้ดินมานาน่าเสนอ เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่มีความสนใจว่าแนวทางดังกล่าวนี้ไปปรับใช้ในพื้นที่เพื่อความผาสุกของพี่น้องประชาชนในภูมิภาคนี้

พระครูเมธีธรรมบัณฑิต บทความวิชาการเรื่อง **“ยุทธศาสตร์การเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนาในยุคปัจจุบัน”** พบว่า การบิดเบือนคำสอนอย่างมาก และผู้ที่มีอำนาจก็ไม่ได้ใส่ใจในการจัดการสิ่งที่เกิดขึ้นแบบผิดๆ น้อย่างจริงจัง แต่กลับส่งเสริมลัทธิอื่นคือกัณฑ์ภายนอก มีบทบาทมากขึ้นในด้านกฎหมายในการเผยแผ่และป้องกันลัทธิดังกล่าวจนมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตความ

เป็นอยู่ของคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ดังนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้เป็นสัญญาณเตือนให้คนไทย พุทธเห็นได้ว่าพระพุทธศาสนามีภัยทั้งภายในและภายนอก จึงควรจะต้องตื่นตัวลุกขึ้นมาปกป้อง พระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง มิเช่นนั้นพระพุทธศาสนาก็จะสูญสิ้นหายจากประเทศไทยดังประเทศ อื่นในอดีต

พระครูวาปีธรรมวิโรจน์ บทความวิชาการเรื่อง **“บทบาทนักศึกษา กับสถานการณ์ทางการเมืองไทย”** พบว่า นิสิตนักศึกษาถือเป็นคนกลุ่มน้อยของสังคมและเป็นชนชั้นนำใหม่ที่เริ่ม มีบทบาททางการเมืองขึ้นเรื่อยๆ ในอดีตที่ผ่านมาเยาวชนนิสิตนักศึกษาได้แสดงออกถึงการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ อย่างมากมายแต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มที่อยู่ใน กรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ๆ นิสิตนักศึกษาในฐานะที่เป็นกำลังสำคัญของชาติซึ่งมีวัฒนธรรม ทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม จึงควรจะเป็นผู้ริเริ่มทางการเมืองทำหน้าที่เรียกร้องสิทธิประโยชน์ แทนประชาชน รวมทั้งคอยถ่วงดุลอำนาจของผู้ปกครองประเทศในประเด็นปัญหาต่างๆ เป็น ตัวแทนส่วนหนึ่งของประชาชนทั้งประเทศในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งนิสิตนักศึกษา เคยปรากฏบทบาททางการเมืองโดยการเป็นปากเป็นเสียงให้กับประชาชนในด้านต่าง ๆ

คณะกรรมการพิจารณาการขอขอบพระคุณคณะกรรมการกลั่นกรองบทความทุกท่านที่ได้ใช้ ความอุตสาหะและมีความเพียรพยายามที่จะชี้แนะให้มีการแก้ไขปรับปรุงงานของแต่ละท่านให้ ออกมาอย่างถูกต้อง สมบูรณ์และน่าอ่านที่สุด รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ และ สุดท้ายขอขอบคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ทำให้มีวารสาร ฉบับนี้และโปรดติดตามฉบับต่อไปของเราด้วยครับ

บรรณาธิการ

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	(1)
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	(3)
บทบรรณาธิการ	(4)

บทความวิจัย :

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด	1
: ทองหมุ่น น้อยนนท์	
การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน : ชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	22
: พระมหาวุฒิพงษ์ ชัยแสง	
ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร	48
: จุริรัตน์ เมืองสนธิ์	
ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร	65
: ศุภลักษณ์ ประมงคล	
บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลตุกอี้ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด	84
: พระใบฎีกาสุนจินดา เถลวโร(วิเศษวงษา)	
บทความวิชาการ :	
ธนาคารน้ำใต้ดิน ทางออกการบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งน้ำท่วมภาคอีสานอย่างยั่งยืน : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	104
: พิกุล มีมานะ	

ยุทธศาสตร์การเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนาในยุคปัจจุบัน	120
: พระครูเมธีธรรมบัณฑิต	
บทบาทนักศึกษากับสถานการณ์ทางการเมืองไทย	138
: พระครูวาปีธรรมวิโรจน์	
ภาคผนวก	
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความวารสารรัตนบุศย์	158
ขั้นตอนการดำเนินการของวารสารรัตนบุศย์	159
หลักเกณฑ์การนิพนธ์บทความ	160
แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์	168
ใบสมัครสมาชิกวารสารรัตนบุศย์	170

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

Residents' Participation in Administration of Tambon Pho Yai Administration Organization, Phanomphrai District, Roi Et Province

ทองหมูน น้อยนนท์¹

Thongmoon Noinon

บทคัดย่อ

ดราวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .63 ถึง .88 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') และวิธีการของ L.S.D. (Least-Significant Different) แล้วนำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผนพัฒนา ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ และด้านการตรวจสอบการบริหารงาน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศและอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและทั้งสามด้านไม่

¹ คณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร Email: Thongmoon2500@gmail.com

แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้งโดยรวมและทั้งสามด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมด้านการตรวจสอบการบริหารงานไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการวางแผนพัฒนาการบริหารงบประมาณและพัสดุ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ตามลำดับความถี่สามอันดับ คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของ อบต. ในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. ควรมีการวางแผนในการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้าน และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. ให้มากขึ้น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน, การบริหารงาน, องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

The thematic paper's objects were 1) explore residents' participation in administration of Tambon Pho Yai Administration Organization in Roi Et province's Phanom Phrai district, 2) compare their participation in its administration classified according to differences over their genders, ages, education backgrounds and occupations and, 3) examine their suggestions on its administration. The tool used for the research was the questionnaire containing thirty questions endowed with five rating scales, possessing ranges of discrimination from .63 to .88 and the reliability for the whole questions at .98. Statistics utilized for analyzing data encompassed: frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. Had differences over statistical significance been found, pair-wise differences over means would have been tested with Scheffe's method and LS.D (Least-Significant Different) method. And the research's findings were presented through tabulations with the descriptions. The research's results were found as follows:

Resident's participation in administration of Tambon Pho Yai Administration Organization in Roi Et province's Phanom Phrai district in the overall perspective of three aspects were at the middle level. Taking a single aspect into account, all three aspects were also found at the middle level. Those listed in descending order were: development planning, administration of the budget and equipment, and scrutiny of administration. Results of the hypothesis testing were found that differences over residents' genders and ages were identically correlated with their participation in its administration; whereas those over their occupation backgrounds were strongly correlated with their participation in its administration following the statistical significance at .05. But those over education were identically correlated with their participation in its scrutiny of administration; while those over development planning, administration of the budget and equipment were strongly correlated with their participation in its administration following the statistical significance at .05. Residents suggestions on participation in administration of Tambon Pho Yai Administration Organization in Roi Et province's Phanom Phrai district in descending order of the first three frequencies were: 1) it should open the opportunities to them to participate in scrutinizing its administration of every aspect, 2) it should draw up development plans to cover all aspects of activities and, 3) it should open much more opportunities to them to take part in drawing up its development plans.

Keyword : Public participation,Administration, Sub-district administrative Organization

บทนำ

การจัดตั้งองค์การบริหารการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 ในสมัย ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งดำรง

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 4
ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้น ได้ประกาศจัดตั้ง
สภาตำบลขึ้นในประเทศไทย ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม
2499 และในขณะเดียวกันรัฐบาลก็ได้ตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2499
ขึ้น เพื่อจัดตั้งตำบลที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้นให้เป็น “องค์การบริหารส่วนตำบล” และเป็น
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นการจัดตั้งองค์กร
ระดับตำบล เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้การปกครองตนเอง และฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยทั่ว
ประเทศขึ้นเป็นครั้งแรก และต่อมาในปี พ.ศ. 2515 องค์การบริหารส่วนตำบลได้ถูกยกเลิกไปโดย
ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 เพราะความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ
ทั้งด้านรายได้ และบุคลากร

ในปี พ.ศ. 2537 ได้มีการจัดตั้งสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และให้มีฐานะ
เป็นนิติบุคคลทั่วประเทศ โดยให้มีการตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน
ตำบล พ.ศ. 2537 ขึ้นอีกครั้ง เป็นผลให้มีการยกเลิกสภาตำบลที่มีอยู่เดิมทั้งสิ้น และเกิดมีสภา
ตำบลขึ้นใหม่ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และในปัจจุบันนี้สภาตำบลได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วน
ตำบลหมดทุกแห่งแล้ว ในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ราษฎรใน
ชนบทห่างไกลได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง และมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

การก่อให้เกิดองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นเสมือนภาพสะท้อนของการกระจาย
อำนาจการปกครองจากรัฐบาลกลางลงไปให้รัฐบาลระดับท้องถิ่นมีความอิสระในการบริหาร และ
สอดคล้องกับกระแสเรียกร้องในการที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิเลือกรูปแบบในการ
ปกครองที่เหมาะสมกับงาน มีงบประมาณและบุคลากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่นของตน
จึงนับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของ
ประชาชน โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนา
เศรษฐกิจ และสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการ
จัดทำบริการสาธารณะ ให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการ

ปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบล เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2539 มีหมู่บ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 14 หมู่บ้าน มีประชากร 7,086 คน ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ จะเน้นให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารงาน แต่จากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ที่ผ่านมา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสนใจและไม่ให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน จะเห็นได้จาก เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดกิจกรรม หรือมีการจัดอบรมประชุมสัมมนา ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุมที่จัดขึ้น ซึ่งประชาชนที่เข้ามามีบทบาทและเข้ามามีส่วนร่วมส่วนมากจะเป็นกลุ่มของผู้นำ คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ ส่งผลให้การบริหารงานและการพัฒนาท้องถิ่นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และที่สำคัญยังส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่อีกด้วย

จากประเด็นดังกล่าว และประกอบกับผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานนี้ จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจ และต้องการที่จะศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นเกิดผลสัมฤทธิ์ และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. **ขอบเขตด้านประชากร** ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 14 หมู่บ้าน รวม 1,644 คน

2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการวางแผนพัฒนาการบริหารงบประมาณและพัสดุ และด้านการตรวจสอบการบริหารงาน

3. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ได้แก่ พื้นที่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ แตกต่างกัน
 2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ แตกต่างกัน
 3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ แตกต่างกัน
- 1.3.4 ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ดครั้งนี้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ มีดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ทำให้ทราบถึงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ต่างกัน
3. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

4. นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ แตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทน จำนวน 1,644 คน และได้มาโดยใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน (Taro yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คน และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นการมีส่วนร่วม 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนพัฒนา 2) ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ 3) ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และเป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิงได้แก่ ทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยสถิติประเภท Multiple Comparisons ตามวิธีของ เชฟเฟ (Sheffe') และวิธีของ LS.D. (Least-Significant Different) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัยตามข้อค้นพบได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 มีอายุระหว่าง 38-50 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 67.10 และมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 76.70

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามด้าน เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผนพัฒนา ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ และด้านการตรวจสอบการบริหารงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการวางแผนพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาชนเข้าร่วมการประชุมประชาคมในระดับหมู่บ้านหรือระดับตำบล และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 8 เป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล

2. ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 10
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 7 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาชนให้
การช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
เมื่อมีโครงการ/กิจกรรมในพื้นที่ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 9 มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อ
- จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 3 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ติดตามโครงการ/
กิจกรรมในแผนพัฒนาไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือ ข้อ 6 ติดตามตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อ - จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนก
ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วม
โดยรวมทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ
ต่างกันมีส่วนร่วมโดยรวมทั้งสามด้านแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

1. ด้านการวางแผนพัฒนา พบว่า ประชาชนที่มีเพศและอายุต่างกันมีส่วนร่วม
ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่าง
กัน

2. ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ พบว่า ประชาชนที่มีเพศและอายุ
ต่างกันมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกันมี
ส่วนร่วมแตกต่างกัน

3. ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับ
การศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกันมีส่วนร่วม
แตกต่างกัน

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับจากจำนวนความถี่มากไปหาน้อยห้าลำดับแรก ดังนี้

1. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
2. ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรมีการวางแผนในการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณสุขปโภค และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน
3. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ให้มากขึ้น
4. ควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้านให้เท่าเทียมและเสมอภาคกันทุกหมู่บ้าน
5. ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ควรจัดให้มีการประชุมประชาคมในระดับหมู่บ้านหรือตำบล เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและเสนอปัญหา/ความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีผลการวิจัยที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลได้ตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนยังไม่รู้และไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการวางแผนพัฒนา ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ และด้านการตรวจสอบการบริหารงาน โดยประชาชนอาจจะมองว่าการบริหารงานมิใช่หน้าที่ของตนเอง และคิดว่าการบริหารงานเป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่จะต้องรับผิดชอบและจัดการให้กับประชาชน หรือประชาชนบางส่วนยังมีแนวคิดที่ว่า การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้นำชุมชน/หมู่บ้าน ซึ่งประชาชนได้เลือกให้เข้าไปทำหน้าที่เป็นปากเป็นเสียงให้กับประชาชนแล้ว และอาจจะมองว่า การบริหารงานของระบบราชการมีความยุ่งยากซับซ้อน และมีขั้นตอนมากมาย นอกจากนี้อาจจะเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดการประชาสัมพันธ์ หรือเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานอย่างจริงจัง ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประสบความสำเร็จได้ ก็คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนพัฒนา **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** ประชาชนได้ให้ความสำคัญและเล็งเห็นถึงประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เพราะแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรอบและแนวทางที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะนำไปใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านและตำบลให้มีความเจริญก้าวหน้า รวมทั้งนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นซึ่งจะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นประโยชน์โดยตรงกับประชาชนทุกคนในท้องถิ่น ประชาชนจึงให้ความสำคัญ ให้ความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหรือการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมาก

ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการตรวจสอบการบริหารงาน และเกิดความเกรงกลัวต่อผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ประกอบกับองค์การ

บริหารส่วนตำบลยังไม่เปิดกว้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

เมื่อแยกออกเป็นรายด้านเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านการวางแผนพัฒนา ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผนพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 1 คือเข้าร่วมการประชุมประชาคมในระดับหมู่บ้านหรือระดับตำบล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ข้อที่ 8 คือเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 7 คือให้การช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของ อบต. เมื่อมีโครงการ/กิจกรรมในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ข้อที่ 9 คือมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อ – จัดจ้างของ อบต. มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 3 คือติดตามโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ข้อ 6 ติดตามตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อ – จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้ว สามารถสรุปผล โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะมีการปรับปรุง แก้ไข การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อหาแนวทางหรือวิธีการที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

เมื่อพิจารณาโดยรวมเป็นรายด้าน ผลการวิจัย พบว่า **ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด** คือ ด้านการวางแผนพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะมีการปรับปรุง แก้ไข และหาแนวทางหรือวิธีการที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการวางแผนพัฒนา โดยการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง เช่น เสียงตามสายหรือหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน และการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรจะเน้นและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรจะมีการปรับปรุง แก้ไข และหาแนวทางหรือวิธีการที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการตรวจสอบการบริหารงาน ควรจะเปิดโอกาสอย่างกว้างขวางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน เพื่อให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการจัดกิจกรรมหรือจัดทำโครงการที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน เช่น โครงการ อบรม. พบประชาชน เป็นต้น

เมื่อแยกออกเป็นรายด้านเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. ด้านการวางแผนพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า **ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด** คือ ข้อที่ 1 เข้าร่วมการประชุมประชาคมในระดับหมู่บ้านหรือระดับตำบล อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะมีการปรับปรุง แก้ไข และหาแนวทางหรือวิธีการที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับตำบลให้มากที่สุด **ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด** คือ ข้อที่ 8 เป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะมีการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับระเบียบ และขั้นตอนของการคัดเลือกคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อคัดเลือกตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน และเป็นตัวแทนของประชาชนเข้ามาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. ต่อไป

2. ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ ผลการวิจัย พบว่า **ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด** คือ ข้อที่ 7 ให้การช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของ อบต. เมื่อมีโครงการ/กิจกรรมในพื้นที่ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะปรับปรุง แก้ไข โดยการประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะดำเนินการให้ประชาชนได้รับทราบ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และช่วยเหลือในการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากที่สุดต่อไป **ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด** คือ ข้อที่ 9 มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างของ อบต. อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะปรับปรุง แก้ไข โดยการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อ-จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 16
และควรจัดให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องออกให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและขั้นตอนใน
การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน ผลการวิจัย พบว่า **ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด** คือ ข้อที่ 3 ติดตามโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะมีการปรับปรุง แก้ไข และหาแนวทางหรือวิธีการที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้มากถึงมากที่สุด **ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด** คือ ข้อที่ 6 ติดตามตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะมีการปรับปรุง แก้ไข และหาแนวทางหรือวิธีการที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1) ผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงควรทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) ผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดรองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงควรทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

3) จากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า ข้อเสนอแนะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงควรทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง. การเผยแพร่ความรู้ทางการปกครองท้องถิ่น ฉบับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2542.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550.

กาญจนา แก้วเทพ. มรดกวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมสร้างสรรค์ในชุมชนชนบท. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2530.

กิติมา ปรีดีติลก. กระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ อักษรบัณฑิต, 2529.

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการณ, การบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2527.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, การบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2525.

_____ . การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภากการพิมพ์, 2527.

เดช กาญจนางกูร. การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจเชียงใหม่. คณะเศรษฐศาสตร์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.

ถวิล เกื้อกุลวงศ์. การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ วัฒนาพานิช, 2539.

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภากการพิมพ์, 2527.

हनงศักดิ์ คุ้มใจน้ำ. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540.

ธวัช มกรพงศ์. แนวคิดบางประการเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. กลวิธีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน.

กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527.

ประหยัด หงส์ทองคำ. การพัฒนาประเทศโดยกระบวนการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ปรีชาติ วลัยเสถียร และคณะ. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2543.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. ทบทวนการพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วน

จำกัดนิติบุคคลไทย, 2527.

_____. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา

ปัจจุบันของประเทศไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร

: ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2525.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : ไทยอนุเคราะห์ไทย, 2526.

วันรักษ์ มีงมณีนิคิน. การพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ. กรุงเทพมหานคร : โอ

เดียนส์ไตร์, 2535.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. จิตวิทยาสังคมทฤษฎีและปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่สุวีริยาสาส์น, 2545.

สัมพันธ์ เตชะอริก. ใฝ่ฝันเพื่อหมู่บ้าน. กรุงเทพมหานคร : เอดิสัน, 2531.

อคิน ระพีพัฒน์. บทบาทของวิชาสังคมศาสตร์กับการพัฒนาชนบท. ขอนแก่น : สถาบันวิจัย

และพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

_____. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและ

วัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

อรรณพ พงษ์วาท. การศึกษากับการเปลี่ยนแปลงสังคม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2530.

อานนท์ อภภิรม. สังคมวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2524.

อำนาจ อนันตชัย. การระดมทุนมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ สุภาพใจ, 2533.

2. วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

จินดาบุษ จันทรางกูล. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552.

จุฑามาศ ศรีสิริพรพันธ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.

ธัญกานต์ สะตังษ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกาบิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.

น้ำฝน สมศรีนวล. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน เขตพื้นที่อำเภอนางรอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์”. **ภาคินิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

พนิดา ณะกลม. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ อำเภอสวรรภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

พทัส รุ่งวิริยะวงศ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.

พันจาเอกอรุณ ภมร. “ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม อำเภอ

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 20
เมือง จังหวัดตราด”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.

พิศมัย บุญเลิศ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนคร
สมุทรปราการ”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.

ภูมิธรรม เวชชัย. “บทบาทขององค์กาศาสตร์เอกชนในการสร้างสถาบันเกษตรกรเพื่อการพัฒนา ศึกษากรณี
การสร้างกลุ่มธนาคารข้าว องค์การอนุเคราะห์เด็กเป็รียบเทียบ”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : พิมพ์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

รามิล พัฒนมงคลเชษฐ. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วน
ตำบลปาก

แพรง อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)**,
บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.

สมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว
อำเภอบ้านบึงจังหวัดชลบุรี”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
บูรพา, 2549.

สาโรช น้อยใจบุญ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
กรณีศึกษาบ้านสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา”. **ภาคนิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.

อภิรัฐ จินาพร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์
กลาง อำเภोजังเจียม จังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)**.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์. “การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรือ
อำเภอบรือจังหวัดมหาสารคาม”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

3. บทความในวารสาร

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชน”. การพัฒนาชุมชน. ปีที่ 27 ฉบับที่ 1 มกราคม-กุมภาพันธ์, 2531.

4. เอกสารอื่นๆที่ไม่ได้ตีพิมพ์

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่. “แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2553 - 2555)”. ร้อยเอ็ด : องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่, 2552 (อัดสำเนา).

การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตาม
แนว พระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน : ชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ
อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

The introduction of the sufficiency economy principles along
the Buddhist principles and the sufficiency economy principles
along the lines Royal Initiatives for Community Practice: Ban
Muea Ae Community, Kho Nuea Sub-district, Mueang Yasothon
District, Yasothon Province

พรวุฒิพงษ์ ชัยแสง¹ , ทองหมูน้อยนนท์²

Prawuttipong Chaisaeng,Thongmoon Noinon

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ 1). เพื่อศึกษาการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตาม
แนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน และ 2). เพื่อ
ศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวการแก้ไขการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับ
หลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน การวิจัยนี้มีขอบเขตด้าน
พื้นที่ ศึกษาชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ขอบเขต
ด้านประชากร ประชากรศึกษาครั้งนี้คือ ผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนในชุมชนบ้านเหมือดแอ่
ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวน 100 ครัวเรือนและขอบเขตด้าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง Email: Sone_mcu@hotmail.com

² คณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร Email: Thongmoon2500@gmail.com

ระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้การศึกษาครั้งนี้ คือ ระหว่างเดือน ตุลาคม 2558 ถึงเดือน พฤศจิกายน 2558 ระเบียบวิธีการศึกษาการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน : ชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้ศึกษาได้กำหนดรูปแบบของการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวน 288 คน กลุ่มตัวอย่าง ที่ได้มาจากการเลือกแบบเชิงลึกโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 80 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. หลักการปฏิบัติตนในทางสายกลางเป็นการพัฒนาแบบต่างคนต่าง 2. หลักความพึงพอใจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา 3. หลักธรรมในการครองตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธ เป็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาใช้ 4. ความเข้าใจในความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริคือความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและ 5. หลักการสร้างภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริต้องยึดหลักพึ่งตนเอง ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง 6. หลักเงื่อนไขความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในครอบครัว 7. หลักเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

คำสำคัญ : หลักเศรษฐกิจพอเพียง, หลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธ, พระราชดำริ

Abstract

The objectives of the study are 1) to study the application of the sufficiency economy principles in accordance with the Buddhist principles and the sufficiency economy principles according to the royal initiative in the

community and 2) to study problems, obstacles and solutions to apply the sufficiency economy principles along the Buddhism and the sufficiency economy principles in the community This research has spatial scope. A study of Baan Mua-Ae community, Khor Nuea sub-district, Mueang Yasothon district, Yasothon province. The population of this study was Who is the head of households in Ban Meaw Ae community, Tambon Nua, Muang Yasothon District, Yasothon Province, totaling 100 households and time boundary The period for this study was between October 2015 and November 2015. The opinions of the people in applying the sufficiency economy principles according to the Buddhist principles and the sufficiency economy principles according to the royal initiative to practice in the community: Ban Meaeae community, Khor Nuea sub-district, Mueang Yasothon district, Yasothon province to provide this study. Achieve the stated objectives The study was determined a model for the study of the sample population. And tools used for data collection The construction and quality examination of the tools for collecting data and analyzing the population data were 288 people living in Muea Ae Village, Khor Nuea Sub-district, Mueang Yasothon District, Yasothon Province, of 288 people. Derived from in-depth selection by specifying sample size 80 people who are the heads of households, the results of the research were: 1. The principle of behavior in the middle path is the development of different people; 2. The principle of satisfaction according to the sufficiency economy philosophy It is an economic principle that is consistent with Buddhist principles. 3. The principles of self-possession according to the Sufficiency Economy Philosophy according to Buddhism. It is the application of the philosophy of

sufficiency economy according to the royal initiative. 4. Understanding of the sufficiency economy philosophy according to the royal initiative is the fit that is not too small and not too much. And 5. The principles of immunity according to the Sufficiency Economy Philosophy according to the royal initiative must adhere to the principle of self-sufficiency. Economical, not superfluous Each family member must know himself. 6. Principles of knowledge according to the Sufficiency Economy Philosophy according to the royal initiative to be implemented in the family. 7. The principle of moral conditions according to the sufficiency economy philosophy according to the royal initiative.

Keyword : The sufficiency, Sufficiency economy according to the Buddhist concept, Royal initiative

บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะ แนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด รวมถึงการพัฒนาและบริหารประเทศ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลาง คำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ ในการพัฒนาประเทศและชุมชนที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวภายใต้เงื่อนไขของการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมที่ต้องอาศัยเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการพัฒนาประเทศและชุมชนปัจจุบัน เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน หรือคนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุข ในส่วนของการพัฒนาชุมชนนั้น ให้ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกในสาธารณะพึ่งตนเองได้ คนมีคุณภาพ

ชีวิตที่ดีมีความสมดุลกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบการเมืองการปกครองโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความเป็นธรรมในสังคม ซึ่งภาครัฐมีส่วนสำคัญในการให้บริการ การพัฒนาประเทศและพัฒนาชุมชนรวมทั้งดูแลความสงบสุขของประชาชนให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เป็นกรณีศึกษา โดยได้ติดตามแผนพัฒนาชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้อง การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในชุมชนโดยตลอดพบว่า ระดับการพัฒนาของชุมชนในแต่ละด้านแตกต่างกัน โดยพิจารณาเห็นว่าขึ้นอยู่กับความสำคัญและความจำเป็นของชุมชนเป็นสำคัญ เนื่องจากการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ยังไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและสภาพแวดล้อม ประชาชนไม่เห็นความสำคัญเท่าที่ควร นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังสนใจที่จะศึกษาถึงผลของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในชุมชนบ้านเหมือดแอ่ จะมีผลต่อความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างไรหรือไม่เพียงใด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวการแก้ไขการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริที่มีต่อการนำไปปฏิบัติในชุมชน

ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรศึกษาครั้งนี้คือ ผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนในชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ตำบลคือเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวน 100 ครัวเรือน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้การศึกษาครั้งนี้ คือ ระหว่างเดือน ตุลาคม 2558 ถึงเดือน พฤศจิกายน 2558

วิธีดำเนินการศึกษา

1. สืบค้นข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ งานวิจัย บทความ งานเขียนที่เกี่ยวข้องทั่วไป และสัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้านโนนยางผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว
2. นำข้อมูลที่ได้มาทำการแยกแยะจัดประเภทตามความเหมาะสมในเนื้อหาแต่ละบทและอธิบายความดีความให้ความหมายตามความเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธมาปฏิบัติในชุมชน
2. ทำให้ทราบถึงการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน
3. ทำให้ทราบถึงผลการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาเป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากความสนใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากการสังเกตปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งอธิบายไว้อย่างชัดเจนว่า สังคมและวัฒนธรรมของมนุษยชาติมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาด้วยสาเหตุต่าง ๆ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามืออยู่สามส่วนคือผู้กระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เจตนาารมณ์ อุดมการณ์ วิธีการรวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเป้าหมายของกระทำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยสรุปการพัฒนา มีความหมายเป็นสองนัย คือ ประการแรก ในความหมายอย่างแคบ การพัฒนา หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้นหรือริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาและนำมาใช้เป็นครั้งแรก เช่นการคิดค้นกระแสไฟฟ้า การประดิษฐ์เครื่องคอมพิวเตอร์ ประการที่สอง ในความหมายอย่างกว้าง การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของระบบต่าง ๆ ในสังคมที่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคมนั้น โดยมีหลักที่ใช้ในการพิจารณาโดยมีจุดเน้นอยู่ที่ลักษณะของการพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงในด้านปริมาณ คุณภาพ และสิ่งแวดล้อม ทุกด้านให้ดีขึ้น

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

1. ประหยัด ลดละความฟุ่มเฟือย ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้านที่ไม่จำเป็น ดังพระราชดำรัสว่า ความเป็นอยู่ที่ดีต้องไม่ฟุ่มเฟือย ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง
2. ประกอบอาชีพด้วยความสุจริตดังพระราชดำรัสที่ว่า ความเจริญของคนทั้งหลายย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นสำคัญ
3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางการค้าขายกันอย่างรุนแรงดังอดีต ดังพระราชดำรัสว่าความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้นหมายถึง ความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรมทั้งในเจตนาและการกระทำที่ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญหรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น
4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้จนถึงขั้นพอเพียงดังพระราชดำรัสว่า การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่

จะหาความรู้และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้เพื่อตนเองเพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้าที่มีความสุข พอมีพอกิน เป็นขั้นหนึ่งและขั้นต่อไปก็คือให้เกียรติว่ายืนได้ด้วยตนเอง

5. ลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไปดั่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทว่า พยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัวทำลายผู้อื่น พยายามลด พยายามละความชั่วที่ตนเองมีอยู่พยายามก่อความดีให้แก่ตัวเองอยู่เสมอพยายามรักษาและเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้นให้จงงามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น”

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธ

คำว่า “เศรษฐกิจ” มาจากคำสองคำรวมกันคือคำว่า เศรษฐ แปลว่า ดีเลิศ และ คำว่า กิจ แปลว่า การประกอบการ เมื่อนำคำสองคำมารวมกันจึงได้ความว่า การประกอบกิจการงานเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่าย จ่าย แจก การบริโภค และการใช้สอยสิ่งต่างๆ ให้ได้ผลดีเลิศ ส่วนคำว่าพอเพียงหมายถึง ความเหมาะสม หรือ ความพอดี เน้นการผลิตและการบริโภคแบบพออยู่พอกินเป็นหลัก ซึ่งไม่ได้เน้นกำไรสุทธิ หรือความร่ำรวยเป็นเป้าหมายสูงสุด และเมื่อรวมกันจึงได้ความว่า การผลิตจำหน่าย และบริโภคอย่างพอเหมาะพอดี นั้นเองระบบเศรษฐกิจพอเพียงเป็นระบบเศรษฐกิจที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันของเราทรงดำริขึ้นมาเพื่อแสวงหาทางออกจากวิกฤตเศรษฐกิจให้กับสังคมไทย ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก็คือ การที่พึ่งตนเองได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เน้นที่การพอมี พอกินโดยเลี้ยงตัวเองได้พร้อมกับยึดหลักความสามัคคี การพอมี พอกิน หมายถึง การพึ่งตนเองใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านจิตใจต้องมีจิตสำนึกที่ดี และสร้างสรรค์ให้ตนเองและส่วนรวม
2. ด้านสังคม ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชน
3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ต้องมีการใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่าง

ฉลาด ประหยัด และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการหาทางเพิ่มมูลค่า

4. ด้านเทคโนโลยี ต้องรู้จักใช้เทคโนโลยีโดยใช้ประกอบกับภูมิปัญญาชาวบ้าน การเกษตรทฤษฎีใหม่ มีหลักสำคัญคือให้เกษตรกรมีความพอเพียง พอเลี้ยงตัวเองได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ทำการค้นคว้างานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้มีผู้วิจัยที่ได้ทำการศึกษาวิจัยไว้ และมีศึกษาวิจัยไว้ในแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ชลิดา เพียรสร้าง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

บุษยา มั่นฤกษ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม

ถนัด คงสมบัติ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การจัดทำแผนชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

ฐพชัย ทदनนท์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสำน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

วิลาสินี ศรีสุวรรณ และคณะ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริการวิชาการแก่สังคมด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบ ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านร่องปลายนา จังหวัดเชียงราย

ภูริปัญญา เกิดศรี (2553, หน้า 88-89) ได้ศึกษา ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน ศึกษากรณีตำบลนิคมกระเสี้ยว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

พระวิทยา ญาณसारโ (คัมภีร์) (2554, หน้า 110-111) ได้ศึกษา แนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน : ชุมชนบ้านเหมือด แอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้ บรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้ศึกษาได้กำหนดรูปแบบของการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่าง และ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการเก็บ รวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบของการศึกษา

รูปแบบของการศึกษา เป็นการศึกษาแบบ เชิงคุณภาพ และข้อมูลที่ใช้ใน การศึกษาเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และการเก็บรวบรวมข้อมูลทาง วิชาการที่เป็น เอกสาร ตำรา ระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาประกอบการศึกษา

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวน 288 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ได้มาจากการเลือกแบบเชิงลึกโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 80 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ตัวแปรตาม การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธและการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสัมภาษณ์ที่มีแนวคำถาม (Guideline) เกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษาที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาค้นคว้าแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่ผ่านมา
2. แบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริที่มีต่อการนำไปปฏิบัติในชุมชน
2. นำแนวคิดและทฤษฎี มากำหนดกรอบแนวคิด เพื่อใช้ในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา
3. สร้างแบบสัมภาษณ์และนำไปตรวจสอบคุณภาพ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริคือ นายสุริยนต์ พายบุตร ตำแหน่ง นักบริหารงานเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ความสมบูรณ์ด้านโครงสร้างรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ แล้วนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทฤษฎีภูมิ ผู้ศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และจัดบันทึกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์การศึกษาและตัวแปรที่ศึกษา

2. ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ด้วยตนเองทุกราย โดยพยายามถามให้ได้ตรงประเด็นคำถาม จัดบันทึกไว้ในแบบสัมภาษณ์ และมีการบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง โดยผู้ศึกษาได้ทำการขออนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์และต้องได้รับอนุญาตก่อนทุกครั้ง ในการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล นำกล้องถ่ายภาพไปเก็บภาพ ซึ่งเป็นสภาพทั่วไปในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการดำเนินการศึกษา และยังเป็นการช่วยให้ข้อมูลที่ได้ศึกษา มีความเป็นรูปธรรมและความน่าเชื่อถือเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งดำเนินการ ดังนี้

1. จำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์การศึกษาและตัวแปรที่ศึกษา

2. ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลที่รวบรวมได้โดยการตรวจสอบแบบสามเส้า

3. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาแยกส่วนจัดหมวดหมู่ โดยอาศัยการตีความที่มีกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐาน

4. นำเสนอผลการศึกษาโดยวิธีการพรรณานาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ผลการศึกษา

การศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน : ชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาประกอบผลการวิเคราะห์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครอบครัวจำนวน 80 คน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อศึกษาการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ที่มีต่อการบริหารจัดการในการชุมชน และเพื่อเสนอแนะการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน

ผลการวิเคราะห์การศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

เพศ อายุ การศึกษา ระดับมัธยมศึกษา อาชีพ รายได้

ส่วนที่ 2 การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน

1. หลักการปฏิบัติตนในทางสายกลางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธมาปฏิบัติในชุมชน เป็นการนำหลักธรรมเข้ามาช่วยในการดำเนินชีวิต ซึ่งสามารถดับความทุกข์ ความเดือดร้อนของประชาชนได้ ทำให้มีความขยันหมั่นเพียร ขยัน อดทน ในการปฏิบัติตน รู้จักกิน รู้จักใช้ ดำรงตนอยู่ในความพอประมาณ มีเหตุ มีผล มีภูมิคุ้มกัน มีการดำรงตนให้อยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และซื่อตรงต่อชุมชน การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ทุกคนต้องรักษา กฎ กติกา มารยาท ที่สังคมกำหนด หมั่นเตือนตนเองอยู่เสมอว่า ไม่มีงานใดสำเร็จได้ด้วยตัวคนเดียว ทุกคนต้องแสวงหาแนวทางความร่วมมือร่วมใจ ทุกคนในสังคมต้องมีความเมตตา กรุณา สงสาร ช่วยเหลือกัน ตอบแทนในสิ่งที่ดีต่อกัน โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธมาปฏิบัติ

2. ความเข้าใจในความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ คือการดำเนินชีวิตอย่างพอดีไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นับเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เน้นให้ผู้ น้อมนำไปปฏิบัติทำความดี ละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ซึ่งจะนำมาสู่ความสุขของ ผู้ปฏิบัติ ชุมชน สังคม ทั้งทางโลกและทางธรรม ท่ามกลางความวุ่นวาย แกงแย้งชิงดี ชิงเด่น ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อที่รองรับการ เปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอก โดยอาศัยความรอบรู้รอบคอบและความระมัดระวัง มาใช้วางแผนและดำเนินการทุก ขั้นตอนควบคู่ไปกับการสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในทุกระดับ ให้สำนึกในคุณธรรมความ ซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร ความมีสติปัญญา และความรอบคอบ มีเหตุ มีผล ในการตัดสินใจ พิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดและผลที่จะเกิดขึ้น อย่างรอบคอบ

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน จากการ สัมภาษณ์ประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือน ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาอุปสรรคการนำหลัก เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติใน ชุมชน ผู้นำชุมชนไม่เข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียง แผลงน้ำมีไม่เพียงพอ พี่ชฝักราคาถูก ประชาชนในชุมชนไม่ร่วมมือกัน มีความเห็นแตกต่างกัน ขัดแย้งกัน ขาดวิทยากรในชุมชนที่ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับให้ความรู้ประชาชน ประชาชน ไม่ให้ความสำคัญในการดำรงชีวิตของตน ต่างคนต่างทำเร่งรีบกับงาน วิธีคิดของคนบางคน ยังไม่เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ ไม่ยอมรับความรู้ใหม่ ๆ เคยชินกับการทำงานแบบเดิมๆ มีบาง ครัวเรือนที่ยังไม่ให้ความร่วมมือการเปลี่ยนแปลง การจัดการบางกิจกรรมในชุมชน มีปัญหา เกิดขึ้นยังแก้ปัญหาอุปสรรคไม่ถูกต้อง ประชาชนส่วนมาก ขาดความรู้ ความเข้าใจในการนำ หลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ขาดความต่อเนื่อง

ในการปรับปรุงส่งเสริมให้ดีขึ้น ลักษณะการพัฒนาต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงไปสู่การลดปัญหา และความขัดแย้งให้น้อยที่สุด

แนวทางการแก้ไขการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในชุมชน ต้องสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนอย่างแท้จริง โดยการกำหนดออกมาเป็นแผนงานพัฒนาชุมชน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติพร้อมทั้งให้คนในชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชุมชน โดยริเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลที่เกิดขึ้นตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการแนวร่วมการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักของทฤษฎีการพัฒนาชุมชน เน้นการพัฒนาชุมชน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้ การพัฒนานั้นจะไม่สมบูรณ์ลักษณะการพัฒนาจึงมุ่งหมายที่ตรงประเด็นของปัญหา

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน : ชุมชนบ้านเหมือดแอ่ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ที่มีต่อการบริหารจัดการในการชุมชน และเพื่อเสนอแนะการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชนสามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังต่อไปนี้

สรุปผล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่สัมภาษณ์พบว่า ส่วนมากเป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี รองลงมา มีอายุระหว่าง 41- 50 ปี และสูงกว่า 50 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา รองลงมา

การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้ 5,000 บาท รองลงมา มีรายได้ 10,000 บาท ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ พบว่า

1. หลักการปฏิบัติตนในทางสายกลางเป็นการพัฒนาแบบต่างคนต่างทำ ไม่มีการร่วมตัวกันอย่างจริงจัง ซึ่งต่อมาได้มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธ ยึดหลักธรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งเศรษฐกิจชุมชน ความเป็นอยู่ของสังคม มีความรักสามัคคีกัน และเข้มแข็ง การนำหลักธรรมเข้ามาช่วยในการดำเนินชีวิต สามารถดับความทุกข์ ความเดือดร้อนของประชาชนได้

2. หลักความพึงพอใจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ หลักเศรษฐกิจศาสตร์ตามแนวพุทธที่มุ่งให้มนุษย์จำกัดหรือความอยากหรือความต้องการของตนเอง แทนการกระตุ้นตัณหาหรือความอยาก เพื่อให้เกิดการบริโภคมากขึ้น

3. หลักธรรมในการครองตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธ เป็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาใช้ เพื่อให้พสกนิกรชาวไทยได้เข้าถึงหลักการพื้นฐานของการดำรงชีวิตในทุกๆระดับ จากการยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้ ด้วยการประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดความฟุ้งเฟ้อ ไม่ฟุ้งเฟ้อตามกระแสบริโภคนิยม และรู้เท่าทันสิ่งต่าง ๆ

4. ความเข้าใจในความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริคือความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นับเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกันกับคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เน้นให้ผู้ผู้น้อมนำไปปฏิบัติ ทำความดี ละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ซึ่งจะนำมาสู่ความสุขของผู้ปฏิบัติ ชุมชน สังคม

5. หลักการสร้างภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริต้องยึดหลักพึ่งตนเอง ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น ข้อมูลรายรับ - รายจ่าย ในครอบครัวของตนเองสามารถรักษาระดับการใช้จ่ายของตนไม่ให้เกินหนี้ และรู้จักตั้งศักยภาพในตัวเองในเรื่องของปัจจัยสี่ให้ได้ในระดับหนึ่ง การพัฒนาตนเองให้สามารถอยู่ได้อย่างพอเพียงคือ ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลางให้อยู่ได้อย่างสมดุลคือ มีความสุขที่แท้ไม่รู้สึกขาดแคลน จนต้องเบียดเบียนตนเองหรือดำเนินชีวิตอย่างเกินพอดีจนต้องเบียดเบียนผู้อื่น

6. หลักเงื่อนไขความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ มาปฏิบัติในครอบครัว ซึ่งเงื่อนไขความรู้ที่ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ เช่น ระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ ชุมชนต้องมีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำนองเดียวกับการ “ลงแขกเกี่ยวข้าว” แบบดั้งเดิม เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงาน เนื่องจากข้าวเป็นปัจจัยหลักที่ทุกครัวเรือนจะต้องบริโภค

7. หลักเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างครัวเรือนประกอบด้วยต้องมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต เช่น หลัก 3 ห่วงคือ ทางสายกลาง ที่ประกอบไปด้วย ห่วงที่ 1 คือ พอประมาณ หมายถึงพอประมาณในทุกอย่าง ความพอดีไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่นให้เดือดร้อน ห่วงที่ 2 คือ มีเหตุผลหมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ และห่วงที่ 3 คือ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองหมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

อภิปรายผล

หลักการปฏิบัติตนในทางสายกลางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธมาปฏิบัติในชุมชน เป็นการนำหลักธรรมเข้ามาช่วยในการดำเนินชีวิต ซึ่งสามารถดับความทุกข์ ความเดือดร้อนของประชาชนได้ ทำให้มีความขยันหมั่นเพียร ขยัน อดทน ในการปฏิบัติตน รู้จักกิน รู้จักใช้ ดำรงตนอยู่ในความพอประมาณ มีเหตุ มีผล มีภูมิคุ้มกัน มีการดำรงตนให้อยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และซื่อตรงต่อชุมชน การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ทุกคนต้องรักษา กฎ กติกา มารยาท ที่สังคมกำหนด หมั่นเตือนตนเองอยู่เสมอว่า ไม่มีงานใดสำเร็จได้ด้วยตัวคนเดียว ทุกคนต้องแสวงหาแนวทางความร่วมมือร่วมใจ ทุกคนในสังคมต้องมีความเมตตา กรุณา สงสาร ช่วยเหลือกัน ตอบแทนในสิ่งที่ดีต่อกัน โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธมาปฏิบัติ เช่น การทำนา เลี้ยงเป็ด ปลูกมะนาวในปลอกบ่อซีเมนต์ ปลูกผักไว้กินเอง

การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในชุมชน ผู้นำชุมชนไม่เข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียง แหล่งน้ำไม่มีเพียงพอ พี่ชฝักราคาถูก ประชาชนในชุมชนไม่ร่วมมือกัน มีความเห็นแตกต่างกัน ชัดแย้งกัน ขาดวิทยากรในชุมชนที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับให้ความรู้ประชาชน ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการดำรงชีวิตของตน ต่างคนต่างทำเร่งรีบกับงาน วิธีคิดของคนบางคนยังไม่เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ ไม่ยอมรับความรู้ใหม่ ๆ เคยชินกับการทำงานแบบเดิมๆ มีบางครัวเรือนที่ยังไม่ให้ความร่วมมือการเปลี่ยนแปลง การจัดการบางกิจกรรมในชุมชน มีปัญหาเกิดขึ้นยังแก้ปัญหาคู่สรรคไม่ถูกต้อง ประชาชนส่วนมากขาดความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ขาดความต่อเนื่องในการปรับปรุงส่งเสริมให้ดีขึ้น ลักษณะการพัฒนาต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงไปสู่การลดปัญหา และความขัดแย้งให้น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

1. ควรเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในด้านการจัดการกลุ่มอาชีพและยกระดับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนให้เป็นธนาคารชุมชนหรือหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมการออมด้วยหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ควรสร้างหลักประกันว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบลต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. ควรส่งเสริมให้ผู้นำชุมชน และประชาชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้จากชุมชน และเครือข่ายที่ประสบผลสำเร็จ
4. ควรยกเลิกโครงการประเภทให้เปล่าและสนับสนุนโครงการที่让群众自己使用自己力量ในการวางแผน และดำเนินการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนให้มากที่สุด
5. ควรพัฒนาผู้นำชุมชนและประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างแรงจูงใจ ให้ผู้นำชุมชนและประชาชนสนใจอยากปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลที่เกิดจากการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ โดยมุ่งเน้นการทำให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ และการพัฒนากิจกรรมด้านเศรษฐกิจของชุมชนเป็นเป้าหมายหลัก
2. ควรศึกษาการยกระดับกลุ่มอาชีพหรือกองทุนต่างๆของชุมชนให้เป็นธนาคารท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ และภายในชุมชนด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง
3. ควรศึกษาส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ผู้ประกอบการและผู้ประกอบอาชีพในด้านต่างๆ ให้มีความเข้าใจกับสถานะเศรษฐกิจที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับการดำรงอยู่ของชีวิตที่แท้จริง รวมทั้งศึกษาการดำเนินชีวิตอยู่ของประชาชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

บรรณานุกรม

กระทรวงมหาดไทย. (2549). หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่าง. คณะกรรมการ
อำนวยการเศรษฐกิจ
พอเพียง.

กุลวัฒน์รพวงศ์. (2544). ตามรอยพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง-ทฤษฎีใหม่.
กรุงเทพมหานคร : สุวีริ
ยาสาส์น.

คุณ โทชน์. (2537). พุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอ
เดียนสโตร์.

จิตจำนงค์ กิติกิริติ. (2536). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : คุณพินอักษรกิจ.

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2550). 3 ห่วง 2 เงื่อนไข. เศรษฐกิจพอเพียง. ปีที่ 3 ฉบับที่
50 : 92

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2546). ลัทธิเศรษฐกิจการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬา
ลงกรมหาวิทยาลัย.

_____. (2548). แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน ข้อเสนอทางทฤษฎีในบริบทต่างสังคม. พิมพ์
ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

ชลิดา เพียรสร้าง. (2554). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษาอำเภอ

สุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ คณะเศรษฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย

:

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชินรัตน์ สมสืบ. (2538). **การบริหารการพัฒนาชนบท**. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการพัฒนา

ชนบท. พิมพ์ครั้งที่ 14. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ฐพชัย ทตนนท์. (2556). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอำเภอเวียงสา

จังหวัดน่าน. **วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐ**

ประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ดิเรก ฤกษ์หรัย. (2547). **การพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์.

ถนัด คงสมบัติ. (2553). การจัดทำแผนชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลกะเปอร์

อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง. **วิทยานิพนธ์ สาขาพุทธศาสตร์การพัฒน. บัณฑิตวิทยาลัย :**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ทองหล่อ วงษ์ธรรมา. (2551). **ศาสนาสำคัญของโลก**. กรุงเทพมหานคร :โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.

ทองศักดิ์ คุ่มไชน้ำ. (2540). **หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท**. คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธีรยุทธ บุญมี. (2537). **จุดเปลี่ยนแห่งยุคสมัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : วิทยุชุมชน.

นพมาศ ธีรเวคิน. (2534). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เบญจพร ทั้งเกษมวัฒนา. (2540). **การพัฒนาเศรษฐกิจเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญมี แทนแก้ว.(2545).**พุทธปรัชญาเถรวาท**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

บุญเสริม บุญเจริญผล. (2543). **แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง**. วารสารวิชาการเศรษฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเกริก (มกราคม - มิถุนายน)

บุษยามันนฤกษ์. (2556). การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการจัดการของ

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม. **วิทยานิพนธ์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหา**

บัณฑิต (การบริหารการพัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย

: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ประนัดดา พงศ์นภาพิไล. (2550). **สังคมสงเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง**. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ประเวศ วะสี. (2540). **ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคน ศักยภาพแห่งความสร้างสรรค์**. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

_____. (2541). **ประชาคมตำบล**, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มติชน.

ประภาเทัญ สุวรรณ (2526). **ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ.(2543). **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**. **รายงาน**

วิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

พัชรินทร์ สิริสุนทร (2547). **แนวคิดและทฤษฎีด้านการพัฒนาสังคม**, เอกสารประกอบการสอนใน

สาขาวิชาพัฒนาสังคม. คณะสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พรชัย พัฒนบัณฑิต. (2531). **การพัฒนาเศรษฐกิจ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

_____. (2531). **ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2544). **เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์สุภาพใจ.

พระเทพ เวที. (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2532). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**.

กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร). (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน

เศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.

วิทยานิพนธ์

พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหา

จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระวิद्या ญาณसारโ (คัมภีร์) (2554). **แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่**

ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธานุชาเถรวาท. **วิทยานิพนธ์ สาขาวิชา**

พระพุทธศาสนา. บัณฑิต

วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย

ไพฑูริย์ เครือแก้ว. (2538). **ลักษณะสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิธการพิมพ์.

ไพบุลย์ วัฒนสิริธรรม. (2544). **สำนักไทยที่พึ่งงานที่ปรารถนา**. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา. ภูมิปัญญา เกิดศรี. (2553). **ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูป**

ที่ดิน ศึกษากรณีตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี.

วิทยานิพนธ์.

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. คณะรัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยานิพนธ์ :

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2536). **หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

ไทยอนุเคราะห์ไทย.

ราชบัณฑิตยสถาน.**พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546)**. กรุงเทพมหานคร : นาน

มีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด.

รัตนา สายคณิต และชลลดาจามรกุล. (2549). **เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร

: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2550). **การบริหารจัดการทางคุณธรรมและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง**.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โฟร์เพชร.

วีระ สมบูรณ์. (2548). **ชีวิตและความคิด เอ.เอฟ.ซูมาเกอร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์โอเพ่นบุ๊ก.

วิทยากร เชียงกุล.(2527). **การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย : บทวิเคราะห์.**
กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์ฉัณแกระ.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2549). **เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด.** พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพมหานคร : โรง

พิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน. (2555). **คู่มือการดำเนินงานอาสาพัฒนา (อสพ.)**
กรมการพัฒนา

ชุมชน กระทรวงมหาดไทย.

สุวรรณ เพชรนิล. (2527). **พุทธปรัชญาเบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร : กิ่งจันทร์การพิมพ์.
กรุงเทพมหานคร :โครงการวิถีสัน.

สนธยา พลศรี. (2545). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร
:

โอเดียนสโตร์.

สนธิ สมัครการ. (2539). **ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย วิเคราะห์เชิงสังคมมานุษย**
วิทยา.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2549). **จุดเปลี่ยนประเทศไทยเศรษฐกิจพอเพียงในกระแสโลกาภิ**
วัตน์.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท สยาม เอ็ม แอนด์ บี พับลิชชิ่ง จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **ปรัชญาเศรษฐกิจ**
พอเพียง.

พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี่.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2522). **ทฤษฎีการพัฒนาสังคม.** กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน
จำกัด

เอมีเทรตติ้ง.

วิลาสินี ศรีสุวรรณ และคณะ. (2555). การบริการวิชาการแก่สังคมด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม

เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านร่องปลายนา จังหวัดเชียงราย. บัณฑิต

วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

อภิชัย พันธเสน และคณะ. (2550). สังเคราะห์องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อภิชัย พันธเสน. (2547). พุทธเศรษฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์.

อภิชัย พันธเสน. (2539). แนวคิดทฤษฎีและภาพรวมของการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์

พรินตติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์. (2548). การศึกษาชุมชนเชิงพหุลักษณะ : บทเรียนจากวิจัยภาคสนาม.

กรุงเทพมหานคร : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).

ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่า กาชาดจังหวัดยโสธร

PROBLEMS AND SOLUTIONS FOR PERSONNEL'S PARTICIPATION IN WORK PERFORMANCE AT RED CROSS UNIT OF YASOTHON PROVINCE

จรรีรัตน์ เมืองสนธิ¹

Jurerat Maungsin

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ที่มี อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กรรมการเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร และสมาชิกเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร จำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ จำนวน 27 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย และแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วยกรรมการเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร 3 คน และสมาชิกเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร 4 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ที่มี อายุ และการประกอบอาชีพ ต่างกัน มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร โดยรวมและด้านงานรับบริจาคโลหิต

¹ นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง Email: Sone_mcu@hotmail.com

แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร พบว่า เหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรควรพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพในการทำงานและการดำเนินงานตามภารกิจต่างๆให้มีประสิทธิภาพซึ่งจะทำให้เกิดผลดีต่อองค์กร ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานของเหล่ากาชาดจังหวัดอย่างต่อเนื่องด้วยการเพิ่มสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้องค์กร หน่วยงานต่างๆที่เป็นผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคเงินและสิ่งของเพิ่มขึ้นและควรให้ความสำคัญของการเป็นสมาชิกเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ควรประชาสัมพันธ์เผยแพร่เชิญชวนองค์กรการกุศลอื่นๆ เข้ามาสนับสนุนในการดำเนินงานของเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร และการดำเนินงานทุกขั้นตอนควรให้บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรได้รับรู้และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรในแนวทางการปฏิบัติงานตามภารกิจของเหล่ากาชาดจังหวัดไปในทิศทางเดียวกัน การสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและตระหนักถึงงานในการช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ ควรมีการช่วยเหลือเบื้องต้นอย่างเร่งด่วนในกรณีที่เกิดสาธารณภัยขึ้น ควรสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรด้วยการขอเหรียญกาชาดสมนาคุณตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

Abstract

This paper has three objectives: 1) to study the problems of participation in the performance of the employees of the Yasothon Red Cross; 2) to compare the problems of participation in the performance of the aged Yasothon Red Cross personnel. Education level 3) to study ways to solve problems of participation in the performance of personnel of the Yasothon Red Cross. The sample used in the research was 155 members of the Yasothon Red Cross and members of the Yasothon Red Cross. 0.95 The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, standard deviation. The t-test and F-test, where statistically significant differences were found, were tested for the double mean difference by

the Scheffe method, presented in the accompanying table. describe And a focus group consisting of 3 members of the Yasothon Red Cross and 4 members of the Yasothon Red Cross. The research results were found that The results of hypothesis testing showed that the Red Cross personnel of Yasothon Province with different ages and occupations had problems of participation in performance of the Yasothon Red Cross personnel. Overall and each aspect was no different. The personnel of the Red Cross in Yasothon Province With different educational levels There is a problem of participation in the performance of personnel of the Yasothon Red Cross. Overall and blood donation work is different. With statistical significance at level 0.05, the solution to the problem of participation in the performance of the Yasothon Red Cross personnel found that the Red Cross in Yasothon Province should develop and improve their working potential and perform various missions to be more efficient. This will cause a good effect on the organization. The activities and contributions of the provincial Red Cross should be continuously promoted by adding public relations materials for the organization. More faithful entities donate money and supplies and should give importance to membership of the Yasothon Red Cross. Should publicize, disseminate, invite other charities To support the work of the Red Cross in Yasothon Province And the implementation of every step should allow personnel of the Red Cross in Yasothon Province to know and take part in helping to publicize. Should provide training to provide knowledge on roles and duties in the work for the personnel of the Yasothon Red Cross in the direction of working in accordance with the mission of the Provincial Red Cross in the same direction. Raising awareness of the employees of the Red Cross in Yasothon Province to have responsibility for their assigned duties and to realize their work in helping and helping people with pure hearts. There should be urgent primary aid in the

event of a disaster. Should build morale and morale for the personnel of the Red Cross in Yasothon Province by requesting the red cross medal according to the specified criteria.

บทนำ

สภาอากาศไทยเป็นองค์กรการกุศลเพื่อมนุษยธรรม ได้เริ่มกำเนิดมาจากกุศลจิตแห่งความเมตตาการุณของผู้ริเริ่มจัดตั้งองค์กรนี้ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2436 อันเนื่องมาจากเหตุการณ์การสู้รบระหว่างประเทศไทยกับประเทศฝรั่งเศสในกรณีพิพาทเรื่องพรมแดนริมฝั่งแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นผลให้มีผู้บาดเจ็บ เสียชีวิต และได้รับความทุกข์ทรมาน ด้วยความสงสารและห่วงใยในความทุกข์ทรมานของทหารเหล่านี้ จึงได้มีสตรีไทยกลุ่มหนึ่ง โดยมี ท่านผู้หญิงเป็ลเลียน ภาสกรวงศ์ เป็นผู้นำสมัยนั้น ได้กราบทูลขอพระราชทานพระเมตตาคุณ สมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนา พระบรมราชเทวี ซึ่งต่อมาทรงดำรงพระราชอิสริยยศ เป็น สมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ได้จัดตั้งองค์กรที่จะช่วยบรรเทาทุกข์ทหารขึ้น และได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งสภาอุณาโลมแดงแห่งชาติสยามขึ้น อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์โดยมีพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระวรราชเทวี ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานพระราชอิสริยยศเป็น สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถพระพันปีหลวง ทรงเป็นสภานายิกา และสมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนาพระบรมราชเทวี ทรงเป็นสภากษัตริย์

การดำเนินงานของสภาอุณาโลมแดงแห่งชาติสยามในระยะแรกนี้ได้จัดส่งยา อาหาร เสื้อผ้า และเครื่องอุปโภคต่างๆ ไปช่วยทหารที่ได้รับบาดเจ็บเป็นที่ชื่นชมของทหารและประชาชนที่ได้รับทุกขเวทนา ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงจัดตั้งโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เมื่อปี พ.ศ. 2457 และมีกียรติตราพระราชบัญญัติว่าด้วยสภาอากาศไทย ปี พ.ศ. 2461 มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยรักษาพยาบาลผู้ป่วยไข้ และบาดเจ็บในยามสงครามและยามสงบ กับตั้งการบรรเทาทุกข์ในเหตุการณ์สาธารณภัยโดยไม่เลือก เชื้อชาติ ชั้น วรรณะ ลัทธิ ศาสนา หรืออุดมการณ์ทางการเมือง ยึดหลักมนุษยธรรมเป็นที่ตั้ง ยังผลให้สภาอากาศไทยได้รับ

การรับรองจากคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเมื่อปี พ.ศ. 2463 และสันนิบาต
สภากาชาด ได้รับเข้าเป็นสมาชิกเมื่อปี พ.ศ. 2464

สภากาชาดไทยได้ยึดมั่นในหลักการกาชาดสากล ซึ่งสภากาชาดและสมาชิกวงเดือนแดง
ทุกประเทศทั่วโลกยึดถือปฏิบัติในหลักการกาชาด 7 ประการ คือ การมีมนุษยธรรม ความไม่
ลำเอียง ความเป็นกลาง ความเป็นอิสระ บริการอาสาสมัคร ความเป็นเอกภาพ และความเป็น
สากล ซึ่งในปัจจุบันสภากาชาดไทยอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิ
พลอดุลยเดช โดยมีสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงดำรงตำแหน่งเป็นสภานายิกา
และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดำรงตำแหน่งเป็นรองคูปนายิกา
ผู้อำนวยการสภากาชาดไทย มีกรรมการสภากาชาดไทยเป็นองค์กรบริหาร และมีหน่วยงานต่าง ๆ
รับผิดชอบหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสภากาชาดไทย

จากภารกิจที่มีมากมายของสภากาชาดไทยในการดูแลราษฎรไม่ทั่วถึง จึงได้ขยาย
เครือข่ายไปในพื้นที่ต่างจังหวัด เหล่ากาชาดจังหวัดจึงเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจาก
สภากาชาดไทยในเขตพื้นที่จังหวัดให้มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนและได้
จัดตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2504 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พล
เอกประภาส จารุเสถียร) ในสมัยนั้นได้สนับสนุนให้จัดตั้งเหล่ากาชาดจังหวัดขึ้นอย่างเป็นทางการ
ในทุกจังหวัด (69 จังหวัด) ทั่วประเทศ เพื่อช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอในสังคม สำหรับเหล่ากาชาด
จังหวัดยศธ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีแนวทางการปฏิบัติงานตามภารกิจของสภากาชาดไทยในเขต
พื้นที่ การปฏิบัติงานที่มีมากมายในด้านต่างๆ เช่น ด้านงานหารายได้ ด้านงานบรรเทาทุกข์ ด้าน
งานบริจาคโลหิต ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านงานพระราชดำริ ด้านงานยุวกาชาดและงาน
อื่นๆที่ได้รับมอบหมาย ในการออกปฏิบัติงานซึ่งเป็นเอกเทศและปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น
การมีส่วนร่วมของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่า
การออกปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยศธมีจำนวนน้อยโดยไม่ทราบถึงสาเหตุที่
แท้จริงในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแต่ละครั้ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาซึ่งเป็นบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติงานในฐานะเป็นกรรมการ
เหล่ากาชาดจังหวัดยศธ จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญที่มีต่อสังคมขององค์กรนี้ในความเป็น
ปึกแผ่น การพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืนและให้ความสำคัญในปัญหาการมีส่วนร่วมใน

การปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดในการปฏิบัติงานด้วยความพร้อม เต็มใจและ
อุทิศตนในการปฏิบัติงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการมี
ส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดโยธธ ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงน่าจะเป็น
ประโยชน์กับเหล่ากาชาดจังหวัดโยธธและเหล่ากาชาดจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร
เหล่ากาชาดจังหวัดโยธธ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัด
โยธธ

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาด
จังหวัดโยธธ ที่มีตัวแปรอิสระคือ อายุ ระดับการศึกษาและการประกอบอาชีพต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร
เหล่ากาชาดจังหวัดโยธธ

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร
เหล่ากาชาดจังหวัดโยธธ ตั้งสมมติฐานของการวิจัย คือ

1. บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดโยธธที่มี อายุ ต่างกันมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
แตกต่างกัน

2. บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดโยธธที่มี ระดับการศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมในการ
ปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

3. บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดโยธธที่ประกอบอาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการ
ปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรได้กำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ทำการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กรรมการเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร จำนวน 25 คน และสมาชิกเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร จำนวน 228 คน รวม 253 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ใน 3 ด้านคือ 1) ด้านงานหารายได้ 2) ด้านงานบรรเทาทุกข์ และ3) ด้านงานรับบริจาคโลหิต

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร

4. ขอบเขตด้านเวลา

ได้แก่ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล การแจกแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเวลา 3 เดือน ภายในปีการศึกษา พ.ศ. 2552

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรครั้งนี้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ได้แก่

1. ทำให้ทราบปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร
2. ทำให้ทราบการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร
3. ทำให้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร

4. นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร มีผลการวิจัยที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลได้ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร

พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร โดยรวมทั้งสามด้าน อยู่ในระดับปานกลาง **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านงานหารายได้ ด้านงานบรรเทาทุกข์ และด้านงานรับบริจาคโลหิต ซึ่งงานทั้งสามด้านนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสและช่วยเหลือชีวิตเพื่อนมนุษย์ที่อยู่ในสังคมบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรจึงควรทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร บุคลากรควรเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เพื่อจะทำให้การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานไม่เกิดปัญหา หากบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆแล้วประชาชนจะเกิดความศรัทธาในองค์กรและบุคลากรต้องการขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อุไรวรรณ เมืองสุวรรณ** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลระยองในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการเพื่อมุ่งสู่การรับรองคุณภาพโรงพยาบาล” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลระยองในการพัฒนาคุณภาพบริการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานรับบริจาคโลหิต **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** บุคลากรไม่ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานรับบริจาคโลหิต การประสานงานระหว่างเหล่ากาชาดจังหวัดกับบุคลากรน้อยกว่าที่ควรจะเป็น อีกทั้งการปฏิบัติงานด้านงานรับบริจาคโลหิตจะปฏิบัติงานร่วมกับทางโรงพยาบาลและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องจึงดู

ประหนึ่งว่าไม่ได้เป็นบทบาทหน้าที่ของเหล่ากาชาดจังหวัดโดยตรง เป็นงานบริการของฝ่ายพยาบาลซึ่งเป็นผลงานของทางโรงพยาบาลและหน่วยงานอื่น นอกจากนี้การออกไปรับบริจาคโลหิตแต่ละครั้งใช้เวลาในการออกปฏิบัติงานนานและเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลทำให้บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรต้องมีการะที่ต่อรับผิดชอบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานจึงไม่ได้รับความสนใจจากบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดมากนักและทำให้มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร

พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงานบรรเทาทุกข์ **ที่เป็นเช่นนี้** **อภิปรายได้ว่า** งานบรรเทาทุกข์เป็นงานที่เหล่ากาชาดจังหวัดได้เข้าไปช่วยเหลือเบื้องต้นในพื้นที่ที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเป็นการปฏิบัติงานด้วยใจ ด้วยความรัก รักที่จะช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่า ผู้ที่ไม่มีโอกาสและยังเป็นการเปิดโอกาสให้เขาเหล่านั้นได้รับในสิ่งที่ดีที่สามารถเป็นกำลังใจให้เขาต่อสู้ชีวิตต่อไปด้วยความหวังอย่างเต็มเปี่ยม การบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยได้จัดลำดับความเร่งด่วน ทั้งขณะเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุโดยการส่งเคราะห์เครื่องอุปโภคบริโภค อุปกรณ์และบริการอื่นๆตามความจำเป็นและความเหมาะสมของผู้ประสบภัยเป็นหลักและได้ประสานงานกับทางจังหวัดเพื่อให้การช่วยเหลืออย่างทั่วถึงโดยที่บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดได้รับทราบความเคลื่อนไหวในทุกขั้นตอน งานบรรเทาทุกข์มีผลงานการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม เป็นที่รับรู้และยอมรับของสังคม จึงเป็นเหตุจูงใจให้บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ด้านงานหารายได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อห้า เข้าร่วมกิจกรรมในงานหารายได้ด้วยการออกร้านในงานกาชาดประจำปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด **ที่เป็นเช่นนี้** **อภิปรายได้ว่า** เพราะงานหารายได้ในงานกาชาดเป็นกิจกรรมหลักของเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรที่จะต้องจัดขึ้นทุกปี แต่กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพียงปีละหนึ่งครั้งและเป็นการจัดกิจกรรมที่ซ้ำๆกันทุกปีไม่มีอะไรที่แปลกใหม่ อีกทั้งการมีส่วนร่วมในงานหารายได้ของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดในงานกาชาดประจำปีนั้นทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องต่างๆที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

เช่นวิธีการดำเนินงาน การบริหารงาน และการให้ความสำคัญในบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ด้านงานหารายได้ ข้อแก้ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของเหล่ากาชาดจังหวัด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** เพราะเหล่ากาชาดจังหวัดเป็นองค์กรการกุศล การปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆปฏิบัติงานด้วยศรัทธาในองค์กรช่วยเหลือสังคมโดยใช้แรงกาย กำลังทรัพย์ในการบริจาคเงินและสิ่งของ เหล่ากาชาดจังหวัดได้นำรายได้ดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมโดยที่บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดทราบความเคลื่อนไหวทุกขั้นตอนในความโปร่งใส จึงทำให้ไม่มีปัญหาในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ด้านงานบรรเทาทุกข์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อหก ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริจาคเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ราษฎรที่เดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** เพราะเหล่ากาชาดจังหวัดไม่มีการประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ผู้มาร่วมในการบริจาคสิ่งของเพื่อช่วยเหลือราษฎรที่เดือดร้อน รวมทั้งมีหน่วยงานและองค์กรเข้าร่วมสนับสนุนน้อย ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ด้านงานบรรเทาทุกข์ ข้อแก้ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านงานบรรเทาทุกข์ของเหล่ากาชาดจังหวัด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** เพราะเหล่ากาชาดจังหวัดเป็นองค์กรการกุศล การปฏิบัติงานจึงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีด้านงานบรรเทาทุกข์ กับบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดในการเผยแพร่ผลงานให้ได้เห็นชัดเจนทำให้การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรน้อย

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ด้านงานรับบริจาคโลหิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อหก ชักจูงโน้มน้าวให้ผู้มาบริจาคโลหิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** เพราะบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรรยังขาดความรู้ความเข้าใจในงานรับบริจาคโลหิต การชักจูงโน้มน้าวจึงทำได้ยาก รวมทั้งยังขาดความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อมในการเผยแพร่ข้อมูล

ข่าวสารเพื่อชักจูงให้มีผู้มาบริจาค ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร เหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ด้านงานบริจาคโลหิต ข้อแก้ ตัดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านงานรับบริจาคโลหิตของเหล่ากาชาดจังหวัด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** เพราะเหล่ากาชาดจังหวัดเป็นองค์กรการกุศล และเป็นงานที่บุคลากรทุกคนของเหล่ากาชาดจังหวัด เต็มใจในการในการเข้ามามีส่วนร่วมในงานรับบริจาคโลหิตเป็นการช่วยเหลือชีวิตคนทำให้ได้รับบุญ กุศล จึงทำให้การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดมีปัญหา ในการมีส่วนร่วมน้อย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของ บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ผู้ศึกษานำมาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาด จังหวัดยโสธร ด้านงานหารายได้ เข้าร่วมกิจกรรมในงานหารายได้ด้วยการออกร้านในงานกาชาด ประจำปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรควรให้ความสำคัญและความ เป็นกันเองกับสมาชิกเหล่ากาชาดจังหวัดทุกคน โดยไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกและไม่เลือกปฏิบัติ จึง จะทำให้กิจกรรมงานหารายได้ของเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรเป็นที่สนใจและได้รับการสนับสนุน จากสมาชิกเหล่ากาชาดจังหวัดอีกทางหนึ่งด้วย

2. ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาด จังหวัดยโสธร ด้านงานบรรเทาทุกข์ ประชาสัมพันธ์ให้มีผู้บริจาคเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือ บรรเทาทุกข์ราษฎรที่เดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น เหล่ากาชาดจังหวัด ยโสธรควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ผลงานให้บุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดได้รับรู้และเห็น ความสำคัญขององค์กร จะทำให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้ามาร่วมบริจาคเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้ เดือดร้อนและผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆในเบื้องต้น

3. ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาด จังหวัดยโสธร ด้านงานรับบริจาคโลหิต ชักจูงโน้มน้าวให้มีผู้มาบริจาคโลหิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น

เหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรควรอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานรับบริจาคโลหิตของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัด เช่น แนะนำให้ผู้ที่มาบริจาคโลหิตได้รับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับในการบริจาคโลหิตแต่ละครั้ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร ผู้ศึกษานำมาเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร โดยข้อห้า เข้าร่วมกิจกรรมในงานหารายได้ด้วยการออกธำเนาะในงานกาชาดประจำปี ในด้านงานหารายได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรควรเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและควรวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านหารายได้ของเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร”

2. ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร โดยข้อหก ประชาสัมพันธ์ให้มีผู้บริจาคเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ราษฎรที่เดือดร้อนจากภัยพิบัติต่าง ๆ ในด้านงานบรรเทาทุกข์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรควรเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและควรวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมงานบรรเทาทุกข์ของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร”

3. ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร โดยข้อหก ชักจูงโน้มน้าวให้มีผู้มาบริจาคโลหิต ในด้านงานรับบริจาคโลหิต ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น เหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรควรเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและควรวิจัยเรื่อง “บทบาทของบุคลากรเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธรในงานรับบริจาคโลหิต”

เอกสารอ้างอิง

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณ

ดวงสมร พันธุเสน. (2536). 100 ปี สภาภาษาชาวไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไตรณสาร.

_____. (2536). แนวทางการปฏิบัติงานตามภารกิจของเหล่ากาชาดจังหวัดและกิ่ง
กาชาด

อำเภอ. กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหาร สภาภาษาชาวไทย, มปท.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร :
ศักดิ์

โสภณการพิมพ์.

แผน วรรณเมธี. (2542). คู่มือระเบียบปฏิบัติสำหรับเหล่ากาชาดจังหวัด. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์ไตรณสา.

_____. (2550). “สภาภาษา : องค์กรแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ด้านมนุษยธรรม”,
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานบริหาร สภาภาษาชาวไทย.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). นโยบายและกลวิธีที่มีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การ
พัฒนา

ปัจจุบันของประเทศไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.

กรุงเทพมหานคร

: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.

_____. (2527). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภณการพิมพ์.

ยุพา วงศ์ไชย. (2536) การพัฒนาสตรีในประเทศไทยมีจุดอ่อนอยู่ที่ไหน. กรุงเทพมหานคร :
สตรีทัศน์.

โยธิน เมชชนัน. (2537). “ที่ระลึกเนื่องในวโรกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี

เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารสำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดยโสธร”. ยโสธร

: จี้อะ

การพิมพ์.

รัตนา บุญมีธัช. (2534). การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชาวบ้าน ประสบการณ์จากการทำงานใน

10 ปี องค์กรชาวบ้านเพื่อการพัฒนาภาคอีสาน.โครงการปฏิบัติการด้าน การพัฒนา

ชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นและองค์กรชาวบ้าน

เพื่อการพัฒนาภาคอีสาน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิเชียร วิทย์อุดม. (2550). องค์กรและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ธนธัชการพิมพ์ จำกัด.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2530). ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน : ประชาชน

ข้าราชการและผู้นำรัฐบาล. กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร์.

สมพงษ์ เกษมสิน. (2519). การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

อคิน รพีพัฒน์. (2531). ปัญหาการพัฒนาชนบท บทเรียนจากกรณียกกระบัตร โครงการพัฒนา

ชนบทลุ่มน้ำแม่กลอง. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กิตติ คันธา. “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะ กรณีอำเภอ

เวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น”. ปริญญาานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต.

กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536.

จงจินต์ ชำนาญหอม. ทักษะของคณะกรรมการและสมาชิกเหล่ากาชาดที่มีต่อบทบาทของเหล่ากาชาด

จังหวัดบุรีรัมย์.ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม, 2539.

จรรยา ไชยสร และคณะ. “ความพึงพอใจของพนักงานต่อกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน

ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท ไทยแลนด์สแมลติงแอนด์รีไฟนิ่ง จำกัด (ไทยชาร์โก้)”.
กรุงเทพฯ : บริษัท ไทยแลนด์สแมลติงแอนด์รีไฟนิ่ง จำกัด (ไทยชาร์โก้).

วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหาร
ศาสตร์, 2537.

ฉอาน วุฒติธรรมรักษา. “ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของ
ประชาชนใน

โครงการสร้างงานในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รับรางวัลดีเด่นของ
ตำบลคั้ง

พยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี”.ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

ดวงตา พายุพลเรื่อง. ความพึงพอใจของพนักงานและลูกจ้างที่มีต่อการปฏิบัติงานซ่อมบำรุงรักษา
ทาง

หลวง : ศึกษาเฉพาะกรณีแขวงทางกาฬสินธุ์. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.

ประพันธ์ บรรลุศิลป์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและการไม่มีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของจังหวัดอุบลราชธานี”. ปริญญาานิพนธ์
วิทยาศาสตร์

มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.

พิมพิมล พลเยี่ยม. “ศักยภาพและผลในการดำเนินงานพัฒนาระบบในการบริหารของสถาน
สงเคราะห์

เด็กในสังกัด ประชาสงเคราะห์” ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิต

วิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2543.

มณีวรรณ ต้นไทย. “พฤติกรรมกาให้บริการของเจ้าหน้าที่กองควบคุมยา สำนักงาน
คณะกรรมการ

อาหารและยาต่อประชาชนผู้มาติดต่อ”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต

วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

วรพงษ์ ปันทองศ.(2550). “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลสันป่าตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.

วิไลพร สมบูรณ์ชัย.(2534) “การมีส่วนร่วมของอาสาพัฒนาชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดลำปาง”.วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล,
2534.

วันเพ็ญ วอกลาง. “การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก”. ปรินิพนธ์
นิพนธ์
พัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
2534.

สมศักดิ์ อากาศีทองสกุล. “สภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนกับงานของสุขภาพชุมชน กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม”.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548.

สำรวม จำปาพันธ์. “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุข ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอ
อาสามาตร จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

สัมพันธ์ พุ่มมาลา. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในอำเภอไชยปราการ จังหวัด
เชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
มหามกุฏ
ราชวิทยาลัย, 2549.

อุไรวรรณ เมืองสุวรรณ. “การมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลระยองในการพัฒนาคุณภาพระบบ

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 64
บริการเพื่อมุ่งสู่การรับรองคุณภาพโรงพยาบาล”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา

บัณฑิต.

บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2547.

Dimock. Marshall E.&Gladly O”Dimock. Pministration. Public Administration. (New
York :

Rinechar & Co., Inc., 1953.

Edwin B. Flippo,Management : A Behavioral Approach : Allyn and Bacon, 1970.

Erwin. William. Participation Management : Concept. Theory and Implementation.

Atlanta G. : Georgia State University, 1976.

Hutchinson. John G.Organizartion : Theory and Classical Concepts. New York :
Holt,

Rinchart and Winston, 1967.

Reeder. William W., Some Aspects of the Information Social Participation of Farm
Families in New York State. New York : Cornell University, 1974.

Hutchinson. John G.Organizartion : Theory and Classical Concepts. New York :
Holt.

Rinchart and Winston, 1967.

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
Public Opinion on the Operation of Tambon Administrative
Organization, Muang District, Yasothon Province.

ศุภลักษณ์ ประมงคณ¹
Suphalak Puramongkhon

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 14 การปกครองท้องถิ่น มาตรา 250 บัญญัติว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการ สาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับ มาตรา 253 บัญญัติไว้ว่า ในการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ตลอดทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ กำหนดแนวนโยบายการบริหารราชการไทย บัญญัติไว้ใน มาตรา 78 ว่า รัฐจะต้องดำเนินการตาม นโยบายการบริหารราชการแผ่นดินดังนี้ (1) บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน (2) จัดระบบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วน ภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้มีขอบเขตอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบที่มีความชัดเจนและ เหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ (3) กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเอง

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม Email: Suphaluk_pu@hotmail.com

และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบบริการประปาหมู่บ้านและสาธารณูปการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนาารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น (4) พัฒนาภาครัฐโดยให้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงานเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐให้ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ (5) จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้จัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550)

รัฐบาลกลางมีหน้าที่ควบคุมดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่กฎหมายบัญญัติเท่านั้น เนื่องจากรัฐบาลต้องการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นและมีจุดมุ่งหมายหลักคือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การเมือง การปกครอง ทั้งในเรื่องการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นตัวแทนของตนมาบริหารงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาได้ดีที่สุดองค์กรปกครองท้องถิ่นต้องเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการดำเนินงานให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามความจำเป็นในแต่ละท้องถิ่นซึ่งการดำเนินงานจะสำเร็จได้ตามเป้าหมายต้องอยู่บนพื้นฐานของความพึงพอใจของประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญ ในการดำเนินงานที่จะต้องให้ประชาชนได้รับบริการทั่วถึง รวมทั้งสามารถอำนวยความสะดวก และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีและหลักธรรมาภิบาล ในการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความพึงพอใจนั้น จะต้องสนองตอบตามลำดับขั้นของความต้อการและเมื่อได้รับการสนองตอบสิ่งที่ตนเองต้องการแล้วก็ไม่สามารถจูงใจในสิ่งเหล่านั้นได้อีกก็จะต้องสร้างแรงจูงใจในลำดับขั้นของความต้อการในขั้นต่อไป เมื่อประยุกต์กับการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการ ผู้มาใช้บริการก็ย่อมมีความต้อการตามลำดับขั้นความต้อการเมื่อได้รับการตอบสนองแล้วก็จะมีความต้อการในลำดับต่อไป (Maslow, A. H., 1970)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้ หน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม หน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องกระทำ มี 9 ประการ และหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจพิจารณากระทำได้ มี 13 ประการ (โกวิทย์ พวงงาม, 2546 : 110)

องค์การบริหารส่วนตำบลลุมพิน อำเภอมือง จังหวัดยโสธร เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ครอบคลุมทั้งตำบลลุมพิน มีพื้นที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบทั้งหมด 216 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยพื้นที่จำนวน 8 หมู่บ้าน สำหรับอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลุมพิน มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงาน ภายใต้บังคับแห่งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ข้อ 16 ซึ่งประกอบไปด้วย รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินหรือการอนามัยและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยฐานะเป็นประชาชนผู้ซึ่งมีส่วนได้เสียในการบริหารงานหรือดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลุมพิน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลุมพิน อำเภอมือง จังหวัดยโสธร” ว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ และเป็นแนวทางต่อการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลลุมพิน อำเภอมือง จังหวัดยโสธร ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของพนักงานส่วนตำบลในองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 8 หมู่บ้าน และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 3,842 คน (ข้อมูลจำนวนประชากรสำรวจ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2560)

2. กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 8 หมู่บ้าน และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 3,842 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 362 คน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สร้างขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close-ended) และแบบเลือกตอบ (Check list) เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ (1) งานด้านการส่งเสริมอาชีพและกลุ่มอาชีพ (2) งานด้านการจัดประเพณีต่างๆ (3) งานด้านสาธารณสุข (4) งานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และ (5) งานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย จากศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้นำชุมชน/ท้องถิ่นในเขตตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองครบกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 362 คน

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 362 ชุด ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง และนำไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยข้อคำถามกำหนด ค่าน้ำหนัก หรือคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งกำหนดค่าคะแนน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 107) ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ความคิดเห็นมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ความคิดเห็นมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ความคิดเห็นปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ความคิดเห็นน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ความคิดเห็นน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้แล้วมาดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์
3. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่

มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ทั้งโดยรวม รายด้านและรายข้อ จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 5 ช่วง เพื่อแปลความหมายจากผลคะแนนเฉลี่ย (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 335) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41- 4.20	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61 - 3.40	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51 - 2.60	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยการแจกแจงความถี่
6. นำเสนอผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวิเคราะห์ตัวแปร

2) สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferencial Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova or F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

3) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ในแต่ละด้านของความคิดเห็น ตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะ แจกแจงความถี่แล้วนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Discription)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในครั้ง คือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 56.60 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/เทียบเท่า/อนุปริญญา จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 55.80 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเกษตรกรรม จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 ตามลำดับ

2. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งห้าด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดประเพณีต่างๆ ($\bar{X} = 3.95$) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.88$) ด้านสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.19$) ด้านการส่งเสริมอาชีพและกลุ่มอาชีพ ($\bar{X} = 2.83$) และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.58$) ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย มีดังต่อไปนี้

3.1 เพศ พบว่า ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการจัดประเพณีต่างๆ ส่วนอีกจำนวนที่เหลือทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

3.2 อายุ พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนในตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 อาชีพ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พบว่า ประชาชนได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน ลำดับความถี่สูงไปหาลำดับ สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับแรก คือ เมื่อเกิดโรคระบาดขึ้นในพื้นที่ อบต.ควรมีบทบาทเข้ามาดำเนินการแก้ไข ให้ทันเวลา รวดเร็ว อันดับที่ 2 คือ พื้นที่ของ อบต.ชุมเงินตั้งอยู่เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำ ควรเพิ่มงบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางน้ำอย่างเต็มที่ และ อันดับที่ 3) ควรส่งเสริมเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขได้รับโอกาสก้าวหน้าทั้งจากการศึกษาเล่าเรียนและจากการทำงาน

อภิปรายผล

1 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งห้าด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดประเพณีต่างๆ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านการส่งเสริมอาชีพและกลุ่มอาชีพ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่รับบริการในด้านต่างๆ ที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงินอาจจะยังไม่เป็นที่พึงพอใจมากนัก เนื่องมาจากยังไม่ปรากฏผลงานเป็นที่ประจักษ์หรืออาจมีการ

ประชาสัมพันธ์การดำเนินการต่างๆยังไม่ทั่วถึงพี่น้องประชาชนในพื้นที่ได้อย่างครอบคลุม ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกุล มีมานะ. (2557). ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็อยู่ในระดับมากทั้งห้าด้าน ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านคุณสมบัติทั่วไป ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้นำ และด้านความรู้ความสามารถที่ประชาชนมีความต้องการผู้นำท้องถิ่นที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำหน้าที่บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ อาจไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ สุนทรธา. (2559 : 108). วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของเทศบาลตำบลแวงน่าง อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของเทศบาลตำบลแวงน่าง อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านงานประชาสัมพันธ์การส่งเสริม สนับสนุนศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับชุมชนภาคีรัฐและเอกชนด้านงานประชาสัมพันธ์การสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน และสื่อมวลชนด้านงานประชาสัมพันธ์แก้สังคม ชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นแบบยั่งยืน และด้านงานประชาสัมพันธ์เทศบาลตำบลแวงน่าง แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัศร อะวะตี. (2550) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพธิ์สามต้น อำเภอนาคู จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพธิ์สามต้น อำเภอนาคู จังหวัดนครราชสีมา รวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพธิ์สามต้น อำเภอนาคู จังหวัดนครราชสีมา ที่จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน พบว่าแตกต่างกัน ทั้ง 3 ตัวแปร

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านการส่งเสริมอาชีพและกลุ่มอาชีพ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอมือง จังหวัดยโสธร ด้านการส่งเสริมอาชีพ

และกลุ่มอาชีพ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 5. เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพใดอาชีพหนึ่งของชุมชนที่จัดฝึกโดย อบต.ของท่าน รองลงมาคือข้อที่ 7. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเมื่อเกิดข้อสงสัยอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับท่านและกลุ่มอาชีพที่ท่านสังกัด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 1. ได้รับเรื่องราวการฝึกฝนอาชีพที่ อบต.จัดบริการ ในพื้นที่มากน้อยเพียงใด ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ตำบลชุมชนที่รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนยังมีความคิดเห็นหรือพึงพอใจในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนด้านการส่งเสริมอาชีพและกลุ่มอาชีพเท่าใดนัก อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนยังไม่ได้ส่งเสริมอาชีพที่ประชาชนต้องการอย่างทั่วถึง หรือมีการส่งเสริมแต่อาจขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุจิตรา เขื่อนขันธ.** (2549, บทคัดย่อ) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ โครงการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีความพึงพอใจต่อการให้บริการโครงการจัด หน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนมากที่สุด คือ ด้านความรวดเร็วของการให้บริการ รองลงมาคือ ด้านความเสมอภาคของการให้บริการ ด้านความสะดวกของการให้บริการและด้านความเป็นกันเองของการให้บริการ ตามลำดับและ เมื่อพิจารณาตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยต่างกัน ทำให้ความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุและอาชีพที่ต่างกัน ทำให้มีความพึงพอใจแตกต่างกัน

ด้านการจัดประเพณีต่างๆ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการจัดประเพณีต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 6. มีความโปร่งใสในการจัดงานประเพณีทุกครั้ง รองลงมา คือ ข้อ 4 การมี อบต.มาช่วยในการจัดงานประเพณีถือเป็นเรื่องดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อ 1 การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรใน อบต. มีความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติต่อประชาชนในการจัดกิจกรรมประเพณีต่างๆ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลชุมชน ด้านการจัดประเพณีต่างๆ อยู่ในระดับดีพอสมควร กล่าวคือ เมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายหรือสั่งการให้ปฏิบัติหน้าที่ ส่วนใหญ่แล้วก็จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จตามเป้าหมาย

ตรงตามกำหนดเวลา เป็นที่พอใจของประชาชนในพื้นที่ระดับหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2551) ได้ทำการสำรวจผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จากตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 1,056 ราย ใน 38 ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ซึ่งผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมากทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ 73.40 โดยประชาชนมีความพอใจสูงสุดในด้านอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 78.00 ด้านระบบบริการ คิดเป็นร้อยละ 76.00 และด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 76.00 ตามลำดับ ประชาชนมีความพึงพอใจต่ำสุด ในด้านการจัดเก็บรายได้ (ภาษี) คิดเป็นร้อยละ 69.80 ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคมสงเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 70.00 และด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านข้อกฎหมายและข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 71.80 แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สโรชา แพร่ภษา. (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น:กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนด้านภารกิจการให้บริการเครื่องจักรกล งานส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม ศิลปะ/กีฬา และระบบประชาสัมพันธ์ คิดเป็น ร้อยละ 82.40 เปอร์เซ็นต์ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการให้บริการจดทะเบียนพาณิชย์ ประจำเดือนมกราคม-สิงหาคม 2549 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อ การกิจด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียมโรงแรมขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีงบประมาณ 2549 คิดเป็น 86.20 เปอร์เซ็นต์

ด้านสาธารณสุข พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านสาธารณสุข โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 7. ในการทำงานด้านสาธารณสุขหรือสุขภาพอนามัย อบต.ของท่านทำได้ดีแล้ว รองลงมา คือ ข้อ 5. เคยใช้บริการจาก อบต.เมื่อยามเจ็บไข้ได้ป่วยยามฉุกเฉินหรือมีญาติได้รับอุบัติเหตุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1. การให้การดูแลด้านสาธารณสุขของ อบต.มีประโยชน์ต่อคนในชุมชน ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนยังดำเนินการเกี่ยวกับด้านสาธารณสุขในพื้นที่ยังไม่เป็นที่ประทับใจแก่ประชาชนมากเท่าที่ควร ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ขึ้นไปอีก หรือเพิ่มการสื่อสารกับพี่น้องประชาชนให้มากกว่าที่ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วิทยาเขตกาฬสินธุ์. (2549) ได้ทำการศึกษาการประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีงบประมาณ 2549 พบว่า จากตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 1,136 ราย แยกเป็นตัวอย่างใน 38 ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์รวม จำนวน 1,015 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.35 ในเขตชุมชนพิเศษ (ในเขตสถาบันการศึกษา) 5 ชุมชนจำนวน 81 ราย และ 1 กลุ่มตัวอย่างจากนอกเขตเทศบาลที่มาใช้บริการของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์จำนวน 40 ราย ผลการประเมินพบว่า โดยรวมประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมากทุกบริการของหน่วยงาน โดยประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในการให้บริการของสำนักปลัดเทศบาลกับสำนักการศึกษาโรงเรียนเทศบาล เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สำนักการช่าง และสมาชิกสภาเทศบาล สำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมกองสวัสดิการสังคม สำนักการคลัง สถานธนาบาล (โรงรับจำนำ) และกองวิชาการและแผน แต่อาจไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณีย์ เตียววิศเรศ. (2548, หน้า ๙) ทำการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการของเทศบาลเมืองศรีราชา ผลการประเมิน พบว่า กองช่างสุขาภิบาล กองช่างและกองวิชาการ และแผนมีส่วนของประชาชนที่มีความพึงพอใจต่อบริการในสัดส่วนที่สูงกว่าหน่วยงานอื่น ๆ คือร้อยละ 98.20 ร้อยละ 96.00 และร้อยละ 95.20 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า มีประชาชนถึงร้อยละ 98.20 และ 92.50 ตามลำดับที่มีความพึงพอใจต่อสภาพภูมิทัศน์ของสถานที่ที่ให้บริการของกองช่าง สุขาภิบาลและสำนักการช่าง ซึ่งเป็นในสัดส่วนที่สูงกว่าหน่วยงานอื่นเช่นกัน

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 7. การเชิญชวนการเข้าร่วมกิจกรรมของ อบต.เปิดกว้างให้ทุกคน ไม่จำกัดเฉพาะบางคนบางกลุ่มเท่านั้น รองลงมา คือ ข้อ 6. ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ อบต.ใส่ใจการประท้วงของประชาชนเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1. อบต.ของท่านมักจะถามความต้องการชาวบ้านทุกครั้ง/ทุกเรื่องที่จะดำเนินการพัฒนาท้องถิ่น ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงินด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นยังไม่เป็นที่พอใจของพี่น้องประชาชนในพื้นที่เท่าใดนัก การประสานความร่วมมือหรือการรับฟังความคิดเห็นหรือการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการของหน่วยงานยังไม่ทั่วถึง ครอบคลุมเท่าที่ควร ดังนั้นองค์การบริหาร

ส่วนตำบลชุมชนต้องมีความพยายามให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือเข้ามามีส่วนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานมากขึ้นกว่านี้ ซึ่งงานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นิรันดร์ ปรัชญกุล.** (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลบ้านฉาง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการให้บริการโดยรวมทุกด้านและรายด้านทั้ง 10 ด้าน ทั้งภารกิจภายในและภารกิจภายนอกสถานที่ มีคุณภาพการให้บริการในระดับปานกลาง โดยด้านความสะดวกสบาย ด้านความเป็นธรรม ด้านคุณภาพ ด้านความเสมอภาค ด้านความทั่วถึง และด้านความต่อเนื่อง เป็นด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าในภาพรวม ขณะที่ด้านประสิทธิภาพ ด้านความพร้อมในการให้บริการ ด้านการสนองตอบความต้องการ และด้านการสนองตอบความพึงพอใจ เป็นด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าในภาพรวม และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุจิตรา เชื้อนขันธ.** (2549, บทคัดย่อ) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ โครงการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีความพึงพอใจต่อการให้บริการโครงการจัด หน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนมากที่สุด คือ ด้านความรวดเร็วของการให้บริการ รองลงมาคือ ด้านความเสมอภาคของการให้บริการ ด้านความสะดวกของการให้บริการและด้านความเป็นกันเองของการให้บริการ ตามลำดับ

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 6. งบประมาณที่ใช้ดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีเพียงพอหรือไม่ รองลงมา คือ ข้อ 7. อบต.ยังมีความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1. ทรัพยากรธรรมชาติที่ยังคงเหลืออยู่ทุกวันนี้ส่วนหนึ่งมาจากกรณี อบต.เกิดขึ้น ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนนั้นมีการดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แหล่งน้ำ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของพี่น้องชาวตำบลชุมชนที่มีพื้นที่ราบลุ่มใกล้แหล่งน้ำหลายหมู่บ้าน ตลอดทั้งมีการรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชนหมู่บ้านในระดับที่น่าพอใจแก่ประชาชนที่รับบริการทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจที่ส่งผลต่อความคิดเห็นในระดับที่น่าพอใจเช่นเดียวกัน ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ สุวัฒน์ บุญเรือง (2545, บทคัดย่อ) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลสุนทรภู่ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจบริการด้านกระบวนการให้บริการในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจ มากรายข้อในเรื่องบริเวณภายในสำนักงานสะอาด สวยงาม บริเวณภายในสำนักงานมีแสงสว่างเพียงพอ และความเพียงพอของที่นั่งสำหรับผู้มารับบริการ ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจปานกลางโดยมีความพึงพอใจมากรายข้อในเรื่องเจ้าหน้าที่พูดจากับผู้มารับบริการอย่างสุภาพ นิ่มนวล เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์ต่อการปฏิบัติงาน และพึงพอใจน้อยในเรื่อง เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ขอเงินพิเศษเมื่อมีการลดหย่อนภาษีและต้องเสียเงินพิเศษให้เจ้าหน้าที่หากต้องการให้เสร็จเร็ว

2. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) เพศ จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ย่อมมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงินแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการจัดประเพณีต่างๆ ส่วนอีกจำนวนที่เหลือทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงก็จะมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงินส่วนใหญ่แต่ละด้านไม่แตกต่างกัน มีเพียงด้านเดียวที่แตกต่างกันคือ ด้านการจัดประเพณีต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สุจิตรา เชื้อนขันธ. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ โครงการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยต่างกัน ทำให้ความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุและอาชีพที่ต่างกัน ทำให้มีความพึงพอใจแตกต่างกัน

2) อายุ จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ย่อมมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงินที่แตกต่างกัน ผลการวิจัย

พบว่า พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** อายุของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามเป็นสัญลักษณ์ให้รู้ว่าใครเกิดก่อนหลัง ประชาชนที่อายุน้อยและประชาชนที่มีอายุมาก ก็จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปตามความรู้สึกของตนเอง ทำให้พบความแตกต่างในงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พิกุล มีมานะ** ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่ต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตลอดทั้งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุจิตรา เชื้อนรินทร์** ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยต่างกัน ทำให้ความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

3) ระดับการศึกษา จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันย่อมมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงินที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** ระดับการศึกษาของประชาชนเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีความรู้ มีการศึกษาที่ต่างกันย่อมมีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งความรู้สึกยอมรับผิดชอบแตกต่างกันออกไป และจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปตามความรู้สึกของตนเอง ทำให้พบความแตกต่างในงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **นิรันดร์ ปรัชญกุล** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลบ้านฉาง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่างกัน จะมีความเห็นต่อคุณภาพการให้บริการด้านความเสมอภาค ด้านการตอบสนองความพึงพอใจ ด้านความต่อเนื่อง ด้านคุณภาพและในภาพรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) อาชีพ จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ย่อมมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงินที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงินอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** ด้วยประชาชนถึงแม้ว่าจะมีอาชีพที่แตกต่างกัน แต่ละอาชีพก็จะมีรายได้ต่างกันออกไปตามอาชีพที่ตนเองปฏิบัติ ซึ่งจะมีลักษณะการปฏิบัติหรือการกระทำที่ต่างกัน ต่างก็ต้องการหรือมีความมุ่งหวังที่จะมีส่วนได้รับการบริการหรือการตอบสนองความต้องการจากองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงินที่แตกต่างกันออกไปทั้งด้านการส่งเสริมอาชีพและกลุ่มอาชีพ ด้านการจัดประเพณีต่างๆ ด้านสาธารณสุข ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนในแต่ละอาชีพมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **นิรันดร์ ปรัชมกุล** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลบ้านฉาง ซึ่งผลการศึกษพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความเห็นต่อคุณภาพการให้บริการทั้ง 10 ด้าน และในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุจิตรา เชื้อนขันธ** ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการโครงการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ทำให้มีความพึงพอใจแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ลำดับความถี่สูงไปหาต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับแรก คือ เมื่อเกิดโรคระบาดขึ้นในพื้นที่ อบต.ควรมิบทบาทเข้ามาดำเนินการแก้ไข ให้ทันเวลา รวดเร็ว อันดับที่ 2 คือ พื้นที่ของ อบต.ชุมเงินตั้งอยู่เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำควรเพิ่มงบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางน้ำอย่างเต็มที่ และ อันดับที่ 3) ควรส่งเสริมเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขได้รับโอกาสก้าวหน้าทั้งจากการศึกษาเล่าเรียนและจากการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์ พวงงาม (2546). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ไทย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์. (2551) การสำรวจผลการ

ประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ สโรชา แพร์ภาษา. (2549). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น:

องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิง อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา,14(21),106-122. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

อีสาน

วิทยาเขตกาฬสินธุ์. (2549) นรินทร์ ปรัชญกุล. (2547). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลบ้านฉาง.

ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,สาขานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการ บริหารรัฐกิจ,

มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุริยาสาน์ จัดพิมพ์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. รองศาสตราจารย์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ฉบับปรับปรุงใหม่

ล่าสุด. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิกุล มีมานะ. (2557). "ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายก องค์การบริหารส่วน

ตำบลหนองบัว อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด" สารนิพนธ์นี้การศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตร์

มหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย

รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม.

วรรณิ เดียวอิสระ. (2548). รายงานโครงการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการของ
เทศบาลเมือง

ศรีราชา พ.ศ.2548. ชลบุรี: สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี.

สุจิตรา เขื่อนขันธุ์. (2549). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการโครงการจัดหน่วย
บริการอำเภอเคลื่อนที่

ในอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
, บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุพรรณิ สุนทร. (2559 : 108). “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนางานประชาสัมพันธ์
ของเทศบาลตำบล

แวงนาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม” วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัย

ราชภัฏมหาสารคาม

สุวัฒน์ บุญเรือง. (2545). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลสุนทรภู
ศึกษาเฉพาะ

ด้านการจัดเก็บรายได้. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย
สาธารณะ,

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

Maslow, A. H. (1970). *Motivation and Personality*. (2 nded). New York: Harper & Row.

บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง
อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

Roles of Buddhist monks on community development in the view of the
people in

Duk Ung Subdistrict, Nong Hi District, Roi Et Province

พระใบฎีกาสุจินดา เดชวโร/วิเศษวงศา

สัญญา เคนาภูมิ

เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้คือ 1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนตามทัศนะของประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนตามทัศนะของประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนตามทัศนะของประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 7,215 คน กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดจากสูตรทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 379 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด มีทัศนะต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน พบว่า ตัวแปรด้านระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 85
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรด้านเพศ อายุ และรายได้ต่อปีไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ
แต่อย่างใด 3) ประชาชนในเขตตำบลดุกอึ้ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด มีข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชน ได้แก่ อยากให้พระ
สังฆาธิการหรือเจ้าอาวาสคอยสอดส่องความประพฤติของเยาวชน, อยากให้พระมีสิทธิ์ลงโทษ
ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่รัฐด้านการปกครองด้วยและพระสังฆาธิการทุกวัดควรจัดกิจกรรมการเผยแพร่
พระพุทธศาสนาทุกสัปดาห์

คำสำคัญ: บทบาทพระสังฆาธิการ, การพัฒนาชุมชน, ทัศนะของประชาชน

ABSTRACT

The purpose of this research is 1) To study the role of Buddhist Monks in community development as perceived by the public in Duk Ung Subdistrict, Nong Hi District, Roi Et Province 2) To compare the role of Buddhist Monks in community development according to public view in Duk Ung Subdistrict, Nong Hi District, Roi Et Province, and 3) To study suggestions on promoting the role of Buddhist Monks in community development as perceived by the people of Duk Ung Subdistrict, Nong Hi District, Roi Et Province. Population used in this research is people of Duk Ung Subdistrict, Nong Hi District, Roi Et Province of 7,215 people, Determine the size from the Taro Yamane formula. The sample was 379 people. **The research found that** 1) People look at the Bullfrog district, Roi Et Province Nong Hi District on the role of Buddhist Monks in the overall community development at a high level. When

considering each aspect, it was found that in every level. 2) The analysis compares the role of Buddhist Monks community development in view of the public in Duk Uung Subdistrict, Nong Hi District, Roi Et Province with different gender, age, education level and income found that Study variables were significantly different at the 0.05 level, For gender age and income per year, there is no statistical difference. 3) People look at the Bullfrog district, Roi Et Province Nong Hi District there were suggestions about the role of Buddhist Monks Officers towards community development in the public view include, Would like the Buddhist Monks or abbot to monitor the behavior of the youth, Would like the monk to have the right to punish government officials on government matters as well and Buddhist monks of all temples should organize Buddhism propagation activities every week.

Keyword: The role of Buddhist Monks, community development, perceived by the public

บทนำ

ในอดีตสถานภาพและบทบาทของพระสงฆ์และวัดในฐานะเป็นศูนย์กลางของชุมชน การสาธารณสุขสงเคราะห์หรือสังคมสงเคราะห์อื่น ๆ แม้ปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เมื่อปัจจุบัน ฝ่ายอาณาจักรเข้ามารับภารธุระนี้ไปจากฝ่ายศาสนจักร บทบาทต่าง ๆ ที่วัดและพระสงฆ์ เคยมีในอดีต ถูกสถาบันทางสังคมรูปแบบใหม่กลืนไปจนเกือบหมดสิ้น ดังนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง วัดหรือพระสงฆ์ กับชาวบ้านย่อมแตกต่างไปจากอดีต ส่วนใหญ่คงมีปฏิสัมพันธ์กันเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วยศาสนกิจ เพียงดานเดียวเท่านั้นที่หลงเหลืออยู่ในปัจจุบันแม้จะมีพระสงฆ์ที่แสดง

บทบาทต่างกันออกไปในสังคม แต่ยังมีทัศนะ ข้อถกเถียงเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์เช่นกันว่า พระสงฆ์ที่แท้จริงแล้วควรมีบทบาทอย่างไรต่อสังคม โดยบางทัศนะเห็นว่าพระสงฆ์ควรมีบทบาทอย่างจริงจังต่อการพัฒนาสังคม โดยเฉพาะ ในชุมชนชนบทที่ประชาชนส่วนใหญ่ มีปัญหา ด้านความยากจนและความเจ็บไข้ได้ป่วยหรือขาดการศึกษา หากพระสงฆ์หรือสถาบันสงฆ์เลยที่จะเข้ามามีบทบาทในการช่วยแก้ไขปัญหานั้นแล้ว สภาพการณ์ทางสังคมจะมีแนวโน้มที่เลวร้ายลง ซึ่งถ้าหากมากเกินไปก็อาจกระทบต่อสถาบันศาสนาหรือ พระสงฆ์ได้ในที่สุด หรืออย่างน้อยอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจิตใจของประชาชน เพราะหาก ประชาชนยังคง อยู่ในภาวะที่อดอยากหรือเจ็บไข้ได้ป่วย กระบวนการพัฒนา จิตใจก็จะกระทำได้อาก ยิ่งขึ้นและความคิดหรือทัศนะนี้เองที่ผลักดันให้เกิดการสนับสนุนส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้ฟื้นฟูบทบาท และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมมากขึ้น เช่น การเกิดขึ้นของโครงการอบรมถวายความรู้ พระสงฆ์ลักษณะต่าง ๆ มากมาย ทั้งนี้เพื่อให้พระสงฆ์ได้มีการแลกเปลี่ยนและมีความรู้ความเข้าใจ สภาพสังคมให้มีลักษณะของการเป็นผู้นำชุมชน รู้จักและซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนมีความรู้ ด้านอื่น ๆ ที่จะช่วยในการพัฒนาได้แท้จริงแล้วการพัฒนาขีดความสามารถของพระสงฆ์ในด้าน ต่าง ๆ หรือการสร้างสภาพการณ์ที่เรียกว่า “สำนึกรู้” ให้แก่พระสงฆ์ก็คือนั้นขั้นตอนการพัฒนาผู้นำใน ชุมชนชนบท เพราะพระสงฆ์นั้นจะมีความสัมพันธ์กับชุมชนที่ตนอาศัยอยู่อย่างใกล้ชิด และบทบาทที่แสดงออกในฐานะผู้นำชุมชน คือ “แนะให้ทำ” กับ “ทำให้ดู” (พระมหารัตนพล ก้านเพชร. 2547: 1-3) พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนานั้น คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ชีวิต เกี่ยวของและอาศัยปัจจัยเกื้อกูลมาจากฆราวาส และสถานภาพของพระสงฆ์เองแตกต่างจากฆราวาส ดังพระพุทธพจน์ที่ตรัสไว้ว่า “ภิกษุควรพิจารณาอยู่เสมอว่าเรามีเพศต่างจากฆราวาสแล้ว เรามีชีวิตที่ ต้องอาศัยผู้อื่น กิจที่สมณะพึงกระทำ เราทำหรือยัง” (อัง.ทสก. 2548: 80-81) ด้วยเหตุที่ชีวิตของพระสงฆ์ต้องเกี่ยวข้องกับฆราวาสนี้เอง จึงเป็นความจริงที่ต้องยอมรับ ว่าพระสงฆ์ได้หนีสังคมแต่ประการใด เมื่อสังคมมีปัญหาพระสงฆ์ย่อมมีหน้าที่โดยตรงเช่นกันที่จะแก้ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นด้วยความเสียสละ ความเมตตากรุณา ความจริงใจ เพื่อตอบแทนสังคมอย่าง เหมาะสมด้วยการสอนธรรม แสดงธรรมเพื่อให้สังคมได้รับประโยชน์

และความสงบสุข ดังพระพุทธพจน์ ที่ว่า “พวกเธอจงเที่ยวจาริกไป เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ชนหมู่มา เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ พวกเธอจงอย่าไปทางเดียวกันสองรูป จงแสดง ธรรมอันงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลางและงามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถะ (หัวข้อ) และพยัญชนะ (คำอธิบาย) ครบบริสุทธ์บริบูรณ์สิ้นเชิง”

พระสังฆาธิการจึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีบารมี มีคุณธรรม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต้องมีรูปแบบผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของวัดแล้วยังได้ชื่อว่า “เป็นผู้นำทางวิญญาน” ของประชาชน พระสังฆาธิการต้องเป็นผู้นำต้องมีคุณสมบัติ เช่น มีสติปัญญาความรู้ความดีงามแล้ว ยังมีวิสัยทัศน์ มองกว้าง คิดไกล และใฝ่สูง (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2546) ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาของประชาชนและได้รับการยอมรับและเป็นแบบอย่างทางจิตใจในการดำเนินชีวิตหรือดำเนินชีวิตทางสังคม ซึ่งได้ให้บริการสงเคราะห์ต่าง ๆ ตามความจำเป็น และความต้องการของ ประชาชน สำหรับพระภิกษุนั้นก็เป็นผู้ได้รับการเคารพยกย่องที่สุดในสังคม ในฐานะเป็นผู้ประพฤติธรรม โดยเคร่งครัดเป็นตัวอย่างที่ดี ในด้านศีลธรรมและจริยธรรมทั่วไป และพระภิกษุได้มีบทบาทเกี่ยวข้องในการเป็นผู้นำชุมชน ทั้งในกิจการทางโลกและทางธรรม เช่น เป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ของประชาชน เป็นครูสอนหนังสือมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นที่ปรับทุกข์ที่พึ่งทางใจ เป็นผู้ไกล่เกลี่ย คดีความ และประกอบพิธีกรรมทางศาสนาให้กับชาวบ้านเสมอมา (พินิจ ภาสกรานนท์.2529: 34-35) ซึ่งนับว่าพระภิกษุได้มีบทบาทในการพัฒนา ทั้งในด้านวัตถุและจิตใจให้แก่สังคมเป็นอันมาก ต่อมา เมื่อฐานะ และบทบาท อันสำคัญดังกล่าวของวัด และพระภิกษุต้องได้รับความกระทบกระเทือนจาก ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม อันเป็นผลเนื่องจากการที่สังคมรับเอาความเจริญและเทคโนโลยีแบบใหม่ๆ จาก ตะวันตกเข้ามา เพื่อปรับปรุงความเจริญ ก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติให้เท่าเทียมกับอารยประเทศ ซึ่งถือเป็นบทบาทของพระสังฆาธิการในการที่จะก่อให้เกิดผลทางพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล ซึ่งอยู่ในฐานะหรือตำแหน่ง เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ตัวเองและสร้างประโยชน์

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 89
ให้แก่ครอบครัวชุมชน สังคม และประเทศ ตลอดถึงมวลมนุษยชาติให้มากที่สุด
(ราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทการดำเนินงานของพระสังฆาธิการในการพัฒนาชุมชน ตามกรอบพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535 (มาตรา 15 ตรี)ที่ได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานของพระสงฆ์ไว้ 6 ด้าน คือ (1) การปกครอง (2) ศาสนศึกษา (3) การศึกษาสงเคราะห์ (4) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา (5) สาธารณูปการและ (6) สาธารณสงเคราะห์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของพระสังฆาธิการที่มีอายุพรรษาและการศึกษาที่แตกต่างกันอื่น จะช่วยให้ได้ภาพสรุปของบทบาทพระสังฆาธิการในการพัฒนาชุมชน มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อให้เป็นประโยชน์ สำหรับการนำเสนอแบบอย่างการพัฒนาต่อพระสงฆ์และองค์กรที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง บทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูก้อ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูก้อ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูก้อ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูก้อ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลตุ๊กอึ้ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 7,215 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด. 2560 :ไม่มีเลขหน้า)

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษากับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลตุ๊กอึ้ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้หลักการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 379 คน (Taro Yamane. 1970 : 580-581)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลตุ๊กอึ้ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างโดยการศึกษาจากเอกสารทฤษฎีและการทบทวนรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามที่มีคำตอบให้เลือกตอบ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อปีของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลตุ๊กอึ้ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มี 6 ด้าน จำนวน 30 ข้อ โดยมีการให้คะแนนระดับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชน ตามหลักเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด : 2535 หน้า 99) ดังนี้

มีระดับความคิดเห็น มากที่สุดให้	5	คะแนน
มีระดับความคิดเห็น มาก ให้	4	คะแนน
มีระดับความคิดเห็น ปานกลางให้	3	คะแนน
มีระดับความคิดเห็น น้อย ให้	2	คะแนน
มีระดับความคิดเห็น น้อยที่สุดให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด : 2535 หน้า 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	แปลความหมายว่า	มีระดับบทบาท มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	แปลความหมายว่า	มีระดับบทบาท มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	แปลความหมายว่า	มีระดับบทบาท ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	แปลความหมายว่า	มีระดับบทบาท น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	แปลความหมายว่า	มีระดับบทบาท น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดเพื่อทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชาชนในเขตตำบลดุกอิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 92
(Standard Deviation) S.D.ค่า t – test, F – test เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์กับแบบสอบถามโดยมี
ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน
หาค่าความถี่ (Frequency)และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการ
ต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้
สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน เป็นการเปรียบเทียบค่าบทบาทพระสังฆาธิการ
ต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด
สำหรับปัจจัยที่มีจำนวน 2 กลุ่ม ใช้ค่า t - test ได้แก่ เพศ และใช้ค่า F - test (One - way
Analysis of Variance) สำหรับปัจจัยที่มีจำนวนมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่อายุ ระดับการศึกษา และ
รายได้ต่อปี โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำเสนอผลการวิจัยและบรรยายเนื้อหาประกอบ
ตาราง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ที่เกี่ยวกับ
ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนโดยการจำแนกข้อมูลออก
ตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและนิยามศัพท์แล้วนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์
(Analytical Discription)

สรุปผลการวิจัย

บทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูก้อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.35 อายุของผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.09 ระดับการศึกษาของผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือระดับมัธยม/อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 41.42 และรายได้ต่อปีของผู้ที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.08 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูก้อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนเขตตำบลคูก้อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ดมีทัศนะต่อบทบาทพระสังฆาธิการในการพัฒนาชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ อันดับแรกด้านการปกครอง อันดับสองคือด้านการเผยแผ่พระศาสนาและด้านสาธารณูปการ อันดับสามคือด้านสาธารณะสงเคราะห์ อันดับต่อมาคือ ด้านศาสนศึกษา และอันดับสุดท้ายด้านการศึกษาสงเคราะห์

2. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูก้อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อปีต่างกัน ผลการศึกษา พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูก้อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทพระสังฆาธิการในการพัฒนาชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนรายด้านนั้นมีความคิดเห็นไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านศาสนสงเคราะห์ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนคติของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามอายุ พบว่า ระดับบทบาทพระสังฆาธิการในการพัฒนาชุมชนในทัศนคติของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวมทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 แต่อย่างไร เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านก็มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

2.3 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนคติของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามการศึกษา พบว่า ระดับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนคติของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมทุกด้านมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปกครอง, ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และ ด้านสาธารณูปการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนคติของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามรายได้ พบว่า ระดับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนคติของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามรายได้ต่อปี โดยรวมทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านการปกครอง, ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และ ด้านสาธารณูปการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูอี่ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยที่ได้มาการอภิปรายผลตามลำดับหัวข้อได้ดังนี้

1. บทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูอี่ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า บทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูอี่ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า บทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูอี่ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ก็อยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า หากมองจากภาพรวมแล้ว ก็ถือได้ว่าประชาชนชาวตำบลคูอี่ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด มีทัศนะต่อพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นที่น่าพอใจ เป็นที่ยอมรับของประชาชนในด้านต่างๆ เป็นผู้ที่สร้างความเคารพ ศรัทธา สร้างความน่าเชื่อถือ เป็นผู้ที่เสียสละปัจจัยในการทูลบารุงพระศาสนา ตลอดทั้งการเผยแผ่พระศาสนาให้กับประชาชนในพื้นที่จนเป็นที่ยอมรับของผู้คนในพื้นที่ สอดรับกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ที่กำหนดบทบาทของพระสงฆ์และวัดดำเนินบทบาทไปตามพระธรรมวินัยและให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงสรุปได้ว่า บทบาทคณะสงฆ์ นั้นมี 6 ด้านหลัก คือ 1) การปกครอง 2) ศาสนศึกษา 3) การศึกษาสงเคราะห์ 4) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5) สาธารณูปการ 6) สาธารณสงเคราะห์ ตลอดทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ขำนิล (2518: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงบทบาทของพระสงฆ์ในชุมชนวังไผ่ อำเภอมือง และชุมชนอุ่มตะเภา อำเภอมโนรมย์จังหวัดชัยนาท พบว่า พระสงฆ์ทั้งสองชุมชนช่วย ในการพัฒนาชุมชน แต่ใน

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 96

ชุมชนอุ่งตะเกา พระสงฆ์ช่วยมากกว่าในชุมชนวังไผ่ เพราะว่า พระสงฆ์ ในชุมชนอุ่ง ตะเกาบวชและอยู่มานาน เป็นผู้นำชาวบ้านในการทำงานต่าง ๆ เพื่อความเจริญก้าวหน้า ส่วนในชุมชนวังไผ่ พระสงฆ์เพิ่งมาอยู่แต่ชาวบ้านก็ศรัทธามาก เพราะเป็นผู้ทำงานอย่างจริงจังและ เห็นผล ขอความร่วมมือจากชาวบ้านได้เป็นอย่างดีในการศึกษาชุมชนทั้งสองนี้พบว่า พระสงฆ์มี วิธีการพัฒนาชุมชนแบบเดียวกันในระยะเริ่มแรก คือ ถือเป็นการพัฒนาแบบเสรีที่ทางวัดและประชาชนร่วมมือกันในการดำเนินงานซึ่งงานต่าง ๆ ก็สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะแรงศรัทธาและความร่วมมือ จากประชาชนภายในชุมชนที่ช่วยกันสละแรงกาย พร้อมทั้งความคิดและกำลังทรัพย์มีความสามัคคี ในการทำงาน ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายมารวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจียมพงศ์ วงศ์ธรรม (ตราวุธ อรรณานุรักษ์. 2534: 14; อ้างอิงจาก เจียมพงศ์ วงศ์ธรรม. 2519: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ ของการค้นคว้า คือ ต้องการศึกษาว่ากิจกรรมที่พระสงฆ์เกี่ยวข้องอยู่นั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม หรือไม่เพียงใด ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า พระสงฆ์มีส่วนช่วยสอนหนังสือ เผยแพร่ธรรมเพื่อพัฒนา จิตใจของประชาชน พัฒนาท้องถิ่น วัด โรงเรียน ส่งเสริมด้วยการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น และพบว่า พระสงฆ์พยายามปรับปรุงบทบาทเดิมของตน เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยการพัฒนา ตนเองทางการศึกษาให้สูงขึ้น นอกจากการเจริญศีล สมาธิ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด เพ็งอุดม (2535: 85) ได้ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตาม ทศนะของพระสงฆ์และเจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลักในระดับตำบล ในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนใน 5 กิจกรรม คือ ด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก รัฐบาลเป็นผู้จัดการศึกษาในระบบ พระภิกษุจึงไม่ค่อยมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องมากนัก ด้านเศรษฐกิจ และอาชีพโดยส่วนรวม อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เพราะเศรษฐกิจของประชาชนในจังหวัดสมุทรสาคร ค่อนข้างดี

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 97 และมีหน่วยงานเกี่ยวกับการพัฒนา สี่กระทรวงหลักกระจายอยู่ทุกตำบล ด้านสาธารณสุข โดยรวมมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะจังหวัดสมุทรสงครามมีสถานอนามัยประจำอยู่ทุกตำบล ซึ่งเป็นการเพียงพอกับการบริการสาธารณสุขชุมชนอย่างทั่วถึง ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า อยู่ในระดับดีมาก เพราะวัดเป็นสถาบันหลักของชาติไทย เป็นศูนย์รวมแห่งการยึดเหนี่ยวด้าน จิตใจ เป็นแหล่งค้นคว้าและเก็บรวบรวมศิลปวัตถุเป็นศูนย์รวมแห่งความเคารพศรัทธาและความเชื่อถือพระสงฆ์ จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาชุมชน ด้านการเมืองการปกครอง พบว่า พระสงฆ์มี บทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะพระสงฆ์เห็นด้วยและยึดเหนี่ยวเกี่ยวกับทัศนะที่ว่า พระสงฆ์ ควรปฏิบัติภารกิจบางประการ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่ออยู่ภายใต้ขอบเขตความเหมาะสมในฐานะ สมณะ

2. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูก้อ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เพศ จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเขตตำบลคูก้อ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีทัศนะต่อบทบาทพระสังฆาธิการในการพัฒนาชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านนั้นมีความคิดเห็นไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้านศาสนสงเคราะห์ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** ประชาชนที่มีเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการที่ไม่สอดคล้องกันอาจเนื่องมากจากการได้สัมผัสกับการ

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 98
ปฏิบัติของพระสังฆาธิการมากน้อยแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย พระอดุลย์ กุศลจิตโต.
(2561 : 64). ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของพระสังฆาธิการที่มีต่อการปกครองคณะสงฆ์ ในเขตการ
ปกครอง จังหวัดเลย พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย บทบาทพระสังฆาธิการอยู่ในระดับสูงสุด ด้าน
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทพระสังฆาธิการ
ต่อการปกครอง คณะสงฆ์ธรรมยุต โดยรวมจำแนกตาม อายุ พรรษา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาทาง
ธรรม วุฒิการศึกษาทางโลก และวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 อายุ จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อ
บทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า พบว่า ประชาชนที่มี
อายุต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนโดยรวมทุกด้านไม่มีความ
แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 แต่อย่างใด เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านก็ไม่มีความ
แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ **ที่เป็นเช่นนี้
อภิปรายได้ว่า** อายุของประชาชนไม่มีผลต่อทัศนคติต่อบทบาทพระสังฆาธิการเลย อาจ
เนื่องมาจากประชาชนได้มีโอกาสรับรู้การดำเนินการของพระสังฆาธิการเป็นไปในทางเดียวกัน ซึ่ง
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดร ปาณะศรี. (2554: บทคัดย่อ). ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทพระ
สังฆาธิการกับการพัฒนาชุมชนตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ในจังหวัดปัตตานี พบว่า พระสังฆา
ธิการที่มีอายุพรรษาและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนไม่
แตกต่างกัน

2.3 ระดับการศึกษา จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีระดับ
การศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลการวิจัย
พบว่า พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทพระสังฆาธิการต่อการ

พัฒนาชุมชนโดยรวมทุกด้านมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ **ที่เป็นชนนืออภิปรายได้ว่า** ระดับการศึกษาของประชาชนมีผลต่อทัศนคติต่อบทบาทพระสังฆาธิการ เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปกครอง, ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และ ด้านสาธารณูปการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากประชาชนได้มีโอกาสรับรู้การดำเนินการของพระสังฆาธิการเป็นไปในทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกษมศักดิ์ วรสกโข. (2553: บทคัดย่อ). ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุ พรรษา การศึกษาสามัญ การศึกษาทางธรรมและตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

2.4 รายได้ต่อปี จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อปีต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนโดยรวมทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากประชาชนได้มีโอกาสรับรู้การดำเนินการของพระสังฆาธิการเป็นไปในทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปกครอง, ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และ ด้านสาธารณูปการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดร ปาณะศรี. (2554: บทคัดย่อ). ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทพระสังฆาธิการกับการพัฒนาชุมชนตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ในจังหวัดปัตตานี พบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุพรรษาและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้เกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมนั้นอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากพระสังฆาธิการในพื้นที่ตำบลคู่อิ่งได้ประพฤติปฏิบัติและครองตนในสมณะเพศ และดำเนินกิจกรรมที่สามารถทำให้ประชาชนรับรู้ได้ถึงบทบาทในระดับที่ตีน่าพอใจอย่างยิ่ง แต่ในความเป็นจริงแล้วควรมีการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นในระดับมากที่สุด สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะโดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะบทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคู่อิ่ง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยสามารถจัดลำดับเป็นรายด้านที่ศึกษาเพื่อเสนอแนะได้ดังนี้

- 1) **ด้านการปกครอง** ได้แก่ อยากให้พระสังฆาธิการหรือเจ้าอาวาสคอยสอดส่องความประพฤติของเยาวชนและอยากให้พระมีสิทธิ์ลงโทษช่วยเหลือเจ้าหน้าที่รัฐด้านการปกครองด้วย
- 2) **ด้านศาสนศึกษา** ได้แก่ อยากให้พระสังฆาธิการมีศูนย์อบรมระยะสั้นระหว่างปิดเทอม หรือเสาร์อาทิตย์และวัดควรให้การสนับสนุนทุนแก่ผู้ต้องการบวชเรียนในระยะยาว
- 3) **ด้านการศึกษาสงเคราะห์** ได้แก่ วัดควรมีห้องสมุดทุกวัดและวัดควรมีการสนับสนุนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้กับเยาวชน/ชุมชน
- 4) **ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา** ได้แก่ พระสังฆาธิการทุกวัดควรจัดกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทุกสัปดาห์และควรสร้างบรรยากาศของวัดให้น่าศรัทธา

5) **ด้านสาธารณูปการ** ได้แก่ วัดควรอุดหนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ชาวบ้าน เช่น ถนน ไฟฟ้าสว่าง แหล่งน้ำฯลฯและควรปลูกต้นไม้ภายในวัดให้ดูแล้วเกิดความเลื่อมใสศรัทธาและศรัทธา

6) **ด้านสาธารณะสงเคราะห์** ได้แก่ วัดควรมีตลาดกลางให้กับคนในชุมชนเปิดให้จำหน่ายสินค้าฟรีและวัดควรตั้งกองทุนสนับสนุนสาธารณะแก่ชาวบ้าน

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การวิจัย บทบาทพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาชุมชนในทัศนะของประชาชนเขตตำบลคูเมือง อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้มีข้อจำกัดบางประการที่ไม่สามารถศึกษาให้ครบทุกแง่มุมได้ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้ผู้สนใจได้วิจัยต่อยอดจากการวิจัยเรื่องนี้ดังต่อไปนี้

1) ควรมีการศึกษาวิจัยในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับพระสังฆาธิการในเขตตำบลคูเมือง อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด เพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุม

2) ควรมีการศึกษาวิจัยในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับพระสงฆ์ สามเณรในเขตตำบลคูเมือง อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด เพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุม

เอกสารอ้างอิง

เกษมศักดิ์ วรสุโข. (2553). บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษา

เฉพาะกรณี อำเภอนองฮี จังหวัดนครสวรรค์. พุทธศาสนมหาบัณฑิต(การบริหารจัดการคณะสงฆ์), มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

พระธรรมปิฎก. (2546). สลายความขัดแย้ง : นิติศาสตร์รัฐศาสตร์เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ.

กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.

พระมหารัตนพล ก้านเพชร (รัตนพล). (2545). บทบาทพระสงฆ์ต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็ง:

ศึกษาเฉพาะกรณีพระสงฆ์กลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนาในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี.

พระอดุลย์ กุลลจิตโต. (2561). บทบาทของพระสังฆาธิการที่มีต่อการปกครองคณะสงฆ์ ในเขต
การปกครองจังหวัดเลย. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. Vol 13
No 43 (2018) : มกราคม - มีนาคม 2561.

พินิจ ลาภอนานนท์. (2529). บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

ศราวุธ อรรถานุกฤษ. (2534). บทบาทของพระภิกษุกับการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็น
พื้นฐานในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ (ศษ.ม.) สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
ชนมวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมคิด เฟ็งอุดม. (2535). การศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตามทรรศนะ
ของพระสงฆ์ และเจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลักระดับตำบล ในจังหวัดสมุทรสงคราม.
ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานทะเบียนอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด. (2561). [Online]. available :
<http://www.nonghi101.go.th/home/>

เสาวลักษณ์ ขำนิล. (2518). บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านวังไผ่และหมู่บ้านอู่
ตะเภา จังหวัดชัยนาท. ปริญญาานิพนธ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุดร ปาณะศรี. (2554). บทบาทพระสังฆาธิการกับการพัฒนาชุมชนตามพระราชบัญญัติคณะ
สงฆ์ในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

Yamane, Taro.1973. Statistics: An Introductory Analysis. Third editio. Newyork :
Harper and Row Publication.

ธนาคารน้ำใต้ดิน ทางออกการบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง-น้ำท่วม
ภาคอีสานอย่างยั่งยืน : ศึกษากรณี

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี อำเภอกุตุชุม จังหวัดยโสธร

Underground water bank Water management solution for sustainable
northeastern northeast drought :case study

Nong Mi Subdistrict Administration Organization. Kut Chum District, Yasothon
Province

พิกุล มีมานะ,¹

pikul Meemana

บทคัดย่อ

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ “ภาคอีสาน” เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพื้นดินยกตัวขึ้นเป็นที่ราบสูงและเป็นพื้นที่ค่อนข้างแบนราบ ในการพัฒนาหรือการที่จะสร้างเขื่อนเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีความจุจำนวนมากนั้นทำได้ยากต่างจากภาคเหนือ ที่มีภูเขาล้อมรอบพื้นที่ ปีนีภาคอีสานปริมาณฝนเฉลี่ย 1.328 มม ถือเป็นเกณฑ์ต่ำกว่าปริมาณฝนเฉลี่ยทั้งประเทศ 1,467 มม.ต่อปี ซึ่งในปีที่ผ่านมาพบว่าเกิดภาวะภัยแล้งยังตามมาด้วยน้ำท่วมในห้วงระยะเวลาห่างกันไม่นาน ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่การเกษตรในภูมิภาคนี้อย่างหนัก เนื่องจากในภาวะการณ์ภัยแล้งก็แล้งอย่างหนักและเมื่อเกิดภาวะการณ์น้ำท่วมก็ท่วมหนัก ดังนั้นจึงควรหาแนวทางการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพเพื่อจะช่วยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนจึงขอนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการน้ำ ด้วยระบบ ธนาคารน้ำใต้ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี อำเภอ กุตุชุม จังหวัดยโสธรซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กๆในพื้นที่จังหวัดยโสธรที่มีการจัดหาระบบธนาคารน้ำใต้ดินมานำเสนอ เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่มีความสนใจนำแนวทางดังกล่าวนี้ไปปรับใช้ในพื้นที่เพื่อความผาสุกของพี่น้องประชาชนในภูมิภาคนี้

ABSTRACT

Northeast region of the country “ E-san” Is an area that has a raised ground on a plateau and is a relatively flat area It is difficult to develop or build a

¹ คณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยสาสนศาสตร์ยโสธร Email: zchokooon@gmail.com

large water storage dam with large capacity. Different from the north That has mountains around the area This year, the northeast region, average rainfall 1,328 mm Considered to be lower than the national average rainfall of 1,467 mm per year In the past year, it was found that there was a drought followed by floods in a short distance, causing severe damage to agricultural land in the region. Because in the situation of drought, it is drought very hard and when there is a flooding situation, it is heavily flooded. Therefore, it should be divided into effective water management practices in order to help solve these problems. The author would like to present a form of water management with underground water bank of Nong Mi Subdistrict Administration Organization. Kut Chum District, Yasothon Province. As a guide for those interested in applying this approach to different areas for the well-being of the people in the region.

บทนำ

จากการให้สัมภาษณ์ของ ดร.ศิริลักษณ์ ชุ่มชื่น ประธานอนุกรรมการวิศวกรรมแหล่งน้ำ วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยฯ (วสท.) ให้ข้อมูลว่า ในภาคอีสานที่ต้องเผชิญภัยแล้งซ้ำซากต้องมาทำความเข้าใจภูมิภาค "อีสาน" มีลักษณะพื้นดินยกตัวขึ้นเป็นที่ราบสูงและเป็นพื้นที่ค่อนข้างแบนราบ ในการพัฒนา "เขื่อนเก็บน้ำขนาดใหญ่" ที่มีความจุจำนวนมาก "ทำได้ยาก" ต่างจากภาคเหนือ ...ที่มีภูเขาล้อมรอบพื้นที่ ปีนี้ภาคอีสานปริมาณฝนเฉลี่ย 1,328 มม ถือเป็นเกณฑ์ต่ำกว่าปริมาณฝนเฉลี่ยทั้งประเทศ 1,467 มม.ต่อปี และฝนที่ตกลงมานั้นมีการกระจายตัวไม่สม่ำเสมออีก โดยบริเวณริมแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นพื้นที่ปลายน้ำ กลับมีปริมาณฝนตกลงมามากที่สุดที่เหมาะสมกับการสร้างเขื่อน แต่ก่อสร้างเขื่อนไม่ได้ เพราะความขัดแย้งทางความคิด ส่วนพื้นที่ต้นน้ำมีที่รับน้ำ หรืออ่างเก็บน้ำ กลับมีปริมาณฝนตกลงมาน้อย แต่ทว่า ภาคอีสานมีพื้นที่อยู่ประมาณ 103.5 ล้านไร่ คิดเป็นพื้นที่รับน้ำได้ 32 เพอร์เซ็นต์ของทั้งประเทศ แต่ด้วยปริมาณน้ำฝนมีน้อยทำให้มีน้ำที่เก็บไว้ได้เพียง 28 เพอร์เซ็นต์ของทั้งประเทศ หรือ 60,790 ล้าน ลบ.ม. มีหน้าซ้ำกลับมีอ่างขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่สามารถกักเก็บน้ำได้เพียง 13,850 ล้าน ลบ.ม.เท่านั้น นั้นหมายความว่า ฝนตกลงมาก็น้อยกว่าเกณฑ์เหลือเพียง 1,328 มม. ในจำนวนนี้แปลงออกมาเป็นปริมาณ หรือวอลุ่ม (volume) ของพื้นที่ทั้งหมด 60,790 ล้าน ลบ.ม. แต่มีพื้นที่กักเก็บได้

เพียง 13,850 ล้าน ลบ.ม. ส่วนที่เหลือไม่มีกระบวนการกักเก็บต้องปล่อยลงดิน หรือปล่อยระเหยทิ้งไป เมื่อวิเคราะห์พื้นที่ภาคอีสานทั้งหมด มีความต้องการใช้น้ำ ทั้งด้านการเกษตร อุปโภคบริโภค และรักษาระบบนิเวศต่างๆ ประมาณ 28,000 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี ทำให้น้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่วนการบริหารจัดการน้ำในเขื่อนต้องคำนวณการปล่อยน้ำ ให้ภาคการเกษตร ภาคการอุปโภคบริโภค ตามความเหมาะสม ผนวกกับการพยากรณ์ปริมาณฝน ทั้งในรายวัน รายเดือน และรายฤดู สามารถทราบแนวโน้มของปริมาณน้ำฝนมากหรือน้ำน้อย จากนั้นค่อยมาบริหารน้ำ หรือการปล่อยส่งน้ำ ให้เกิดความสมดุลกัน ปีนี้ฝนกลับมาไม่ตามคาดการณ์...จนเกิดภัยแล้งแล้ว... กลับปล่อยน้ำออกมากเกินไป ทำให้ปริมาณน้ำที่มีอยู่น้อยลงอีก ณ วันที่ 29 ก.ค. 2562 มีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ในพื้นที่ภาคอีสาน ปริมาณน้ำเก็บกักเฉลี่ย 31 เพอร์เซ็นต์ น้ำที่ใช้การได้จริง 11 เพอร์เซ็นต์ของความจุอ่างเก็บน้ำเท่านั้นตลอดทั้งพบว่าไต่เหตุการณ์ “เขื่อนวิกฤติ” เกิดขึ้น คือ เขื่อนลำพระเพลิง มีปริมาณน้ำใช้จริง 20.98 ล้าน ลบ.ม. เขื่อนจุฬาภรณ์ มีน้ำใช้ได้จริง 5.01 ล้าน ลบ.ม. และเขื่อนอุบลรัตน์ มีน้ำใช้จริง-36.67 ล้าน ลบ.ม. ข้ำเติมด้วยในแม่น้ำโขง ยังมีปริมาณน้ำฝนไหลมาเติมน้อย ประกอบกับเขื่อนประเทศจีนมีการปรับลดการระบายน้ำ ดำเนินการบำรุงรักษาสายส่งไฟฟ้าของโรงผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ และมีเขื่อนของ สปป.ลาว มีการทดสอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ทำให้ระดับน้ำท้ายน้ำของเขื่อนในแม่น้ำโขงลดลงในช่วงที่ผ่านมานี้ ไทยรัฐออนไลน์ (2562 : ไม่ระบุเลขหน้า).

อีกสาเหตุหนึ่งคือ ช่วงต้นฤดูการเพาะปลูก “ภาครัฐ” ยังขาดการสื่อสารพูดคุยภาคประชาชนให้เกิดความเข้าใจตั้งแต่เริ่มต้นว่า ในปีนี้มีน้ำน้อย ต้องลดใช้น้ำให้เหมาะสม แต่ภาครัฐไม่สื่อสารกับประชาชน มีการเพาะปลูกตามปกติ ทำให้เกิดการร้องขอปล่อยน้ำหล่อเลี้ยงภาคการเกษตร จนปริมาณน้ำในเขื่อนน้อยลงอีก “ในพื้นที่เขื่อนมีปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ และน้ำเข้าอ่างน้อยไปด้วย เพราะการคาดการณ์มองว่า ในช่วงฤดูฝนปี 2562 จะมีปริมาณน้ำมาเติมเขื่อน แต่ปีนี้กลับเผชิญเอลนีโญตั้งแต่เดือน ก.ย.2561 ถือเป็นสัญญาณบ่งชี้ว่า จะมีปริมาณน้ำฝนน้อย ต้องเตรียมบริหารน้ำนับแต่นั้นแต่กลับมีการปล่อยน้ำออกไป” แนวทางแก้ปัญหาเฉพาะหน้าคงต้องหวัง “พึ่งพาการทำฝนหลวง” และรัฐบาลต้องซื้อป่าพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งนอกเขตพื้นที่ชลประทาน และส่งน้ำแบบรอบเวียนในเขตพื้นที่ชลประทาน เพื่อเลี้ยงนาข้าวที่เหลืออยู่ให้รอด และลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังในฤดูแล้ง รวมถึงรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันประหยัดน้ำ

ในระยะยาวรัฐบาลต้องมีส่วนร่วมช่วยเหลือพื้นที่ภาคอีสาน ด้วยการผันน้ำจากแม่น้ำโขง...ผ่านอุโมงค์ส่งน้ำใต้ดินในช่วงฤดูฝน เพราะช่วงนี้มีปริมาณน้ำไหลหลากมาก และผันน้ำเข้ามาเก็บไว้ในเขื่อนอุบลรัตน์ หรือในอ่าง ลำคลอง ระบบส่งน้ำต่างๆ ในการเตรียมน้ำช่วยในช่วงฤดูแล้ง เช่น กรมชลประทานจัดทำโครงการจัดการน้ำโขง เลย ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ผันน้ำจากปากแม่น้ำเลย กระจายน้ำมาช่วยพื้นที่ภาคอีสาน ไทยรัฐออนไลน์ (2562 : ออนไลน์).

กลุ่มหอการค้าภาคอีสานประเมินว่าจากผลกระทบของพายุ”โพดุล”และพายุ”คาจิกิ”ทำให้เกิดวิกฤตน้ำท่วมอย่างหนักส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ-พื้นที่เกษตร ปศุสัตว์ ประมง รวมถึงพื้นที่อีสานตอนกลาง-ตอนล่าง-ตอนบนกว่า 2 ล้านไร่ ประชาชนได้รับความเดือดร้อน อาคารบ้านเรือน ทรัพย์สิน และพื้นที่การเกษตรถูกน้ำท่วมได้รับความเสียหายอย่างหนัก ด้านผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เผยน้ำท่วมหนักรอบ 20 ปี เบื้องต้นประเมินพื้นที่เกษตรเสียหาย 5 แสนไร่ คาดสูงกว่า 1 พันล้านบาท ขณะที่ร้อยเอ็ดพื้นที่เกษตรเสียหายเฉียด 8 แสนไร่ ยโสธรพื้นที่การเกษตรเสียหาย 1 แสนไร่ ปิดเส้นทางสัญจร กระทบอุตสาหกรรม 40-50 ล้านบาท ด้านอำนาจเจริญ พื้นที่การเกษตรเสียหาย 8 แสนไร่ เร่งระบายน้ำลงแม่น้ำมูล ส่วนร้อยเอ็ด กระทบ 16 อำเภอ เสียหายกว่า 7 แสนไร่ รอกการระบายน้ำ ทางด้านนายมงคล ต้นสุวรรณ เลขาธิการกลุ่มหอการค้าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เปิดเผยว่า ความเสียหายจากภัยพิบัติน้ำท่วมจากพายุโพดุลที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มีการประเมินผลกระทบพบว่า อยู่ในวงจำกัด บางพื้นที่ไม่ได้กระจายไปทั่วทั้งภาคอีสาน โดยผลกระทบส่วนใหญ่เกิดที่ภาคอีสานตอนกลางและตอนล่าง ส่วนภาคอีสานตอนบนได้รับผลกระทบเพียงบางส่วน รวมถึงพื้นที่ทางการเกษตรได้รับความเสียหายทั้งหมดประมาณ 1,000,000 ไร่ ขณะเดียวกันมีผลกระทบที่เกิดขึ้นกับโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม เช่น ถนนถูกตัดขาด รวมถึงระบบไฟฟ้าบางแห่งเสาไฟฟ้าโค่นล้ม น้ำท่วมเข้าในเขตพื้นที่เศรษฐกิจของหลายแห่ง โดยประเมินภาพรวมความเสียหายไม่น้อยกว่า 8,000 ล้านบาท (ประชาชาติธุรกิจ, 2562:ออนไลน์)

จังหวัดยโสธรสำรวจความเสียหายและพื้นที่น้ำท่วม 9 อำเภอ พบพื้นที่การเกษตรที่ถูกน้ำท่วมกว่า 4 แสนไร่ มีรายงานผู้เสียชีวิตรวม 11 ราย โดยนายสมเพชร สร้อยสระคู รองผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร พันเอก อธิระยุทธ์ รักษาศิลป์ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 16 ค่ายบดินทรเดชา พันเอก ฉกาจพงษ์ หงษ์ทอง รองผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดยโสธร นายชยุต วงศ์วินิช ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดยโสธร นายสวัสดิ์ นาคสุข

ชลประทานจังหวัดยศธร์ ขึ้นเฮลิคอปเตอร์ สำรวจน้ำท่วมและความเสียหายจากอุทกภัย นายสมเพชร เปีดเผยว่า จากการสำรวจความเสียหายและขึ้นเฮลิคอปเตอร์ดูพื้นที่ความเสียหายและบริเวณน้ำท่วมตั้งแต่ได้รับผลกระทบจากพายุกุโฑล”และพายุกุ “คาคจิก”ในจังหวัดยศธร์ ตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม 2562 ที่ผ่านมาประชาชนจังหวัดยศธร์ได้ถูกน้ำท่วมทั้ง 9 อำเภอ 76 ตำบล 831 หมู่บ้าน ประชาชนได้รับผลกระทบ 43,489 คน ในส่วนพื้นที่การเกษตรที่ถูกน้ำท่วมจำนวน 471,530 ไร่ แต่คาคว่าจะเสียหายประมาณ 430,589 ไร่ ซึ่งได้แยกออกเป็นนาข้าวจำนวน 407,774 ไร่ และพืชไร่อีกจำนวน 22,815 ไร่ ในส่วนความเสียหายทางด้านประมงนั้นประชาชนได้รับผลกระทบจำนวน 6 อำเภอ 18 ตำบล 773 ราย นอกจากนั้นทางด้านสัตว์เลี้งประชาชนได้รับผลกระทบจำนวน 777 ราย อพยพ 2,859 ตัว ตายจำนวน 11 ตัว ในส่วนของสาธารณประโยชน์ ถนนได้รับความเสียหายจำนวน 38 เส้นทาง สะพาน 13 แห่ง ซึ่งที่ผ่านมามีได้ถูกน้ำท่วมไม่สามารถสัญจรได้จำนวน 16 เส้นทาง เป็นของแขวงทางหลวงยศธร์ 4 สาย และแขวงทางหลวงชนบทยศธร์ 12 สาย วัดอีก 3 แห่ง ฝ่าย 1 แห่ง โรงเรียน 50 แห่ง และ รพ.สต. อีก 6 แห่ง ที่ได้รับผลกระทบที่ผ่านมา ซึ่งในจังหวัดยศธร์น้ำได้ลดลงทุกวันในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอเลิงนกทา อำเภอไทยเจริญ อำเภอกุดชุม อำเภอคำเขื่อนแก้วบางส่วนและอำเภอมหาชนะชัย ส่วนที่อำเภอค้อวังน้ำได้ไหลเข้าท่วมเนื่องจากเป็นอำเภอสุดท้ายของจังหวัดยศธร์ที่รับน้ำในครั้งนี้ซึ่งก็จะสำรวจความเสียหายอีกครั้งหนึ่งหลังจากน้ำลด (ที่มา : สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดยศธร์)

ทางด้านจังหวัดร้อยเอ็ด นายเกรียงไกร จิตธรรม หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดร้อยเอ็ด เปีดเผยสำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น. ถึงผลกระทบจากพายุกุโฑล ว่า ขณะนี้สถานการณ์เริ่มคลี่คลายลงแล้ว โดยที่ผ่านมามีฝนตกหนักมากรวม 2 วัน กว่า 350 มิลลิเมตร ทำให้หลายพื้นที่ประสบน้ำท่วมฉับพลัน ซึ่งขณะนี้จังหวัดร้อยเอ็ดได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในด้านอุทกภัยแล้ว จำนวน 7 อำเภอ 80 ตำบล 1,020 หมู่บ้าน 61,738 ครัวเรือน จาก 20 อำเภอ 193 ตำบล 2,446 หมู่บ้าน ได้แก่ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด เสลภูมิ เมืองสรวง โพนทอง ธวัชบุรี โพธิ์ชัย และอำเภอจังหวาร ส่วนความเสียหายเบื้องต้น พื้นที่ที่การเกษตรคาคว่าจะเสียหาย จำนวน 3 แสนกว่าไร่ ประกอบด้วย ข้าว ประมาณ 3 แสนไร่ ที่เหลือเป็นพืชไร่และพืชสวน และขณะนี้อยู่ระหว่างสำรวจพื้นที่ประสบภัยเพิ่มเติม ทั้งนี้ พื้นที่ที่ประสบภัยส่วนใหญ่อยู่ติดลำนํายังทำให้เกิดน้ำล้นตลิ่งได้ เช่น อ.เสลภูมิ ที่มีมักจะประสบกับน้ำ

หลากหลายเป็นประจำทุกปี และสำหรับพายุลูกใหม่ที่เข้ามา ขณะนี้ยังไม่ีผลกระทบ แต่ทางเจ้าหน้าที่ได้เตรียมพร้อม ตลอด 24 ชั่วโมง ในการแจ้งเตือนและเข้าไปช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มที่ (ที่มา: <https://www.sanook.com/news/7884766/>)

สำหรับจังหวัดอำนาจเจริญนั้น นายวรนิยม วงศ์สุวรรณ สภาอุตสาหกรรมจังหวัดอำนาจเจริญ กล่าวว่า จากสถานการณ์น้ำท่วมส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทางการเกษตร 80% ประมาณ 800,000 ไร่ ภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นโรงสีซึ่งมีทั้งหมด 10 โรง น้ำท่วม 2 โรง แต่เนื่องจากยังไม่เข้าสู่ฤดูการเก็บเกี่ยวจึงส่งผลกระทบต่อไม่มากนัก ทางด้านนายวินัย มีชัย ประธานหอการค้าจังหวัดอำนาจเจริญ เปิดเผยว่า ปีนี้จังหวัดอำนาจเจริญได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมค่อนข้างหนัก และมีปัญหาน้ำท่วมขัง ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจทำให้เศรษฐกิจซบเซาลงลำบาก เพราะประชาชนไม่ออกมาจับจ่ายซื้อของ นอกจากนี้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทางการเกษตรที่ได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ถ้าหากฝนไม่ตกลงมาเพิ่ม คาดการณ์ว่าภายใน 2-3 สัปดาห์น่าจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติได้ เนื่องจากน้ำส่วนหนึ่งยังสามารถระบายน้ำลงแม่น้ำมูลได้ ทำให้บางพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำเริ่มลดน้อยลง

สำหรับจังหวัดศรีสะเกษนั้น นายบุญประสงค์ นวลสายย์ หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดศรีสะเกษ พร้อมด้วย พ.อ.บัณฑิต คำเคน สัสดี จังหวัดศรีสะเกษ ในฐานะผู้แทนศูนย์บรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 25 และคณะ ได้เดินทางไปตรวจสอบสถานะน้ำของเขื่อนราษีไศล ซึ่งกั้นกลางแม่น้ำมูล โดยมี นายปัญญา ประชากุล หัวหน้าฝ่ายจัดสรรน้ำ เขื่อนราษีไศล แจ้งข้อมูลสถานการณ์ระดับน้ำให้ทราบว่า ขณะนี้ได้มีน้ำไหลหลากลงมาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลล่าง จนเกิดภาวะน้ำท่วมขังในเขตพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรริมฝั่งลำน้ำมูล ลำน้ำเสียวใหญ่และลำน้ำห้วยทับทัน เป็นเนื้อที่ 69,864 ไร่ จึงจำเป็นต้องขอเพิ่มการระบายน้ำของเขื่อนราษีไศลเพื่อให้ระดับน้ำมูลหน้าเขื่อนราษีไศลลดลง เพื่อรองรับการระบายน้ำจากพื้นที่ทั้ง 2 ฝั่งลำน้ำ นายบุญประสงค์ กล่าวว่า ขณะนี้มีน้ำท่าไหลหลากมาจาก จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ดตามลำน้ำเสียวใหญ่ โดยไหลลงมาหน้าเขื่อนราษีไศลเป็นปริมาณมาก ส่งผลให้ตั้งแต่วันที่ 4 ก.ย. 62 ระดับน้ำหน้าเขื่อนราษีไศลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะนี้ระดับน้ำหน้าเขื่อนราษีไศลอยู่ที่ระดับ +118.67 ม.(รทก.) ซึ่งใกล้ถึงระดับวิกฤตที่เขื่อนราษีไศลจะหน่วงน้ำไว้ได้ (ระดับ +119.20 ม.(รทก.) หากไม่เพิ่มการระบายน้ำ จะส่งผลกระทบต่อให้เกิดพื้นที่ถูกน้ำท่วมขังหน้าเขื่อนราษีไศลในพื้นที่ 3 จังหวัดคือ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด

และศรีสะเกษ ซึ่งเขื่อนราษีไศลจะทำการเพิ่มการระบายน้ำของเขื่อนราษีไศลตั้งแต่วันที่ 6 ก.ย. 62 เป็นต้นไป โดยจะทยอยเพิ่มการระบายเป็นลำดับแบบขั้นบันไดจากน้อยไปหามากจนถึงที่สุดคือทำการแชนระบายระบายทั้ง 7 บาน เพื่อเพิ่มสภาพการระบายน้ำหลากให้ไหลผ่านเขื่อนราษีไศลโดยอิสระตามธรรมชาติต่อไป

พื้นที่ของจังหวัดอุบลราชธานีเป็นอีกจังหวัดที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักยิ่งในวิกฤติอุทกภัยในครั้งนี้ โดยนายสฤกษ์ วิทยุย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เปิดเผย “ประชาชาติธุรกิจ” ว่า สถานการณ์น้ำท่วมจังหวัดอุบลราชธานีครั้งนี้ถือเป็นเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ที่สุดในรอบ 20 ปี ส่งผลให้ จ.อุบลราชธานีมีพื้นที่ได้รับผลกระทบทั้งหมด 23 อำเภอ โดยเฉพาะพื้นที่ภาคการเกษตรและประมงได้รับผลกระทบหนัก ส่วนธุรกิจการค้าที่ได้รับผลกระทบ เช่น ธุรกิจซื้อขายวัสดุก่อสร้าง ธุรกิจซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภคชะลอตัว เพราะเส้นทางการคมนาคมสัญจรถูกน้ำท่วม ส่วนด้านอุตสาหกรรมยังไม่มีผลกระทบมากนัก รวมมูลค่าความเสียหายเบื้องต้นคาดว่าประมาณ 1,000 ล้านบาท ทั้งนี้ทางจังหวัดจะมีการตั้งงบประมาณจากภาครัฐที่อนุมัติมาเพื่อดำเนินการแก้ปัญหาผลกระทบจากภัยแล้งกว่า 200 ล้านบาท ปรับมาใช้ดำเนินการแก้ปัญหาผลกระทบจากน้ำท่วม เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในช่วงนี้ (ประชาชาติธุรกิจ, 2562:ออนไลน์)

จากสถานการณ์ทั้งสองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลาอันใกล้เคียงกันในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งภัยแล้งแล้งต่อมาน้ำก็ท่วมใหญ่พื้นที่และประชาชนได้รับความเดือดร้อนเป็นบริเวณกว้างส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก แต่ในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวยังไม่มีการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน หวังภัยแล้ง ก็แล้งอย่างหนัก หวังที่น้ำท่วมก็ท่วมอย่างหนักเช่นกัน การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความสมดุลยังไม่เกิดขึ้น

ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาแนวทางการบริหารจัดการน้ำของหน่วยงานระดับตำบลเล็กๆหนึ่งหนึ่งและเห็นว่าเกิดผลจริงในทางปฏิบัติจึงขอได้อนุญาตนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำท่วมอย่างเป็นรูปธรรมมาเผยแพร่ให้รับทราบ ในอันที่จะสร้างความอุดมสมบูรณ์ของภูมิภาคนี้ โดยยกเอาตัวอย่างการบริหารจัดการน้ำของหน่วยงานที่ดำเนินการแล้วประสบความสำเร็จแล้ว นั่นคือ การจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดยโสธร อย่างน้อยเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางดังกล่าวนี้ไปปรับใช้กับพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิด

วารสารวิชาการรัตนบุคย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 111
ผลประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี,
2562 : ไม่ระบุเลขหน้า).

รูปแบบการศึกษา

เป็นการเข้าไปศึกษาข้อมูลจากการดำเนินการจริงที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในพื้นที่
ร่วมกับผู้รับผิดชอบของหน่วยงานโดยตรง คือนายกร บุระวัฒน์ ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบาย
และแผน โดยความยินยอมจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี อำเภอกุฉุขุม จังหวัด
ยโสธร เพื่อเสนอเป็นข้อมูลที่อาจเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการด้านการบริหารจัดการน้ำต่อไป

แนวทางพระราชดำริ

๑.อ่างเก็บน้ำได้ดิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงมีความห่วงใยปก
นิกรของพระองค์เป็นอย่างยิ่งและทรงห่วงเททั้งพระวรกาย เพื่อหาแนวทางที่จะให้พสกนิกรของ
พระองค์มีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ ช่วยสร้างชุมชน สังคมและประเทศชาติ ให้เข้มแข็ง
อย่างยั่งยืน พระองค์ได้พระราชทานเรื่องการเก็บน้ำไว้ได้ดิน เมื่อ เมื่อ 30 ปีที่แล้ว พระองค์ท่าน
อยากจะหาที่กักเก็บน้ำไว้ให้ชาวบ้าน เอาไว้ดื่ม ไว้ใช้จึงทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้สร้าง "อ่าง
เก็บน้ำได้ดิน" ที่ "เชียงดาว"คล้ายๆ กับเขื่อนที่สร้าง เพื่อปิดลำห้วยน้ำปุ่นได้ดินแน่นอนว่า "ไม่ง่าย"
ด้วยเทคโนโลยีสมัยนั้น ไม่มีใครเชื่อว่าทำได้ โครงการของพระองค์ท่าน จึงต้องหยุดไปในที่สุด 20
ปี ถัดมาทางมูลนิธิชัยพัฒนา ติดต่อผู้เชี่ยวชาญจาก "ญี่ปุ่น" ให้มากราบทูลพระองค์ท่าน เรื่อง
เทคโนโลยีการสร้าง "อ่างเก็บน้ำได้ดิน" ความคิดที่พระองค์ท่านมีพระราชกระแสรับสั่งให้ศึกษา
เมื่อ 20 ปีที่แล้ว แต่ไม่มีใครเชื่อก่อนที่จะทางทีม "ญี่ปุ่น" จะเริ่มต้นการนำเสนอที่มงานได้ยิน ใน
หลวงมีพระราชกระแสรับสั่งออกมา"คนไทย พุดไม่เชื่อ ต้องให้ต่างชาติมาพุดให้ฟัง ถึงจะเชื่อ"
ทีมงานฟังแล้วก็ตกใจ รู้ว่าทรงกริ้วอะไรสักอย่างแน่ ๆ พระองค์ท่านทรงมีพระราชกระแสรับสั่งต่อ
พร้อมมองไปที่ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล คนคนนี้ เขาไม่ให้ฉันทำที่เชียงดาว เขาวามันแพง"สมเด็จพระ
พระเทพฯ ทรงเห็นว่า ดร.สุเมธ หน้าเสียแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินมาใกล้ ๆ แล้วแอบรับสั่งว่า"
อย่าตกใจไป ฉันทัดใจมาแล้วในรถ จนแล้วจนรอด ในหลวงจึงมีพระราชกระแสรับสั่ง ให้สร้าง
"อ่างเก็บน้ำได้ดิน" อีกครั้งคราวนี้ ให้ไปหาผู้ออกแบบ และผู้รับเหมา ที่จะทำได้ทีมงานออกไป
เสาะหาผู้ออกแบบและรับเหมา ก็ราย ก็รายก็ยังไม่คำตอบว่า "ทำไม่ได้"ทำแล้วเขื่อนจะต้อง "รั่ว"

แน่ ๆ ไม่มีใครอยากเสี่ยง ถึงขนาดมีคนพูดว่า "คงต้องให้คนบ้ามาทำ"แต่สุดท้าย ก็ได้ผู้ออกแบบรับเหมา ที่ใกล้เกษียณ มาช่วยทำงานเขื่อนสร้างเสร็จแล้ว ก็เป็นไปตามคาด รั้วตามระเบียบ ต้องทำการอุดรูรั้วอยู่ตลอดสามปี ในขณะที่กำลังแก้ปัญหากันอยู่นั้น ก็มีพระราชกระแสรับสั่งจาก "พระองค์ท่าน" เพิ่มเติม มีใจความว่า "การทำเขื่อนขนาดเล็กในอนาคตคงจะทำได้ เนื่องจากจะไปรบกวนประชาชน ให้ศึกษาเพื่อทำแบบนี้ ทำแบบที่เขียงดาว" ทีมงานถึงกับ "อึ้ง" และ "ไม่สบายใจ" มาก เพราะคิดว่า ทำแล้วไม่ได้ประโยชน์บางคนถึงกับบ่นออกมาว่า "ไปตามใจท่านทำไมกัน"ทีมงานไปปรึกษากับ "กรมชลประทาน" ดร. ส่องร้อยคน ปริญญาโทสองพันคน ข้าราชการหมื่นคน ไม่มีใครรู้ ไปสอบถามอาจารย์ที่คณะทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ก็ยังไม่ตอบไม่ได้ว่าเขื่อนนี้จะใช้การได้อย่างไร อาจารย์จึงตัดสินใจส่งอีเมล ไปถามความเห็นจากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญที่ต่างประเทศหลายคน อีเมลที่ส่งกลับมาจากต่างประเทศทุกฉบับ ถามว่า "ใครคิดทำของแบบนี้"ทีมงานก็ตอบกลับไปว่า "My King" อีเมลทุกฉบับตอบกลับมา ยาวบ้าง สั้นบ้างแต่มีสรุปใจความเหมือนกันว่า Genius "คนไทย พุดไม่เชื่อ ต้องให้ต่างชาติมาพุดให้ฟัง ถึงจะเชื่อ" คำพุดตัดพ้อ ที่ทำให้ต้อง "ฉุกคิด"เรื่องของ "นวัตกรรม" คนไทยทำได้ในหลวงท่าน "พิสุจน์" มาแล้ว ทั้งชีวิตชาวบ้านบริเวณเขียงดาว ไม่เคยประสบปัญหาน้ำแล้งอีกเลยเนื่องจากมีน้ำที่กักเก็บใต้ดิน และน้ำที่เขาดามร่องหินทำให้ "ดิน" ชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา มีบ่อน้ำให้ใช้ประโยชน์ได้มากในหลวง คิดได้ตั้งแต่เมื่อ 30 ปีที่แล้ว แต่ไม่มีใครยอมทำให้พระองค์ท่านราคาที่ "ญี่ปุ่น" เสนอมาคือ 2,000 ล้านบาท แต่ของในหลวงสร้าง ใช้เพียง 13.5 ล้านบาท

2. หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงยึดการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวและสามารถปฏิบัติได้จริง ทรงมีคุณละเอียดยรอบคอบและทรงคิดค้นแนวทางพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด โดยมีแนวทางในการทรงงานดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ คือ การที่จะพระราชทานโครงการใด โครงการหนึ่งพระองค์ท่านศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบทั้งจากข้อมูลเบื้องต้น เอกสารแผนที่ รายละเอียดต่างๆ ตลอดจนสอบถามจากเจ้าหน้าที่ และราษฎรในพื้นที่ เพื่อที่จะพระราชทานความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

2.2 ระเบิดจากข้างใน คือ เราต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อนแล้วจึงค่อยออกมาสู่สังคมภายนอก

2.3 ทำตามลำดับขั้น คือ ในการทรงงานของพระองค์จะทรงเริ่มต้นจากสิ่งจำเป็นของประชาชนที่สุดก่อน และหลังจากนั้นจึงเชื่อมโยงไปถึงประโยชน์ด้านอื่นๆต่อไป

2.4 ภูมิสังคม คือ การพัฒนาใดๆก็ตาม ต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณนั้นว่าเป็นอย่างไร และสังคมวิทยาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยใจคอของคน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่น

ขั้นตอนการดำเนินการ

1.กิจกรรมฝึกอบรม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมีได้ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้กับคณะผู้บริหาร ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำระบบธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อขยายผลการเรียนรู้การจัดทำให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ของตำบลหนองหมี จำนวน 12 หมู่บ้าน

1.1 กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ไว้ 2 กิจกรรม ได้แก่กิจกรรมการฝึกอบรมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ ธนาคารน้ำใต้ดิน และกิจกรรมการศึกษาดูงาน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้งบประมาณจำนวน 50,000 บาท และใช้วิทยากรกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อาจารย์ชาติศรี ศรีวิชาฐา และอาจารย์โกวิทย์ ดอกไม้ เป็นวิทยากรให้ความรู้และศึกษาดูงาน ระหว่างวันที่ 14 ถึง 15 เดือน พฤศจิกายน 2561 โดยความรับผิดชอบของสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและกองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี

1.2 ผลการฝึกอบรม

1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน มีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.6213 ซึ่งหมายความว่า ผู้เข้าฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดทำ ธนาคารน้ำใต้ดิน เพิ่มมากขึ้นร้อยละ 62.13

2) ประชาชนได้นำเทคนิคการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน ไปใช้ในหมู่บ้านและชุมชน โดยลงมือดำเนินการเองในครัวเรือน จำนวน จำนวน 982 ไร่

2. จัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน

2.1 ระบบปิด การดำเนินการระบบปิด องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี ได้กำหนดการฝึกอบรมเพื่อขยายผลในการจัดทำบ่อบีตภายใต้การดำเนินงานของตนเอง ซึ่งได้กำหนดการฝึกอบรมระบบบ่อน้ำใต้ดิน ระบบบ่อกรองระบายน้ำแบบไร้ออกซิเจนและระบบบ่อบีต ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี จำนวน 4 วัน

1) การฝึกอบรม ดำเนินการโดยขอความร่วมมือผู้นำหมู่บ้านเข้าร่วมการจัดทำบ่อกรองระบายน้ำแบบไร้ออกซิเจนและระบบบ่อบีต บริเวณภายในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมีเพื่อให้ผู้นำแต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมดำเนินการหมู่บ้านละ 5 คน วันละ 3 หมู่บ้าน แบ่งเป็น ร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ จำนวน 12 คน ดำเนินการในแต่ละวัน จำนวน 27 คน โดยให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านจัดหาอาหารมารับประทานร่วมกัน

2) ผลการฝึกภาคปฏิบัติ มีผู้ผ่านการอบรมภาคปฏิบัติ จำนวน 60 คน เพื่อขยายผลในการดำเนินงานในหมู่บ้านของตนเองต่อไป และปรับปรุงแหล่งน้ำขังเพื่อจัดทำระบบบ่อกรองระบายน้ำแบบไร้ออกซิเจนและระบบบ่อบีต โดยได้รับเกียรติจากท่านท้องถิ่นจังหวัดยโสธร นายสมยศ นามพุทธา และท่านท้องถิ่นอำเภอกุตุช นายมนต์ชัย พันธุ์สวัสดิ์ ร่วมดำเนินการและให้กำลังใจในการร่วมเรียนรู้ของผู้นำทุกหมู่บ้านและสามารถดำเนินการจัดทำบ่อกรองระบายน้ำแบบไร้ออกซิเจน ระยะทาง 278 เมตร และระบบบ่อบีต จำนวน 20 บ่อ

2.2 ระบบเปิด กิจกรรมจัดทำบ่อน้ำใต้ดิน งบประมาณ จำนวน 10

ล้านบาท โดยใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วน

ตำบลหนองหมี จำนวน 3.5 ล้านบาทและขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 6.5 ล้านบาท

ผลการดำเนินโครงการ

สถานการณ์น้ำในพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี ได้ดำเนินการจัดทำระบบบ่อน้ำใต้ดินระบบปิด แล้วเสร็จ จำนวน 982 บ่อ คิดเป็นร้อยละ 81.83 และดำเนินการจัดทำระบบบ่อน้ำใต้ดินระบบเปิด กลุ่มที่ 1 กลุ่มบ้านบะยาว ซึ่งประกอบไปด้วย อ่างเก็บน้ำโคกกกกบ สระหนองแวง หนองโคกโสโก และห้วยแคนตอนล่าง รวมทั้งสิ้น จำนวน 4 บ่อ กลุ่มที่ 2 กลุ่มบ้านดอน

โบรม ซึ่งประกอบไปด้วย สระตอนโบรม ห้วยปลาเป่า และสระเทียนนาเรียง จำนวน 3 บ่อ และลำห้วย จำนวน 2 ลำห้วย แล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างการดำเนินการในกลุ่มที่ 3 ผลการดำเนินงานตามโครงการ พบว่า

1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ ธนาकरण้ำใต้ดิน และสามารถนำเทคนิคการจัดทำธนาकरण้ำใต้ดิน ไปใช้ในหมู่บ้านและชุมชน แก่ไข่น้ำท่วมขังในชุมชนและน้ำเน่าเสียในหมู่บ้าน ได้ทั้ง 12 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 100 และสามารถนาระบบธนาकरण้ำใต้ดินระบบปิดแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียในครัวเรือน ได้จำนวน 982 บ่อ คิดเป็นร้อยละ 81.83

2. หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากน้ำประปาไม่เพียงพอต่อการใช้อุปโภคและบริโภค จำนวน 4 หมู่บ้าน สามารถแก้ไขได้ จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 6 บ้านบะยาว หมู่ที่ 12 บ้านค่าน้อย และหมู่ที่ 10 บ้านตอนโบรม คิดเป็นร้อยละ 75.00 คงเหลืออีก 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านจำปา และเมื่อดำเนินงานตามโครงการ ในกลุ่มที่ 3 แล้วเสร็จจะสามารถแก้ไขปัญหาน้ำให้มีความเพียงพอต่อการใช้และประกอบอาชีพของประชาชน

3. เกิดบ่อน้ำผุด จำนวน 2 บ่อ ได้แก่ บริเวณที่นา นายพิน วงษ์ค่าน้อย หมู่ที่ 4 บ้านหนองแก้ว และบริเวณที่นา นายสมพงษ์ พันธุ์เพชร หมู่ที่ 1 บ้านหนองมี

4. ระดับน้ำใต้ดินสูงขึ้น 17 เซนติเมตร

5. ผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการ พบว่า มีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4.82 คิดเป็นร้อยละ 96.40 (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี, 2562).

ฐานการเรียนรู้ ระบบธนาकरण้ำใต้ดิน

หลังการดำเนินโครงการเกิดฐานการเรียนรู้ระบบธนาकरण้ำใต้ดิน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมีได้ดำเนินการจัดฐานการเรียนรู้ไว้ ได้แก่ ธนาकरण้ำใต้ดินระบบปิดแบบร่องระบายน้ำแบบไร้ท่อ ธนาकरण้ำใต้ดินระบบปิดแบบบ่อปิด ธนาकरण้ำใต้ดินระบบเปิดบ่อผันน้ำหนองกุง และ ธนาकरण้ำใต้ดินระบบเปิดแบบบ่อลม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ธนาकरण้ำใต้ดินระบบปิดแบบร่องระบายน้ำแบบไร้ท่อ

2. ธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดแบบบ่อปิด
3. ธนาคารน้ำใต้ดินระบบเปิดบ่อผิวน้ำลงใต้ดินหนองกุง
4. ธนาคารน้ำใต้ดินระบบเปิดแบบบ่อลม
5. ระบบบริหารจัดการน้ำโครงการแก้มลิง ณ วัดหนองหมีหนองก้ว
6. บ่อน้ำผุด ณ ที่นา นายพิน วงษ์คำน้อย
7. ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์และบ่อน้ำผุด ณ ที่นา นายสมพงษ์ พันธุ์เพชร
8. ธนาคารน้ำใต้ดินแบบเปิดสระเพียงนาเรียง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

1) ด้านพื้นที่ ในการวางระบบธนาคารน้ำใต้ดิน ปรากฏมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบในตำบลค่าน้ำสร้าง และตำบลกุดชุม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี จึงได้ขออนุมัติสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมีเพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมและองค์การบริหารส่วนตำบลค่าน้ำสร้าง ประกอบกับการดำเนินงานเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมมากที่สุดจึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหมู่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี

2) ด้านงบประมาณ จำนวน 10 ล้านบาท ได้รับอนุมัติจ่ายขาดเงินทุนสำรองเงินสะสมจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมีจำนวน 3.5 ล้านบาท และขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 6.5 ล้านบาท (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี, 2562: 54).

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและข้อคิดที่ได้จากการดำเนินการ

1) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนยาง อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส) โดยสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน(สำนัก 3) ศูนย์วิจัยและพัฒนาาระบบสุขภาวะชุมชน (ศวช.) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ศูนย์

วารสารวิชาการรัตนบุคย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 117
สนับสนุนวิชาการและกลไกของการบริหารจัดการบริหารจัดการแผนสุขภาพ ได้ดำเนินงานตาม
โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชนท้องถิ่นการขยายเครือข่ายตำบลสุขภาพะ ปี 2560 จากผลการ
จัดเก็บข้อมูล การพัฒนาระบบข้อมูลตำบล(TCNAP) และ การวิจัยชุมชนด้วยการวิจัยเชิงชาติพันธุ์
วรรณนาแบบเร่งด่วน(RECAP)

2) ขบวนการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น-ท้องที่ พนักงานเจ้าหน้าที่และชุมชน
ในการศึกษาปัญหา และหาแนวในการพัฒนาโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี.(2562 :
55).

ผลการปฏิบัติหลังการดำเนินการ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี ได้ดำเนินการจัดทำระบบธนาคารน้ำใต้ดิน
ระบบปิด แล้วเสร็จ จำนวน 982 บ่อ คิดเป็นร้อยละ 81.83 ซึ่งดำเนินงานโดยประชาชนใน
พื้นที่เองเป็นผู้ร่วมดำเนินงานทุกขั้นตอน ซึ่งเป็นไปตามหลักการทรงงาน หลักการทรงงานใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ระเบิดจากข้างใน คือ เราต้องสร้างความเข้มแข็งให้
คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อนแล้วจึงค่อยออกมาสู่
สังคมภายนอก

2. การจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน และสามารถนำเทคนิคการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน ไป
ใช้ในหมู่บ้านและชุมชน แก่ไข่น้ำท่วมขังในชุมชน ทั้งนี้การดำเนินโครงการเป็นไปตามแนวทาง
พระราชดำริ อ่างเก็บน้ำใต้ดินของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ซึ่งพระองค์ทรงมี
ความห่วงใยพสกนิกรของพระองค์เป็นอย่างยิ่งและทรงห่วงเททั้งพระวรกาย เพื่อหาแนวทางที่จะ
ให้พสกนิกรของพระองค์มีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ ช่วยสร้างชุมชน สังคมและ
ประเทศชาติ ให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน พระองค์ได้พระราชทานเรื่องการเก็บน้ำไว้ใต้ดิน เมื่อ เมื่อ 30 ปีที่
แล้ว พระองค์ท่านอยากจะหาที่กักเก็บน้ำไว้ให้ชาวบ้าน เอาไว้ดื่ม ไว้ใช้จึงทรงมีพระราชกระแส
รับสั่งให้สร้าง "อ่างเก็บน้ำใต้ดิน" ที่ "เซียงดาว"

3. ผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการ พบว่า มีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4.82 คิดเป็นร้อยละ 96.40 ทั้งนี้เนื่องมาจากการทำงานตามโครงการฯ มีการดำเนินการเป็นขั้นเป็นตอนตามลำดับ โดยเริ่มจากการขออนุญาตการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาที่แท้จริงและความต้องการของประชาชนจริงๆ ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความร่วมศึกษา ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมประเมินผล ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการจัดการชุมชนและหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทำตามลำดับขั้น คือ ในการทรงงานของพระองค์จะทรงเริ่มต้นจากสิ่งจำเป็นของประชาชนที่สุดก่อน และหลังจากนั้นจึงเชื่อมโยงไปถึงประโยชน์ด้านอื่นๆต่อไป

บทสรุป

จะเห็นได้ว่าจากการดำเนินงานผ่านไปประชาชนในตำบลหนองหมี อำเภอกุดชุมหึง จังหวัดยโสธร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ ธนาคารน้ำใต้ดิน และสามารถนำเทคนิคการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน ไปใช้ในหมู่บ้านและชุมชนเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมขังในชุมชนและน้ำเน่าเสียในหมู่บ้าน ได้ทั้ง 12 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 100 และสามารถนำระบบธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียในครัวเรือน ได้จำนวน 982 บ่อ คิดเป็นร้อยละ 81.83 หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากน้ำประปาไม่เพียงพอต่อการใช้อุปโภคและบริโภค จำนวน 4 หมู่บ้าน สามารถแก้ไขได้ จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 6 บ้านบะยาว หมู่ที่ 12 บ้านค่าน้อย และหมู่ที่ 10 บ้านดอนโคม คิดเป็นร้อยละ 75.00 คงเหลืออีก 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านจำปา และเมื่อดำเนินงานตามโครงการ ในกลุ่มที่ 3 แล้วเสร็จจะสามารถแก้ไขปัญหาน้ำให้มีความเพียงพอการใช้และประกอบอาชีพของประชาชน เกิดบ่อน้ำผุด จำนวน 2 บ่อ ได้แก่ บริเวณที่นา นายพิน วงษ์ค่าน้อย หมู่ที่ 4 บ้านหนองแก้ว และบริเวณที่นา นายสมพงษ์ พันธุ์เพชร หมู่ที่ 1 บ้านหนองมีระดับน้ำใต้ดินสูงขึ้น 17 เซนติเมตรและ ผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการ พบว่า มีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4.82 คิดเป็นร้อยละ 96.40

วารสารวิชาการรัตนบุคย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 119
ข้อมูลและผู้เขียนนำเสนอข้างต้นเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกิดผลในทางปฏิบัติขึ้นจริงในพื้นที่เล็กๆ
พื้นที่หนึ่งของจังหวัดยโสธร ที่ทุกคนในองค์กรได้ร่วมมือกันอย่างจริงจังในการที่จะแก้ไขปัญหาภัย
แล้งและน้ำท่วมในพื้นที่เดียวกันในอันที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ อย่างน้อย
ผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะนำเสนอในเชิงวิชาการสำหรับผู้ที่มีความสนใจที่จะนำเสนอรูปแบบการ
บริหารจัดการน้ำที่นำเสนอไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ตนเองได้

เอกสารอ้างอิง

ไทยรัฐออนไลน์ (2562). **ปีนี้น้ำน้อยปล่อยหนัก อีสานเผชิญภัยแล้ง**. สืบค้นเมื่อ 7 ก.พ.2562
ประชาชาติธุรกิจ. (2562:ออนไลน์) **วิกฤตน้ำท่วมอีสานเสียหาย 8 พันล้าน กระทบพื้นที่ศก.-**
เกษตร 2 ล้านไร่- 4จังหวัดยังอ่วม.

สืบค้นเมื่อ 4 ต.ค.2562

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมี.(2562).**ธนาคารน้ำใต้ดิน** รายงานโครงการต้นแบบเฉลิมพระ
เกียรติฯธนาคารน้ำใต้ดิน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมีอำเภอกุดชุม จังหัดยโสธร.

ยุทธศาสตร์การเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนาในยุคปัจจุบัน

Strategy for the propagation of religious beliefs in modern times

พระครูเมธีธรรมบัณฑิต (จรัสศักดิ์ ทองหอม)¹

Phrakhrumeteethummabandit jirasak Thonghom

บทคัดย่อ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีคำสอนมุ่งเน้นให้ผู้คนอยู่อย่างสงบสุขไม่เบียดเบียนทำร้ายซึ่งกันและกันและให้พัฒนาจิตใจสงบระงับจากเครื่องขุ่นมัวหมองใจทั้งปวง (กิเลส) จนถึงจุดสูงสุดคือเข้าถึงนิพพาน หมายถึงการไม่มาเวียนวายตายเกิดในโลกนี้อีก คำสอนทางพระพุทธศาสนาจึงสามารถทำให้คนทั้งโลกอยู่กันอย่างสงบสุขได้อย่างแท้จริง ถึงอย่างนั้นพระพุทธศาสนาก็ถูกทำร้ายจากภัยทั้งภายนอกและภายใน จนทำให้พระพุทธศาสนาหมดไปจากหลายๆประเทศ เช่น อินเดีย เนปาล อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เป็นต้น ประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศที่มีความรุ่งเรืองทางความเชื่อพระพุทธศาสนาอย่างยาวนาน จนเกิดวัฒนธรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ประวัติศาสตร์ชาติ ประเพณี หรือแม้แต่การดำเนินชีวิต จนทำให้เกิดวัดขึ้นมากมาย มีความเคารพอ่อนน้อมต่อพระสงฆ์ แต่ปัจจุบันนี้พระพุทธศาสนากำลังมีบทบาททางสังคมน้อยลง เป็นเพราะภัยที่กำลังคืบคลานเข้าทั้งภัยภายนอกและภัยภายใน ภัยภายใน คือ พุทธบริษัททั้ง 4 มีความสนใจในการประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนน้อยลง จนทำให้เกิดการสอนที่ผิดไปจากแก่นแท้ทางพระพุทธศาสนา ก่อให้เกิดการบิดเบือนคำสอนอย่างมาก และผู้ที่มิอำนาจก็ไม่ได้ใส่ใจในการจัดการสิ่งที่เกิดขึ้นแบบผิดๆนี้อย่างจริงจัง แต่กลับส่งเสริมลัทธิอื่นคือภัยภายนอก มีบทบาทมากขึ้นในด้านกฎหมายในการเผยแผ่และป้องกันลัทธิดังกล่าวจนมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ดังนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้เป็นสัญญาณเตือนให้คนไทยพุทธเห็นได้ว่าพระพุทธศาสนามีภัยทั้งภายในและภายนอก จึงควรจะตื่นตัวลุกขึ้นมาปกป้องพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง มิเช่นนั้นพระพุทธศาสนาก็จะสูญสิ้นหายจากประเทศไทยดังประเทศอื่นในอดีต

คำสำคัญ. ยุทธศาสตร์, การเผยแผ่, ศาสนา

¹ โรงเรียนพระปริยัติธรรมเจ้าพระยาบดินทรเดชา แผนกสามัญศึกษา Email: Jirasak.0514@gmail.com

Abstract

Buddhism is a religion which focus teachings in people living in peace, not hurt one another, and develop peaceful mindset from all grudges (passion) to the highest point, Nirvana that means not to rebirth or live or death in this world again. The teachings of Buddhism are able to make the whole world people live peacefully. Although, Buddhism has been attacked by external and internal dangers. As a result, Buddhism has ruined from many countries such as India, Nepal, Indonesia and Malaysia, etc. Thailand is one of countries that has long prosperity history in Buddhism. There are various cultures related to Buddha, religion such as history, nation, traditions or even life by these result in built many temples and respect the monks. Nowadays Buddhism has less part in social activities because of the dangers that are creeping into both the external and the internal harm. The four Buddhist companies have less interest in obeying the doctrine this make misunderstanding and deviated the essence great distortion of the teachings, moreover the main authorities have not taken any action in the wrong part seriously. In the other hand, the authorities promotes other creeds instead which are external dangers becomes greater parts in the law and more propogating and preventing the doctrine, it affects the Thai Buddhists living. Therefore, what is happening today is a warning signal for Thai Buddhists to see the Buddhism is broken both inside and outside. Thai Buddhists should be awake to protect Buddhism seriously Otherwise, Buddhism will disappear from Thailand as other countries.

Keyword: Strategy, propagation, religion

บทนำ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สอนเหตุและผลเชิงปรัชญาที่นักวิชาการส่วนมากให้การยอมรับ จึงถือว่าเป็นศาสนาที่สามารถทำให้คนทุกสังคมที่ถือปฏิบัติอยู่อย่างปลอดภัยอย่างแท้จริงจากอดีตกาล พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลัก 1 ใน 3 สถาบันที่สำคัญของชาติไทย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยทุกแง่มุม ปัจจุบันพระพุทธศาสนายังเป็นศาสนาที่ประชาชนส่วนใหญ่ในชาตินับถือเป็นลำดับหนึ่ง แต่ปัจจุบันสืบเนื่องจากการเผยแพร่ทางศาสนาและวัฒนธรรม ความเชื่อและปัจจัยอื่นๆ ความดำรงอยู่อย่างมั่นคงของพระพุทธศาสนาจึงเป็นเรื่องที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องทะนุบำรุง รักษา พระพุทธศาสนา และจะต้องให้ความสำคัญและตระหนักในการดูแลองค์กรพระพุทธศาสนาให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนสืบต่อไป(ณัฐรินทร์ นิธิกริตินานนท์.(2556 : 106) ข้าพเจ้าเป็นชาวพุทธได้มองเห็นภัยเฉพาะหน้า ที่น่าเป็นห่วง และต้องเฝ้าระวังดูสถานการณ์มากที่สุดอีกอย่าง 1 คือภัยจากลัทธิศาสนาอื่น แต่จะอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าภัยพระพุทธศาสนาด้านไหน จะมีลักษณะอย่างไร ถ้าหากในตัวพระพุทธศาสนา คือ องค์กรทางพระพุทธศาสนา และตัวพุทธบริษัทเอง มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพที่จะปกป้องรักษาพระพุทธศาสนาได้ ภัยพระพุทธศาสนาในด้านใดที่ถาโถมเข้ามา ก็สามารถที่จะแก้ไขได้ แต่ถ้ามีความอ่อนแอไม่เข้มแข็ง แม้ภัยภายนอกจะมีเพียงเล็กน้อยก็ตาม พระพุทธศาสนาเองก็อาจจะอยู่ไม่ได้ ปัญหาจากศาสนาอื่นบางกลุ่มที่รุกรานมาอย่างที่มีข่าวในปัจจุบัน ก็เพราะทั้งองค์กรบริหารสงฆ์ พระ และพุทธศาสนิกชนอ่อนแอและขาดความเข้มแข็งที่จะช่วยกันทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาตนเอง โดยเฉพาะฝ่ายบริหารปกครองประเทศนักรบเมืองชาวพุทธ ที่ยังประมาทไม่สนใจ และอาจมองว่าไม่เป็นภัย และยังให้สิทธิพิเศษทางกฎหมายแก่ความเชื่อทางศาสนาอื่น จนอยู่นอกเหนือกฎหมายที่ใช้บังคับคนไทยทั่วไปในศาสนาอื่นๆ จนสามารถดูดกลืน-เบียดไล่พุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยดั้งเดิมไปเรื่อยๆ โดยไม่ทันรู้ตัว ถ้าหากจะอุปมาไปแล้ว พระพุทธศาสนาก็มีลักษณะเหมือนกับต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง ภัยพุทธศาสนาจากภายนอก คือจากลัทธิศาสนาอื่น จากการเมืองการปกครอง จากลัทธิบริโภคนิยม ก็เหมือนกับลมพายุที่พัดมา แรงบ้าง เบาบ้าง อาจทำให้ต้นไม้ใหญ่โค่นได้ แต่ต้นไม้ที่ยังรากลึกเอามากลมพายุเหล่านั้นก็ย่อมส่งผลกระทบได้ไม่มาก ส่วนภัยพุทธศาสนาจากในตัวพุทธศาสนาเองนั้น เปรียบเหมือนหนอนแมลงที่คอยซ่อนไขกัดกินต้นไม้ ทั้งลำต้น และรากของต้นไม้ ถ้าหากรากของต้นไม้ใหญ่ ผุร่อน เน่าเปื่อยเสียแล้ว ถึงแม้ลมพายุที่พัดมาจะไม่แรงมาก ก็สามารถโค่นต้นไม้ใหญ่ได้

หรือแม้แต่ไม่มีลมพายุเลย ต้นไม้ใหญ่ต้นนี้ก็ถูกหอนแมลงซอนไซกัดกิน จนต้นไม้ใหญ่ต้นนี้เน่าตาย หรือ ยืนต้นตายไปเองสิ่งที่สำคัญในการจะปกป้องรักษาพุทธศาสนาได้ก็คือ การรู้เท่าทันและมองสถานการณ์ที่จะมาเกิดผลกระทบกับพุทธศาสนาได้อย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะแก้ไขสถานการณ์หากเกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ประกอบกับสร้างเกราะป้องกันพุทธศาสนาเอาไว้ โดยสร้างศักยภาพความเข้มแข็งของพุทธบริษัททั้ง ๔ ให้มีอย่างพร้อมบริบูรณ์ ถ้าไม่เช่นนั้น จะรักษาต้นไม้พุทธศาสนาเอาไว้ไม่ได้(ภัยของพุทธศาสนา. ออนไลน์)

ภัยภายนอกพระพุทธศาสนา

ภัยภายนอกที่เรามองดู และพูดถึงว่าเป็นภัยต่อพระพุทธศาสนา ถ้าว่าไปแล้วไม่ใช่เป็นภัยต่อพระพุทธศาสนาเท่านั้น เพราะภัยต่อพระพุทธศาสนา ก็หมายถึงภัยต่อประเทศชาติ และสังคมไทยทั้งหมดด้วย นอกจากนั้นภัยจากประเทศ และสังคมนี้ก็เป็นภัยอย่างเดียวกับภัยที่จะเกิดแก่โลก หมายความว่าถ้าภัยเกิดแก่พระพุทธศาสนาได้ และถ้าประเทศไทยมีปัญหาได้ ก็เป็นปัญหาแก่ทั้งโลกนั่นเอง ฉะนั้น เราจึงมามองดูสภาวะ และสถานการณ์ของโลกทั้งหมด

เวลานี้เมื่อเรามองดูไปทั่วโลก จะเห็นว่าอยู่ในภาวะที่ไม่ปลอดภัยในสังคม การรบราฆ่าฟันยังมีกันมากมาย แม้แต่ในประเทศเดียวกันก็เกิดสงคราม มีการฆ่ากันอย่างทารุณโหดร้ายชนิดที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นในหมู่มนุษย์ การฆ่าฟันทำสงครามกันนี้ เป็นเรื่องของเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ และลัทธิศาสนา อย่างที่เราได้ยินกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อกัน คือการทำสงครามรบกัน ระหว่างยิวกับอาหรับ เป็นสงครามที่มีความหมายทั้งในแง่เผ่าพันธุ์ และในแง่ลัทธิศาสนา คือเรื่องชาวยิวกับชาวอิสลาม ซึ่งเห็นชัดว่าเป็นศัตรูกันมาเป็นพันปีแล้ว มองใกล้เข้ามาอย่างประเทศฟิลิปปินส์ อินโดเนเซีย ก็มีสงคราม การรบการฆ่าฟันกันด้วยเรื่องของลัทธิศาสนา มองไปทางเมืองฝรั่งอย่างไอร์แลนด์เหนือ ก็มีการรบกันระหว่างโปรเตสแตนต์กับคาทอลิก เป็นปัญหากันมาไม่รู้จบสิ้น ถอยหลังไปไม่นานก็ที่ยุโรปสเปน มีการฆ่ากันอย่างโหดร้ายทารุณอย่างยิ่ง

เมื่อมองเรื่องที่เป็นมาเป็นไปอย่างนี้แล้ว ก็ทำให้เราต้องมองไปข้างหน้าด้วยว่าสภาพที่เป็นอย่างนี้ มันส่องแนวโน้มน่าอนาคตจะเป็นอย่างไร โดยเฉพาะความคิด ความเชื่อหรือทฤษฎีของคนนี้เป็นเรื่องสำคัญ เมื่อคนเรามีความเชื่อตั้งจิตตั้งใจมองอะไรอย่างไรก็คิดจะทำอย่างนั้นต่อไป

ถ้ามองในแง่ของการที่เกิดสงครามฆ่าฟันกัน ระหว่างคนต่างผิวต่างลัทธิศาสนา นี้ เมื่อเราหันมา มองประเทศไทยกลับเห็นว่าเป็นประเทศที่ดีที่สุด เป็นประเทศที่ร่มเย็นเป็นสุข

คนไทยไม่มีความรังเกียจเหยียดฉันท์คนผิวเผ่าไหน คนลัทธิศาสนาไหนก็อยู่กันได้ด้วยดี เป็นอย่างนี้มาตลอดเวลายาวนานแล้ว เพราะว่าคนไทยไม่รังเกียจใคร ปรับตัวเข้ากับทุกคนได้ ที่เป็นอย่างนี้เราพูดได้เต็มปากว่าเป็นเพราะพระพุทธศาสนา ที่ว่าคนอยู่ร่วมกันได้ดี เพราะ พระพุทธศาสนานี้แน่นอน เพราะว่าแนวคำสอนของพระพุทธศาสนานี้ให้ไม่เมตตา มีกรุณา แล้ว เมตตากรุณานี้ก็สากล คือไม่มีการจำกัดหรือแบ่งแยกกว่ารักเฉพาพวกนี้พวกนั้น หรือว่าฆ่าคน พวกนั้นได้ไม่เป็นบาป ฆ่าคนพวกนี้จึงจะเป็นบาป อย่างที่บางลัทธิศาสนาถึงกับบอกว่า คนพวกนั้น กลุ่มนั้นฆ่าแล้ว กลายเป็นว่าได้บุญเสียด้วยก็มี ถ้าไม่เป็นการสนับสนุนให้เกิดการรบราฆ่าฟัน อย่างน้อยก็เป็นข้ออ้างให้ฆ่าฟันทำการรุนแรงได้ (มรดกไทย, ออนไลน์)

พระพุทธองค์ทรงฝากศาสนาไว้กับพุทธบริษัท 4

ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะทรงดับขันธปรินิพพานนั้น ก็ด้วยทรงแน่ใจแล้วว่า พุทธบริษัททั้ง 4 มีศักยภาพมากพอที่จะรักษาพระพุทธศาสนาเอาไว้ได้ ศักยภาพที่ว่าคือ พุทธบริษัททั้ง 4 มีการศึกษา ปฏิบัติ บรรลุธรรม เป็นผู้ทรงจรรีกรักษาพระธรรม สามารถเผยแผ่ แสดงธรรม-อธิบาย ธรรมที่เป็น อนุศาสนีปาฏิหาริย์ และสามารถซ่อมซึ่งปรับปรวาทได้ ดังพุทธพจน์ว่า "มารผู้มีบาป เรา จะยังไม่ปรินิพพาน トラบเท่าที่เหล่าภิกษุผู้เป็นสาวกของเราจะไม่เฉียบแหลม ไม่ได้รับการแนะนำ ไม่แกลั่วกล้า ไม่บรรลุธรรมอันเป็นแดนเกษมจากโยคะ ไม่เป็นพหูสูตร ไม่ทรงธรรม ไม่ปฏิบัติธรรม สมควรแก่ธรรม ไม่ปฏิบัติชอบยิ่ง ไม่ประพฤติตามธรรม เรียนกับอาจารย์ของตนแล้วแต่ก็ยังบอก แสดง บัญญัติ กำหนด เปิดเผย จำแนก ทำใ้ง่ายไม่ได้ ยังแสดงธรรมมีปาฏิหาริย์ปราบปรับปรวาท ที่เกิดขึ้นให้เรียบร้อยโดยชอบธรรมไม่ได้... มารผู้มีบาป เราจะยังไม่ปรินิพพาน トラบเท่าที่ พรหมจรรย์นี้ของเราจะไม่เจริญ แพร่หลาย กว้างขวาง รู้กันโดยมาก เป็นปึกแผ่น กระทั่งเทวดา และมนุษย์ทั้งหลายประกาศได้ดีแล้ว" (มหาปรินิพพานสูตร ทีฆ. มหาวรรค 10/168, ภูมิบาลสูตร อังคต. อัฐก. 23/70)

ปรับปรวาท หมายถึงคำคัดค้านโต้แย้ง คำกล่าวโทษ คำกล่าวหา คำทำทนายของคนอื่นที่ไม่ เห็นด้วยกับตน ของคนที่เห็นไม่ตรงกับตน เพราะมีลัทธิต่างกันบ้าง เพราะมีความเห็นไม่ถูกตาม

เป็นจริงบ้าง เพราะทิวมนะส่วนตัวบ้าง ปรีภาพ ยังหมายถึงลัทธินอกพระพุทธศาสนา ที่มีหลักคำสอนขัดกันกับพระพุทธศาสนา เช่น ลัทธิที่สอนว่าบุญ-บาปไม่มี กฎแห่งกรรมไม่มี ฆ่าคนต่างศาสนาขึ้นสวรรค์ พระเจ้าบันดาลทุกอย่าง เป็นต้นยามใดที่มีปรีภาพ คือ การกล่าวจ้วงจาบหยาบคายบิดเบือนหลักพระสัทธรรม ให้พุทธบริษัทสามารถแก้ไขปรีภาพเหล่านั้นให้ยุติลงด้วยความเรียบร้อย เพื่อเป็นพุทธบูชา เป็นการรับสนองพระพุทธปณิธานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และตระหนักถึงความเป็นหน้าที่ที่พระพุทธรองค์ทรงมอบหมายการจะปรีภาพกับผู้นำผู้สอนศาสนาอื่น ต้องมีความรู้ในศาสนาตนดีพอ และต้องมีความรู้ดีในศาสนาเขาที่เข้ามาขัดแย้งรุกรานด้วย ทั้งความรู้ทั่วไปอื่นอีกที่เกี่ยวข้อง เพราะฝ่ายรุกเพื่อยึดครอง มักจะเตรียมศึกษาข้อมูลมาดี เป็นมีอาชีพ และศึกษาจุดแข็งจุดอ่อนของศาสนาเราแล้ว ทั้งต้องมีไหวพริบบุญปัญญาการพูดจาที่ฉลาดทันคน ถ้าไม่อย่างนั้น แม้เราเป็นฝ่ายถูกแต่ถกเหตุผล ข้ออ้างอิง ตรรกะแพ้กก็เป็นที่ แต่ถ้ามาด้วยดี เป็นการแลกเปลี่ยนศึกษากัน ก็ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันไป แสดงจุดยืนหลักการตนเอง แล้วต่างคนต่างทำตามความเชื่อของตนเองไปชาวพุทธ อย่าเฉยบื้อ ทอดธุระ ไม่ใส่ใจเรื่องส่วนรวมเรื่องศาสนา เราสามารถต้านความชั่วความไม่ถูกต้องได้ โดยฝึกสติมีเมตตาตัวคนพร้อมกันในใจ คนไม่รู้ตัวจะได้รู้ตัว ไม่ทำผิดซ้ำอีก ไม่ก่อบาปอกุศลต่อตนเอง ช่วยไม่ให้เขาทำชั่วบาป หรือเป็นตัวอย่างการทำชั่ว-บาป-ไม่ดีแก่ผู้อื่นต่อไป จะได้กลับมามีสัมมาทิฐิเป็นกุศลแก่ตัวเขาเอง แต่ก็ทำด้วยศิลปะ และดูกาลเทศะให้ดี ประมาณสัปปุริสธรรมเต็มทีเท่าที่ตนสามารถ หาไม่แล้วอาจเกิดผลเสียมากกว่า ดังพุทธพจน์ว่า “นิคคณเห นิคคหารหิ ปคคณเห ปคคหารหิ ชมคนที่ควรชม ช่มคนที่ควรชม ยกย่องคนที่ควรยกย่อง ติคคนที่ควรติ (ภัยของพุทธศาสนา. ออนไลน์)

ยุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคสมัยพุทธกาล

วิธีการเผยแผ่พุทธธรรมในครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าทรงใช้วิธีการเผยแผ่แบบประยุกต์เข้ากับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ทางสังคม จารีต ประเพณี ในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน ทรงใช้อุปายในการเลือกบุคคล รอจังหวะหรือโอกาส การสอนของพระพุทธเจ้าในแต่ละครั้ง จะมีคุณลักษณะซึ่งเรียกได้ว่าเป็นลีลาการสอน 4 รูปแบบ คือ สันตัสสนา สมาทปนาสัมปทังสนา และ สมุตเตชนา (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 1 ข้อ 22 : 15) พระพุทธเจ้าทรงมีทั้งหลักการและหลักปฏิบัติแตกต่างกันไปตามกาลเทศะและบุคคลที่จะทรงสั่งสอนดังนั้นการ

พิจารณาวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระองค์จึงเริ่มตั้งแต่คุณสมบัติ ของผู้สอนลีลาการสอน และหลักการสอน พุทธวิธีในการสอนของพระพุทธเจ้านั้น พระองค์ทรงใช้รูปแบบที่ต่างกัน เพื่อความสะดวกต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสอนพุทธธรรมของพระองค์ เบื้องต้นได้ทรงกำหนดรู้จากตัวของบุคคล ที่กำลังรับฟังการสอน ถ้าหากว่าบุคคลมีระดับสติปัญญาน้อย พระองค์ก็จะใช้วิธีสอนธรรมอีกรูปแบบหนึ่ง ถ้าผู้มีสติปัญญาแก่กล้าแล้วก็จะปรับใช้อีกวิธี เพื่อประโยชน์แก่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เจริญมั่นคง และวางรากฐานแก่พระสาวกได้เป็นแนวทางในประกาศธรรมของพระองค์ นอกจากนี้พระพุทธเจ้าทรงมีหลักในการสอนที่หลากหลาย ดังนี้

1) สันทสสนา ชี้แจงให้เห็นชัด คือ จะสอนอะไรก็ชี้แจงจำแนกแยกแยะอธิบายและแสดงเหตุผลให้ชัดเจน จนผู้ฟังเข้าใจแจ่มแจ้งเห็นจริงในสิ่งที่สอน ดุจชี้ให้เห็นด้วยตาตัวเอง ในแต่ละครั้งที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมจบลง จะมีคำสรรเสริญจากผู้ฟังธรรมในตอนท้ายว่า ภาชิตของพระองค์แจ่มแจ้งนัก ภาชิตของพระองค์แจ่มแจ้งนัก พระองค์ทรงประกาศธรรมโดยอเนกปริยายเปรียบเหมือนหยางของที่คว่ำ เปิดของที่ปิด บอกทางแก่คนหลงทาง หรือส่องประทีปในที่มืดด้วยคิดว่า ผู้มีจักขุจักเห็นรูปได้ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 9 ข้อ 250 : 85)

2) สมာทปนา ขวนให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ คือ สิ่งใดควรปฏิบัติหรือหัดทำก็แนะนำบรรยายให้ซาบซึ้งในคุณค่า มองเห็นความสำคัญที่จะต้องฝึกฝนบำเพ็ญ จนเกิดยอมรับ อยากรลงมือทำหรือนำไปปฏิบัติ คนผู้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าแล้ว มีจิตคล้อยตามพระธรรมเทศนา เกิดอุตสาหะอยากปฏิบัติตามในสิ่งที่พระองค์ทรงแสดง เช่น คนผู้ได้ฟังทานกถา คือวาจาเป็นเครื่องพรรณนาถึงการให้ทาน พรรณนาถึงอันสงฆ์ของการให้ทานเองและการชักชวนผู้อื่นในการให้ทาน จะทำให้ได้ทั้งโภคสมบัติและบริวารสมบัติ จึงพยายามชวนช่วยทำกรรมที่จะยังสมบัติทั้งสองนั้นให้สำเร็จได้

3) สมุตเตขนา เราใจให้อาจอหาญแก่กล้า คือ ปลุกเร้าใจให้กระตือรือร้นเกิดความอุตสาหะ มีกำลังใจแข็งขันมั่นใจที่จะทำให้สำเร็จลงได้ สู้งานไม่หวั่น ไม่กลัวเหนียวไม่กลัวยาก คานึงถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า เช่น พระจักขุปาลเถระได้ตั้งจิตอธิษฐาน ที่จะไม่จำวัดตลอดไตรมาสเพื่อปฏิบัติกรรมฐาน จนได้บรรลุพระอรหันต์พร้อมกับ

การแตกสลายของประสาทตา แม้นัยน์ตาของท่านจะแตกไปแต่ท่านก็ได้ทรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา (พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล เล่ม 1 ภาค 2 ตอน1 : 17)

4) สัมผัสสังขาร ปลอดภัยโลมใจให้สดชื่นร่าเริง คือ บำรุงจิตใจให้เข้มแข็งเบิกบาน โดยชี้ให้เห็นผลดีหรือคุณประโยชน์ที่จะได้รับ และทางที่จะก้าวหน้าบรรลุผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป ทาให้ผู้ฟังมีความหวังและร่าเริงเบิกบานใจ เช่น ในคราวที่พระพุทธเจ้าเสด็จเข้าไปบิณฑบาตที่บ้านของอุทัยพราหมณ์ พราหมณ์ก็เอาข้าวใส่บาตรถวายแด่พระองค์...ได้ตรัสตอบพราหมณ์เป็นคาถาเล่นคา โดยปฏิภาณ สอดแทรกไปด้วยความร่าเริงในธรรม เป็นทำนองเตือนพราหมณ์ไม่ให้ทอดทิ้ง เพราะการกระทำจะให้ผลได้โดยส่วนมากก็ต้องทำบ่อยๆ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 15 ข้อ 198 : 286) อ้างถึงในพระครูญาณเพชรรัตน์ (เทวินทร์ ปิยะทสสี 2559) ยุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ก.ค.-ธ.ค.

ทุกคนมีจุดอ่อนด้วยกันทั้งนั้น ถ้าเราไม่สามารถจะแก้จุดอ่อนของเราได้เอง ต้องหาคนที่ มีจุดแข็งตรงกับจุดอ่อนของเรามาช่วยสนับสนุนเรา สร้างเครือข่าย (Network) ในยุคนี้พระธรรมทูตจะอยู่ลำพังคนเดียวไม่ได้ บินเดี่ยวคงยาก ถ้าท่านจะทำงานให้ประสบความสำเร็จ ท่านต้องเอา ทีมมาเสริม ถ้าจุดแข็งไม่มีอยู่ในทีมของเรา ท่านต้องเอาขรรษาสมาช่วย เอาคนมาแปลธรรมเป็น ภาษาอังกฤษ ใช้คนที่ มีจุดแข็งมาเสริมจุดอ่อนของเรา ตรงไหนเป็นจุดอ่อน ให้เอาคนอื่นมาช่วย เสริม ตรงไหนเรามีจุดแข็งเราลุยเราทำ แต่จะมีทีมมาหนุนหลัง (back up) ไม่เว้นแม้แต่งาน วิชาการระดับโลก(พระเทพโสภณ , 2546)

อุดมคติในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ภายหลังจากที่พระพุทธองค์ทรงบำเพ็ญพุทธกิจเป็นพระบรมศาสดาประกาศเผยแผ่ศาสนาธรรมที่ตรัสรู้ เริ่มตั้งแต่แต่ทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์ ทรงโปรดยสกุลบุตรพร้อมสหาย จนมีพระอรหันตพุทธสาวกเกิดขึ้นในโลกจำนวน 60 องค์ (คือ พระปัญจวัคคีย์ 5 พระยสพร้อมพระที่เป็นสหายอีก 55) จึงทรงมีพระพุทธประสงค์ที่จะส่งพระอรหันตสาวก เหล่านั้นไปประกาศพระศาสนายังหมู่บ้าน ตำบล หรือนิคมชนบทต่างๆ ของชมพูทวีป โดยก่อนจะทรงส่งไปนั้น พระพุทธองค์ได้ทรงรับสั่งให้ประชุมพระอรหันตสาวกจำนวน 60 องค์แล้วทรง ประทานพระโอวาทซึ่งถือเป็นอุดมคติในการประกาศเผยแผ่พระพุทธศาสนา ความว่า “ภิกษุ

ทั้งหลาย เราพ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวงทั้งที่เป็นของทิพย์ทั้งที่เป็นของมนุษย์ แม้พวกเธอก็พ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวงทั้งที่เป็นของทิพย์ทั้งที่เป็นของมนุษย์ พวกเธอจงเที่ยวจาริกไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่ชนหมู่มาก เพื่อความสุขแก่ชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย พวกเธออย่าได้ไปทางเดียวกันสองรูปจงแสดงธรรมอันงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์อันบริสุทธิ์พร้อมทั้งอรรถพร้อมทั้งพยัญชนะ บริบูรณ์ครบถ้วน สัตว์ทั้งหลายพวกที่มีกิเลสธุลีในจักษุน้อยก็มีอยู่ เพราะไม่ได้ฟังธรรม สัตว์เหล่านั้นย่อมเสื่อม ผู้รู้ทั่วถึงธรรมได้จักมีอยู่...จากพระพุทธพจน์นี้เป็นเครื่องชี้ชัดถึงอุดมคติในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อันเป็นบทบาทสำคัญของการทำหน้าที่ประกาศศาสนธรรมส่งเสริมสัมมาปฏิบัติของพระภิกษุพุทธสาวกทั้งมวลนับจากอดีตสู่ปัจจุบัน ซึ่งมุ่งให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลและประโยชน์สุขแก่ประชาชนชาวโลกอย่างแท้จริง หากได้มุ่งเพื่อประโยชน์ให้คนมานับถือพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมากหรือมุ่งเพื่อประโยชน์ของผู้เผยแผ่เองแต่อย่างใดไม่ นอกจากนี้การส่งพระอรหันตสาวกรุ่นแรกไปประกาศพระศาสนาทั่วชมพูทวีปนี้ยังถือว่าเป็นจุดกำเนิดการดำเนินงานพระธรรมทูตอีกด้วย (แก้ว ชิตตะขบ, 2553 : 4-5)

ความเชื่อและศาสนากับสังคมไทย

ข้อพินิจเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อและศาสนามีหลายประเด็น เช่น ความเชื่อและศาสนาในแง่วัฒนธรรมความหมายของคำว่า ความเชื่อ ศาสนา ลัทธิ ปรัชญา ทฤษฎีเกี่ยวแก่งานกำเนิดศาสนาระบบสำคัญต่างๆ ของศาสนา ศาสนากับสังคม และการศึกษาศาสนาในแง่ต่างๆ ความเชื่อเป็นลักษณะความคิดอย่างหนึ่งของมนุษย์ มีความเชื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวเพื่อความมั่นคงทางจิตใจ เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงให้มีชีวิตอยู่ได้ ความเชื่อที่เป็นระบบก่อให้เกิดพิธีกรรม ประเพณีเป็นส่วนเชื่อมโยงที่สำคัญในสังคม จึงเกิดเป็นศาสนาขึ้นมา

ในสังคมไทยความเชื่อและศาสนาหลากหลาย มีลักษณะความเป็นไทยร่วมกัน คือ ความอดกลั้นทางความเชื่อและศาสนา ทำให้ความหลากหลายทางความเชื่อและศาสนา ไม่ค่อยเป็นเหตุแห่งความขัดแย้งทางด้านการเมืองและสังคมโดยรวมความเชื่อและศาสนามีอิทธิพลต่อสถาบันสำคัญ เช่น การปกครอง กฎหมาย การศึกษา ทำให้ความเชื่อและศาสนาแสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ สอดประสานกันไปอย่างแยกไม่ออก การจะเข้าใจและเข้าถึงสภาพ

ความคิดของสังคมไทยและศิลปวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ จึงจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะความเชื่อและศาสนาของไทยด้วย ความเชื่อและศาสนาย่อมเปลี่ยนแปลง หรือมีผู้นำไปใช้ในทางต่างๆ จึงนับเป็นตัวจักรและปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคม ความคิดโดยรวมของคนเปลี่ยนแปลง หรือถูกชักนำไปในทางต่างๆ ได้ เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลง มีปัญหาใหม่ๆ เกิดขึ้น ศาสนาย่อมมีส่วนช่วยแก้ไข หรือทำให้ปัญหาซับซ้อนขึ้นได้ สังคมไทยร่วมสมัยที่ดำรงอยู่ในขณะนี้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมาก ทำให้เกิดช่องว่างทางความคิดและแสวงหาสิ่งยึดเหนี่ยวใหม่ ๆ ส่งผลต่อเนื่องกระแสของศาสนาใหม่ๆ หรือแนวใหม่ๆ ในศาสนาหลักแต่เดิมข้อพิพาทเบื้องต้นเรื่องความเชื่อและศาสนา ความเชื่อเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น เมื่อเกิดเป็นระบบขึ้นในสังคมมักเรียกว่า ศาสนา มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงสถาบันต่างๆ ทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ความเชื่อศาสนาจึงเป็นสถาบันหลักทางวัฒนธรรมความเจริญของสังคมโดยตรง

ความเชื่อ หมายถึง การไว้วางใจกัน การเชื่อถือ การนับถือว่าศักดิ์สิทธิ์ ส่วนศาสนา แปลตามศัพท์ว่า คำสอน การสอน เป็นระบบความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง ในขณะที่ลัทธิ หมายถึงสิ่งที่รับเอามานับถือ และปรัชญา หมายถึง หลักแห่งความรู้และความจริง เรื่องกำเนิดศาสนามีหลายทฤษฎี มีทั้งที่เห็นว่า เป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ เกิดมาพร้อมกับมนุษย์ ทฤษฎีที่ว่าเกิดเพราะความกลัว และที่เห็นว่าเป็นปรากฏการณ์ในสังคมมนุษย์ระบบสำคัญต่างๆ ของศาสนามีหลายระบบคือ ระบบปรัมปราคติ ระบบทางจักรวาลวิทยา ระบบศีลธรรมจริยธรรม ระบบเรื่องการบรรลุถึงจุดมุ่งหมายสูงสุดในศาสนา ระบบพิธีกรรม และระบบความคิด-ปรัชญา

ในบทเรียนของนักศึกษาสมัย ประถม และ มัธยม เป็นฝึกให้เด็กนักเรียนรู้ รู้จักคำว่าไปว่าการนั่งสมาธิ ถึงแม้ทำไม่เป็นก็สามารถใช้วิธีการฝึกจิตใจนับตัวเลขในการควบคุมสมาธิ ไม่ให้คิดเรื่องภายนอกขณะทำสมาธิ เป็นผลดีต่อการควบคุมอารมณ์ ซึ่งปัจจุบันเด็กๆ คงทำไม่ได้ เพราะกังวลเรื่องต่างๆ ที่ตนต้องการเล่น และคงจะเมื่อยกันถ้านั่งนิ่งอยู่กับที่ เป็นประสบการณ์ วิชาศาสนาศึกษาในชั้นเรียนปกติ

ในสังคมไทย ความเชื่อและศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอย่างแยกไม่ออก อาจกล่าวได้ว่าเราไม่ได้นับถือศาสนาอย่างเคร่งครัด แต่ก็มิได้หมายความว่าความเชื่อและศาสนาจะมิบทบาทต่อยลงไป การนับถือศาสนาของคนไทยเป็นเรื่องสำคัญที่จะหล่อหลอมให้สังคมไทยเป็นไปในแบบอย่างที่เราเรียกว่า "อย่างไทย" มีเอกลักษณ์เป็นไทย ลักษณะความเชื่อและศาสนาที่อยู่ใน

สังคมไทย หรือเรียกว่า "แบบไทยๆ"สังคมไทยเป็นสังคมพุทธ หรือ จะเรียกอารยธรรมไทยว่าเป็นอารยธรรมพุทธศาสนาได้หรือไม่อย่างไร ความเชื่อและศาสนาในวัฒนธรรมแขนงต่างๆ ในแง่การสร้างสรรค์ การยกระดับวัฒนธรรม และความสืบเนื่องทางวัฒนธรรมจนกลายเป็นอารยธรรมศาสนาและความเชื่อเป็นทั้งเหตุโดยตรงและโดยอ้อม ที่ทำให้เกิดอารยธรรมในสังคม หรือของชนชาติใดชนชาติหนึ่ง อาจจะแผ่ขยายไปสู่ที่ต่างๆ จากจุดศูนย์กลางอารยธรรมนั้น เช่น พุทธศาสนา คริสต์ศาสนา ศาสนาอิสลาม เป็นศาสนาหลักที่สร้างอารยธรรมหรือมีส่วนสร้างอารยธรรมของหลายชาติ หลายภาษา เป็นจักรกลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและในความเป็นไปของอารยธรรมโลกในปัจจุบันระบบเรื่องการบรรลุถึงจุดหมายสูงสุดในศาสนา เป็นเรื่องสำคัญ ความประพฤติดังศีลธรรมจรรยาอย่างเดี๋ยวย่อมไม่พอ ต้องมีการตระเตรียมในด้านต่างๆ ในส่วนนี้มักผูกอยู่กับระบบของพิธีกรรม เป็นพื้นฐานเดิมมาแต่เริ่มมีการเชื่อเรื่องเทพที่ต้องปรนนิบัติให้พอพระทัย การปฏิบัติบูชาด้วยพิธีกรรมต่างๆ มุ่งเพื่อแสดงความภักดี การสวดมนต์ทำวัตรเพื่อให้จิตใจสงบ ศาสนายังมีระบบความคิด ปรัชญา เป็นแกนหลักในทางการสร้างเหตุผล หรือเพื่อพิสูจน์ความเป็นไป ขนบธรรมเนียมความเชื่อในศาสนาของตน ศาสนาผูกพันหรืออาจเรียกได้ว่า เกิดในสังคมเปลี่ยนแปลงไปในสังคม ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลง เป็นเครื่องกำกับความคิดความอ่าน เป็นเครื่องบังคับพฤติกรรมของมนุษย์ ศาสนาจึงเป็นสถาบันหลักสถาบันหนึ่งในสังคม เพื่อประโยชน์แก่การเข้าใจพฤติกรรมด้านความเชื่อของคนในสังคม พุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักที่คนไทยโดยมากและทุกระดับยอมรับนับถือ แต่การนับถืออาจต่างกันไปตามพื้นภูมิปัญญาของแต่ละบุคคล มีแนวคิดสำคัญ ได้แก่ เรื่องเวียนว่ายตายเกิดกรรม บาปบุญคุณโทษ บารมี และการอุทิศส่วนบุญกุศลความเชื่อดั้งเดิม

1. ความเชื่อเรื่องผีสงเทวดา
2. การนับถือบรรพบุรุษ
3. ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องข้าว การเคารพ ไม่ดูถูกดูหมิ่นจึงจะเกิดผลดี ที่เรียกว่าขวัญ หรือ เรียกว่า พลัง ของชีวิตอยู่ด้วย จึงเกิดเป็นประเพณีปฏิบัติต่อข้าว ในกระบวนการการปลูกข้าว เก็บเกี่ยวข้าว เหมือนหนึ่งว่า ข้าวเป็น "บุคคล"
4. ความเชื่อเรื่องโลกจักรวาลและกำเนิดคนสัตว์ (ความเชื่อและศาสนาในวิถีชีวิตไทย. ออนไลน์)

การบูชาตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาทนั้น มี 2 อย่าง คือ

(1) อามิสบูชา (2) ปฏิบัติบูชา ซึ่งจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. อามิสบูชา หรือการบูชาด้วยอามิสนั้น หมายถึง การบูชาบุคคลที่ควรบูชา มีพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นต้น ด้วยวัตถุสิ่งของต่าง ๆ นับตั้งแต่ ถวายภัตตาหาร ผลไม้ ยารักษาโรค ดอกไม้ ธูปเทียน ของหอม ข้าวน้ำฝ้านุ่น ผ้าห่ม เสื้อสาตอาสนะ เป็นต้น ตลอดจนการสร้างอาราม โบสถ์ วิหาร และศาลาที่อยู่อาศัย ชุดสระชุดบ่อก่อถนน สร้างพระพุทธรูป พระสถูปเจดีย์ถวาย การบูชาด้วยอามิสนี้ สามารถให้สำเร็จประโยชน์ชาตินี้ ประโยชน์ชาติหน้า และประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ที่ทำ การบูชาท่านผู้ที่ควรบูชา จึงถือว่าเป็นการบูชาที่มีความสำคัญและจำเป็น สมควรที่พุทธศาสนิกชนทุกคนอย่างยิ่ง เพราะการบูชาด้วยอามิสนี้ทำได้ง่าย ทุกคนสามารถทำกันได้ และการบูชาด้วยอามิสนี้ก็มีผลานิสงส์ผลบุญมากเหลือที่คณนานับได้ จัดว่าเป็นหลักธรรมที่ช่วยหล่อหลอมจิตใจของพุทธศาสนิกชนให้มีความเคารพนบยิ่งขึ้น อันเป็นเหตุให้ทำการบูชาด้วยการปฏิบัติตามหลักธรรมคาสอนต่อไปได้

2. ปฏิบัติบูชา หรือการบูชาด้วยการปฏิบัตินั้น หมายถึง การบูชาด้วยการปฏิบัติตามหลักธรรมคาสอนอันเป็นการปฏิบัติที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงโปรดปรานเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระพุทธองค์มีพระประสงค์จะให้พุทธบริษัทประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมคาสอนของพระองค์อย่างเดี๋ยวนั้น แต่สาเหตุที่พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้ทำการบูชาด้วยอามิส เพราะทรงอนุเคราะห์บริษัท และเพราะทรงประสงค์ถึงความตั้งอยู่ยั่งยืนแห่งพระพุทธศาสนา ด้วยว่าพระพุทธศาสนาจะดำรงอยู่ได้ ก็ด้วยการที่บริษัท 4 ยังบูชาพระองค์ด้วยปฏิบัติบูชาเท่านั้น ดังพระพุทธที่ว่า “ธรรมดามว่า นิรามิสบูชา ย่อมอาจดำรงศาสนาของเราไว้ได้ เพราะว่าบริษัท 4 นี้ ยังจักบูชาเราด้วยปฏิบัติบูชานี้ตราบใด ศาสนาของเราจักรุ่งเรืองดังพระจันทร์เพ็ญแจ่มอยู่กลางฟ้าตราบนั้น” และการทำการบูชาด้วยการปฏิบัติตามหลักธรรมคาสอนสามารถทำได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น การรักษาศีล การเจริญสมาธิภาวนา การสมาทานอุตงค์ เป็นต้น การบูชาในลักษณะนี้ล้วนแล้วแต่เป็นการบูชาด้วยการประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมคาสอน และเป็นการบูชาที่พระพุทธองค์ทรงโปรดปรานอย่างยิ่งทีเดียว สำหรับการบูชาท่านผู้ที่ควรบูชาด้วยการปฏิบัติ มีปรากฏในพระไตรปิฎกพอเป็นตัวอย่างดังต่อไปนี้ การบูชาด้วยการปฏิบัติกล่าวคือการรักษาศีล อันได้แก่

การรักษาความเป็นปกติของตนไว้ให้คงอยู่อย่างนั้นตลอดเวลา เพราะศีล แปลว่า ปกติหรือเย็น เป็นปกติ ที่ว่าปกติ ก็คือ เป็นไปตามปกติของกาย วาจาปราศจากเจตนาที่คิดคด ที่ว่าเย็น ก็คือ ทำให้ผู้มีศีลอยู่ในความร่มเย็น ไม่มีภัย ไม่มีเวรกับผู้ใด เพราะฉะนั้นศีลจึงเป็นการรักษากาย วาจา ให้เป็นปกติ เรียกร้อย ศีลทางกาย เช่น ไม่เบียดเบียนสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤตินิโคตม ไม่เสพเครื่องดองของมีนเมา ศีลทางวาจา เช่น การละเว้นจากการพูดเท็จ, ส่อเสียดเป็นต้น จึงเห็นได้ว่า ศีลกำจัดหรือป้องกันกิเลสอย่างหยาบ ที่ล่องทางกาย และทางวาจา ดังความหมายของศีลที่ พระธรรมปิฎกกล่าวไว้ว่า ศีล เป็นความประพฤติดีทางกายและวาจา, การรักษากายและวาจาให้ เรียกร้อย, ข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายและวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม, การรักษาปกติตาม ระเบียบวินัย, ปกติมารยาทที่สะอาดปราศจากโทษ, ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความสุข, ข้อปฏิบัติ ในการฝึกหัดกายวาจาให้ดียิ่งขึ้น, ความสุจริตทางกาย วาจา และอาชีพ

การบูชาอันถือว่าเป็นสิ่งที่ดี ที่พุทธศาสนิกชนทุกคนควรจะทำ ไม่ว่าจะเป็นการบูชาด้วย วัตถุสิ่งของ(อามิสบูชา) หรือการบูชาด้วยการปฏิบัติตามหลักธรรมค สอนก็ตาม (ปฏิบัติบูชา) ปฏิบัติบูชานี้ จัดว่าเป็นการบูชาที่ดีเยี่ยม เพราะเป็นการนำเอาหลักธรรมคำสอนตามหลัก พระพุทธศาสนา มาประพฤติปฏิบัติ เนื่องจากผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมได้ประโยชน์ในชาตินี้ (ทิฏฐธัมมิกัตถะ) ในชาติหน้า (สัมปรายิกัตถะ) ที่สำคัญยังได้ประโยชน์สูงสุดด้วย (ปรมาตถะ) การ บูชานั้น จะเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ เกิดบุญกุศล ตลอดจนเกิดสิริมงคลแก่ผู้ทำการบูชานั้น ต้อง เป็นการบูชาสิ่งที่ควรบูชา (ปุชนียบุคคลและปุชนียวัตถุ) ตามที่กล่าวนั้น หรือผู้ทำการบูชาต้องใช้ ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลของสิ่งที่จะบูชา กล่าวคือ บุคคลหรือวัตถุนั้นมีคุณค่า มีศีล สมาธิ ปัญญา และคุณธรรมความดี ควรที่จะบูชาหรือไม่ หรือบูชาแล้วจะเกิดประโยชน์หรือบุญกุศล หรือไม่ ดังนั้น พุทธศาสนิกชนที่ดีเมื่อจะบูชาบุคคลหรือวัตถุ จะมีเพียงความเชื่อหรือศรัทธาอย่าง เดียวไม่ได้ต้องมีปัญญาออกย ากับ ใคร่ครวญหาเหตุผลก่อนแล้วจึงท การบูชาด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ อย่าบูชาอย่างโง่งมง่ายไร้ปัญญาพิจารณา หรือปราศจากเหตุผล การบูชาเช่นนี้จัดเป็นการบูชา ตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท (นายปรเมธ ศรีภิญโญ นายสนั่น ประเสริฐ, 2560) แร่ง บันดาลใจให้มีความคิดจะปกป้องพระพุทธศาสนาของข้าพเจ้าอีกอย่างหนึ่งมาจาก พระปณิธาน สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ตรัสไว้ว่า

อันตัวพ่อ	ชื่อว่า	พระยาตาก
ทนทุกขภัย	ภูษาติ	พระศาสนา
ถวยแผ่นดิน	ให้เป็น	พุทธบูชา
แต่พระศาสนา	สมณะ	พุทธโคดม
ให้ยืนยง	คงถ้วน	ห้าพันปี
สมณะพราหมณ์ชี	ปฏิบัติ	ให้พอสม
เจริญสมณะ	วิปัสสนา	พ่อชื่นชม
ถวยบังคม	รอยบาท	พระศาสนา
คิดถึงพ่อ	พ่ออยู่	คู่กับเจ้า
ชาติของเรา	คงอยู่	คู่พระศาสนา
พุทธศาสนา	อยู่ยง	คู่องค์กษัตรา
พระศาสนา	ฝากไว้	ให้คู่กัน

ที่มา : นายภทวิ ดวงจิตร, นายรังสิต

จันทร์ศิริปิติกุล (2555)

จะเห็นได้ว่าแนวทางการปฏิบัติของชาวพุทธมีหลักใหญ่ๆอยู่ 2 อย่างเรียกว่าการบูชา 1 การปฏิบัติบูชา 2 อามิสบูชา (การบูชาด้วยสิ่งของ) ทั้ง 2 อย่างนี้ในยุคปัจจุบันการบูชาด้วยสิ่งของชาวพุทธเรานิยมทำกันเพราะทำได้ง่าย ส่วนการปฏิบัติบูชานั้นถือว่าชาวพุทธเราทำน้อยมาก การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในทางการปฏิบัติบูชาจึงทำได้ยากในยุคปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คนรุ่นใหม่มีค่านิยมการบูชาด้วยสิ่งของมากขึ้นกว่าการปฏิบัติลงมือทำเองอย่างเห็นได้ชัด การที่จะเผยแพร่จึงต้องควรปรับรูปแบบใหม่เพื่อจะได้ชี้แจงหรือนำหลักธรรมให้ผู้คนได้ฟังและเข้าใจมากขึ้นจนเกิดศรัทธาที่จะลงมือปฏิบัติ การอยู่แค่ในวัดแล้วรอให้ญาติโยมเข้ามาฟังธรรมลงมือปฏิบัติ นั้นจึงไม่เพียงพอในการเผยแพร่ในยุคปัจจุบัน เราจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้โลกออนไลน์จึงเป็นช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ที่ได้ผลเป็นอย่างดี แต่ก็ยังไม่เพียงพอเพราะบรรยากาศหรือสภาพความเป็นจริงที่มีผู้คนลงมือปฏิบัตินั้นก็ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่จะทำให้ผู้ที่ยังไม่เคยปฏิบัติมีความสนใจจะปฏิบัติ

ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้จัดโครงการธรรมสังฆจรขึ้นเพื่อชวนญาติโยมที่ผ่านการปฏิบัติมาทำกิจกรรมการสวดมนต์ไหว้พระฟังธรรมและเจริญจิตภาวนาไปตามวัดหรือสถานที่ต่างๆที่ได้รับอนุญาตตั้งแต่ปี 2552 เบื้องต้นมีผู้ร่วมโครงการประมาณสิบกว่าคน จนมาถึงปัจจุบันนี้มีผู้คนเข้าร่วมโครงการมากกว่าหนึ่งพันคนขึ้นทุกครั้ง เป็นเพราะภาพหรือบรรยากาศของคนจำนวนมากมาลงมือปฏิบัติที่เผยแผ่ออกไปตามช่องทางต่างๆ จึงทำให้คนรุ่นใหม่สนใจอยากเข้ามาเรียนรู้แล้วลงมือปฏิบัติ แต่การบูชาด้วยอามิส (สิ่งของ) ก็ยังมีความสำคัญต่อการทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา นี่ก็เป็นการแก้ไขปัญหาได้เฉพาะภายในเท่านั้น แต่ภัยภายนอกของพระพุทธศาสนาก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องได้รับการแก้ไขป้องกันไปพร้อมๆกัน

การแสดงออกทางสัญลักษณ์ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการร่วมรักษาและทะนุบำรุงศาสนาไว้ ดังโครงการที่ทางคณะสงฆ์อำเภอคำเขื่อนแก้วได้จัดให้ทุกหมู่บ้านในเขตอำเภอคำเขื่อนแก้วเชิญพระพุทธรูปมาประดิษฐานที่ซุ้มประตูทางเข้าออกหมู่บ้าน เป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์พระพุทธศาสนาของประชาชนที่ศรัทธาและนับถือในพระพุทธศาสนาเป็นการแสดงออกอย่างเสรีชน คือไม่เบียดเบียนผู้อื่นที่มีความศรัทธาตามลัทธิของตน เป็นการแสดงออกด้วยความสงบทำให้เป็นที่ประจักษ์ต่อผู้ที่พบเห็นว่า พุทธศาสนิกชนในเขตอำเภอคำเขื่อนแก้วมีความเข้มแข็งในความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาที่ตนนับถือ ทำให้ยากต่อการที่จะถูกแทรกแซงจากลัทธิหรือศาสนาอื่นๆได้ ทั้งนี้ ขอยกตัวอย่างความเชื่อคำสอนของลัทธิอื่นที่ได้จำกัดใจความหนึ่งในความเชื่อไว้ว่า ไม่ก้มหัวทำความเคารพบุคคลนอกศาสนาและไม่นำเครื่องบูชาหรือสัญลักษณ์ของศาสนาอื่นอยู่ในสถานที่อยู่อาศัย จากตัวอย่างนี้การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ก็เป็นวิธีหนึ่งในการยับยั้งการเข้ามาทำให้วัฒนธรรมทางพุทธศาสนาเปลี่ยนไปได้ ทั้งเป็นการปลุกฝังค่านิยมทางพระพุทธศาสนาต่อชนรุ่นหลังอีกด้วย

บทสรุป

จากข้อมูลรายละเอียดที่ได้นำเสนอจะเห็นได้ว่า พระพุทธศาสนาถึงจะเป็นศาสนาที่ตีมีคำสอนให้คนทุกอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขโดยไม่เอารัดเอาเปรียบกันและกันสอนให้เว้นจากการทำสิ่งไม่ดีทั้งหลายทั้งปวงเป็นอย่างดีมีเหตุและผล ทุกสังคัมที่นำหลักข้อปฏิบัติของศาสนาไปใช้คือ ศิลปสมาธิ ปัญญา ก็ส่งผลให้สังคมนั้นๆมีความสุขสงบอย่างแท้จริง พระพุทธศาสนามีการเผยแผ่ตั้งแต่

ครั้งที่พุทธเจ้ายังทรงมีพระชนมายุมาอย่างต่อเนื่องจนมีสาวกเกิดขึ้นอย่างมาก พระองค์มีพุทธศาสตร์การเผยแผ่หลายรูปแบบจนเกิดความสงบสุขทุกอาณาเขตที่พระองค์และสาวกนำหลักธรรมไปเผยแผ่ แต่ภัยที่คอยเคลื่อนไหวกันทำร้ายทั้งภัยภายนอกและภัยภายในก็มีเกิดขึ้นตามมาอยู่ตลอด พอหลังพุทธกาลมีภัยภายนอกที่มุ่งทำร้ายอย่างชัดเจนมีกลวิธีในการทำร้ายหลากหลายรูปแบบ มีการกล่าวร้ายและการเข่นฆ่าพุทธบริษัททั้ง 4 ตัวอย่างเช่นการฆ่านักบวชชาวพุทธเป็นจำนวนหลายหมื่นรูป/คนที่มหาวิทยาลัยนาลันทา ประเทศอินเดีย ถือว่าเป็นมหาลภัยแห่งแรกของโลกที่สอนคำสอนทางพระพุทธศาสนานักบวชทั่วโลกเดินทางมาศึกษา จนทำให้ชาวพุทธเกิดการวาดกัณฑ์หรือเปลี่ยนลัทธิอื่นเพื่อความอยู่รอด และอีกหลายๆประเทศที่สูญสิ้นพระพุทธศาสนา ส่วนพระพุทธศาสนาในประเทศไทยเริ่มจะเห็นภัยทั้งภัยภายนอกภายในได้ชัดขึ้น ชาวพุทธเราเองก็เริ่มห่างเหินจากหลักคำสอนทางศาสนาทำร้ายศาสนาดนเองด้วยความไม่รู้ตัว ส่วนภัยภายนอกก็เริ่มเข้ามาคุกคามด้วยการเข้ามาเคลื่อนไหวด้านกฎหมายของประเทศอย่างเห็นได้ชัด ถ้าเราชาวพุทธยังนิ่งเสียหรือไม่เอาสิ่งนี้มาเป็นธุระตนในการปกป้องก็คงอีกไม่นานพระพุทธศาสนาในประเทศไทยคงจะสูญสิ้นไปเหมือนหลายๆประเทศในอดีต

ทั้งหมดที่ข้าพเจ้าได้นำเสนอบทความวิชาการในครั้งนี้ เนื่องจากอยากสะท้อนให้สังคมรับรู้ถึงภัยทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อที่จะให้ผู้อ่านบทความวิชาการนี้ได้ตระหนักและตกผลึกความรู้เพื่อที่จะปกป้องพระพุทธศาสนาและคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นศาสนาที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตของสังคมไทยมาช้านาน และอยากให้ผู้ที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา “กล้าที่จะเป็นพุทธบริษัทที่อาจหาญ”

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2533). หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.

ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2535. การศาสนากรมการศาสนา, กรุงเทพมหานคร ฯ

ณัฐรินทร์ นิธิศิริติชานนท์.(2556).พระพุทธศาสนากับชีวิตวัยรุ่นไทยในยุคสมัยใหม่.วารสาร

วิทยาลัยนครราชสีมากรกฎาคม-ธันวาคม

ทิศนา แคมมณี และคณะ. (2535). หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร ฯ

ลงกรณมหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร ฯ

มรดกไทย, ภัยพระพุทธศาสนา, ออนไลน์, <http://thaiheritage.net/religion/misc/harm.htm>
(สืบค้นวันที่ 16 ส.ค.2563)

ภัยของพุทธศาสนา. (ออนไลน์) <http://oknation.nationtv.tv> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ส.ค. 63)
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต. (2546). พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร ฯ

พระครูญาณเพชรรัตน์ (เทวินทร์ ปิยะทสสี 2559) ยุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก
วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ก.ค.-ธ.ค.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย. โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร ฯ

มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2536). พระไตรปิฎกและอรรถกถา แปล ชุด 91 เล่ม. (พิมพ์ครั้งที่ 3).โรง
พิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร ฯ

พระเทพโสภณ , 2546. บรรยายในการฝึกอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ จัดโดย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ณ พุทธมณฑล นครปฐม วันที่ ๙ พฤษภาคม
แก้ว ชิตตะขบ 2553 ประวัติความสำคัญการเผยแผ่พระพุทธศาสนา. ฝ่ายเผยแผ่พระพุทธศาสนา
กองพุทธศาสนศึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร ฯ

ความเชื่อและศาสนาในวิถีชีวิตไทย.(ออนไลน์) <https://sites.google.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15
ส.ค. 2563)

ภัทวิ ดวงจิตรและรังสิต จันทร์ศิริปิติกุล. (2555). พระราชปรารภณาน้ำพระทัยของสมเด็จพระเจ้า
กรุงธนบุรีคำจารึกในศาลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี วัดอรุณราชวราราม ธนบุรี.

บทบาทนักศึกษากับสถานการณ์ทางการเมืองไทย

Students on the political situation in Thailand.

พระครูวาปีธรรมวิโรจน์ (ประศาล นิวัฒน์)¹

Phrakhruwepeedhamwiroj(Prasal Niwat)

บทคัดย่อ

การประชุมชมประทั่วรัฐบาลของนักเรียนนิสิตนักศึกษาในกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า “เยาวชนปลดแอก” และกลุ่ม “สหภาพนักเรียนนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย(สนท.)” ด้วยข้อเรียกร้อง 3 ข้อ ได้แก่ ให้รัฐบาลยุบสภา, หยุดคุกคามประชาชน, และร่างรัฐธรรมนูญใหม่, การเรียกร้องให้แก่รัฐธรรมนูญมีความน่าสนใจเพราะรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ทุกรัฐบาลต้องปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นสำคัญ คือ การชุมนุมของนักเรียนนิสิตนักศึกษาพวกเขาไม่กลัวและพร้อมที่จะเผชิญกับกฎหมายควบคุมการชุมนุม เช่น พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ พ.ร.บ.ชุมนุมสาธารณะ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาที่ชัดเจนที่สุดครั้งแรกปรากฏในเหตุการณ์การเลือกตั้งของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งนักศึกษาทำหน้าที่สังเกตการณ์การเลือกตั้ง แต่กลับโดนรัฐบาลข่มขู่และกลั่นแกล้งอันนำไปสู่การรวมตัวประท้วงความไม่โปร่งใสของการเลือกตั้งคราวนั้น ถือเป็นเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้นิสิตนักศึกษาเข้ามามีพื้นที่ทางการเมืองมากขึ้น นิสิตนักศึกษาถือเป็นคนกลุ่มน้อยของสังคมและเป็นชนชั้นนำใหม่ที่เริ่มมีบทบาททางการเมืองขึ้นเรื่อยๆ ในอดีตที่ผ่านมาเยาวชนนิสิตนักศึกษาได้แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ อย่างมากมายแต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่นิสิตนักศึกษาในฐานะที่เป็นกำลังสำคัญของชาติซึ่งมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม จึงควรจะเป็นผู้ริเริ่มทางการเมืองทำหน้าที่เรียกร้องสิทธิประโยชน์แทนประชาชน รวมทั้งคอยถ่วงดุลอำนาจของผู้ปกครองประเทศในประเด็นปัญหาต่างๆ เป็นตัวแทนส่วนหนึ่งของประชาชนทั้ง

1

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธรE-mail.

prasalniwat2517@gmail.com

ประเทศในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งนิสิตนักศึกษาเคยปรากฏบทบาททางการเมือง โดยการเป็นปากเป็นเสียงให้กับประชาชนในด้านต่าง ๆ

คำสำคัญ. นักรศึกษา, สถานการณ์, การเมืองไทย,

Abstract

Government protests of students a group that calls itself "Liberated Youth" and group "Union of Students, Students and Students of Thailand" with 3 demands Including The government to dissolve the parliament, Stop harassing people, and Drafting a new constitution, A call to amend the constitution interesting Is interesting because This constitution set to every government must follow the national strategic plan 20 years The key point is Student assembly they are not afraid and ready to face with protest control laws Such as The emergency decree Public assembly act Political participation of students the clearest the first time appeared in the event. Government elections Field Marshal P.Pibulsongkram The students act as observers election But was threatened by the government and bullying that leads to The mass protests impermanence of that election Is an important event the students came to the area more political Students are considered to be a minority of society. and a new elite that began more and more political roles In the past young students expressed different types of political participation vastly But in most cases it is an address group in Bangkok and major cities Students as an important force of a nation with a participatory political culture It should therefore be a political innovator. Acting to claim benefits on behalf of the public including the balance of power Of the rulers of the country on various issues Representing a part of the people of the country in participating in political activities Which students used to play political roles to be the voice of the people in various fields.

Keywords : Student, Situation, Thai politic,

บทนำ

ปรากฏการณ์การชุมนุมประท้วงรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ของนักเรียนนิสิตนักศึกษา กลับมาคึกคักอีกครั้ง หลังจากเจียบหายไปช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (โรคโควิด-19) กลุ่มที่เรียกตัวเองว่า “เยาวชนปลดแอก” และกลุ่ม “สหภาพนักเรียนนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนท.)” เป็นหัวหอกการชุมนุมการชุมนุมครั้งนี้มวลชนมีข้อเรียกร้องที่ชัดเจนต่อรัฐบาล 3 ข้อ ได้แก่ ให้รัฐบาลยุบสภา หยุดคุกคามประชาชน และร่างรัฐธรรมนูญใหม่

การชุมนุมประท้วงรัฐบาลครั้งนี้เกิดขึ้นระหว่างที่สังคมไทยกำลังเผชิญวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอันเป็นผลกระทบจากโรคโควิด-19 บริษัทและห้างร้านลดการรับพนักงานเพิ่ม อีกทั้งยังเลิกจ้างพนักงานเดิม ผู้คนตกงาน ไม่มีรายได้ และหนี้สินเพิ่มขึ้น การเรียกร้องให้แก่รัฐธรรมนูญมีความน่าสนใจ เพราะรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ทุกรัฐบาลต้องปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี คำถามคือ แผนนี้ นักเรียนนิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่มีส่วนร่วมในการร่างกำหนดการพัฒนาอนาคตพวกเขาหรือไม่ มีเยาวชนคนรุ่นใหม่กี่คนที่เข้าไปร่วมในการร่างแผนยุทธศาสตร์นี้

นักเรียนนิสิตนักศึกษา และคนหนุ่มสาวมีความเข้าใจการเมืองอย่างเชิงลึก เข้าใจปัญหาการเมืองเชิงโครงสร้าง เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจกับการเมือง รวมถึงการเมืองในชีวิตประจำวัน เข้าใจความซับซ้อนทางการเมือง กลุ่มการเมืองไหนต้องการอะไร

ประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ คือ การชุมนุมของ นักเรียนนิสิตนักศึกษาครั้งนี้ออกมาจากรั้วโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ซึ่งหมายความว่า พวกเขาไม่กลัวและพร้อมที่จะเผชิญกับกฎหมายควบคุมการชุมนุม เช่น พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ พ.ร.บ.ชุมนุมสาธารณะฯ

การรวมมวลชนเพื่อชุมนุมอย่างรวดเร็วก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจ โดยเห็นว่าบางคนแบกลำโพง บางคนตั้งเวทีขนาดเล็ก จากนั้นประชาชนคนไหนก็สามารถขึ้นเวทีปราศรัยวิจารณ์การทำงานรัฐบาลได้ รูปแบบการจัดชุมนุมแบบนี้คือการจัดตั้งการชุมนุมแบบดาวกระจาย ซึ่งหมายถึงว่าการจัดตั้งขบวนการเคลื่อนไหวเป็นแบบแนวนอน ไม่มีแกนนำสั่งการ หรือรูปแบบการชุมนุมที่เป็นระบบ

การจัดการชุมนุมแบบนี้แทบไม่ต้องลงทุนอะไรมากเหมือนการชุมนุมทางการเมืองที่ผ่านมาแค่ลำโพง ไมค์ ชูป้าย พุด แล้วก็แยกย้ายกันกลับ การเคลื่อนไหวของกลุ่มนักศึกษา มีการประกาศจัดกิจกรรมคล้ายกันในลักษณะดาวกระจายหลายจังหวัดในการประท้วงรัฐบาล

เครือข่ายนักวิชาการเพื่อสิทธิพลเมือง (คนส.) ได้ออกแถลงการณ์สนับสนุนการประชุมของนักเรียนนิสิตนักศึกษา และประชาชน โดยมีสาระสำคัญว่าการชุมนุมครั้งนี้เป็นการตื่นตัวทางการเมืองของคนในประเทศ โดยผู้เข้าร่วมชุมนุมมีทั้งนักเรียนนิสิตนักศึกษา และประชาชนกลุ่มต่างๆ เพราะต่างมีความตระหนักร่วมกันในปัญหาที่ประเทศกำลังประสบอยู่ภายใต้รัฐบาลชุดปัจจุบัน

ขณะเดียวกันก็มีความพยายามจะหยุดยั้งการชุมนุม ทั้งการอ้างกฎหมายห้ามชุมนุม การออกประกาศไม่อนุญาตให้จัดกิจกรรมในมหาวิทยาลัยและโรงเรียน การกดดันผู้บริหารสถานศึกษาให้หยุดยั้งการเคลื่อนไหวของนักเรียนและนักศึกษา รวมถึงการข่มขู่คุกคามผู้จัดกิจกรรมให้ยกเลิก โดยหากไม่ปฏิบัติตามจะมีการตั้งข้อหาดำเนินคดี ซึ่ง คนส.เห็นว่า การชุมนุมเป็นสิทธิและเสรีภาพของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ไม่สามารถอ้างกฎหมายหรือระเบียบใดมาละเมิดได้ พร้อมแสดงจุดยืน 4 ข้อ คือ

1. เจ้าหน้าที่รัฐต้องไม่ขัดขวางการชุมนุมที่เกิดขึ้นโดยสงบและปราศจากอาวุธ ไม่ว่าจะด้วยการอ้างข้อกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ.ร.ก.ฉุกเฉิน หรือการใช้กำลังซึ่งหน้า รวมถึงการข่มขู่คุกคามในลักษณะต่างๆ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความกล้าหาญทางจริยธรรมในการทำให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการแสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพ ต้องไม่ขัดขวางหรือข่มขู่คุกคามการแสดงออกของนักเรียนนิสิตนักศึกษา รวมถึงอาจารย์ และเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้พื้นที่จัดกิจกรรมทางการเมือง
3. เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องไม่ตั้งข้อหานักเรียนนิสิตนักศึกษา และประชาชนที่ชุมนุม และจะต้องยุติการดำเนินคดีที่มีก่อนหน้า
4. ผู้ปกครองพึงส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และยื่นหยัดคัมครองและปกป้องสิทธิและเสรีภาพของเด็กนักเรียน และต้องไม่เป็นเครื่องมือในการระงับการแสดงออกหรือกลายเป็นเครื่องมือส่งต่อการใช้อำนาจเผด็จการ

แถลงการณ์ยังระบุอีกว่า คนส. พร้อมสนับสนุนและประสานให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนนิสิตนักศึกษา อาจารย์ รวมทั้งประชาชนที่ถูกขัดขวาง ข่มขู่คุกคาม รวมทั้งการตั้งข้อหาดำเนินคดีจากการชุมนุม ด้วยความเชื่อมั่นในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน (เครือข่ายนักวิชาการเพื่อสิทธิพลเมือง (คนส.) 25 กรกฎาคม 2563)

นักเรียนนักศึกษากับการเมือง

นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา หลังจากนั้นในวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2475 จึงมีการขอพระราชทาน พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2475 ซึ่งมีลักษณะเป็น รัฐธรรมนูญแต่เรียกว่า พระราชบัญญัติ ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2550 ในมาตรา 87 บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้าน การมีส่วนร่วมของประชาชน” ดังต่อไปนี้

- 1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายและวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจ รัฐ ทุกระดับในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น
- 4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมืองและจัดให้มีกฎหมายจัดตั้ง กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะ ของชุมชนรวมทั้ง สนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะ เครือข่ายทุกรูปแบบให้ สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชน ในพื้นที่
- 5) ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง และการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริม ให้ประชาชน ได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามมาตรานี้ต้องคำนึงถึง สัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2550 : 28)

ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการเมือง รูปแบบใหม่ที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง อาทิ การเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นในโอกาส ต่างๆ เป็นต้น การเลือกตั้งนี้เอง ถือเป็นเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้นิสิตนักศึกษาเข้ามามีพื้นที่ทางการเมืองมากขึ้น นิสิตนักศึกษาถือเป็นคนกลุ่มน้อยของสังคมและเป็นชนชั้นนำใหม่ที่เริ่มมีบทบาททางการเมืองขึ้นเรื่อยๆ อันเป็น ผลพวงจากนโยบายด้านการศึกษาของคณะราษฎรที่ทำให้เกิดมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และ การเมืองโดยมี นายปรีดี พนมยงค์ หัวหน้าคณะราษฎรสายพลเรือนเป็นผู้ก่อตั้งใน พ.ศ.2477 ทำ

ให้ประชาชนสามารถเข้าศึกษา ในระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้นในปีแรกมีนักศึกษาระบบทวิภาคีมากกว่า 7,094 คน (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2556 : 39) ภายใต้แนวคิดตลาดวิชาหรือมหาวิทยาลัยเปิด ส่งผลให้จำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ทำให้นิสิต และนักศึกษาเริ่มมีบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้นเช่นกัน แม้ในบางยุคบางสมัยจะอยู่ภายใต้อำนาจเผด็จการก็ตาม

หากย้อนทบทวนบทบาททางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิต นักศึกษาที่ชัดเจน ที่สุดครั้งแรกปรากฏในเหตุการณ์การเลือกตั้งสภปรนของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งนักศึกษาทำหน้าที่สังเกตการณ์การเลือกตั้ง แต่กลับโดนรัฐบาลข่มขู่ และกลั่นแกล้ง อันนำไปสู่การรวมตัวประท้วงความไม่โปร่งใสของการเลือกตั้งคราวนั้น หลังการลุกฮือประท้วงรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม ของนิสิตนักศึกษาครั้งแรก อันนำไปสู่การยึดอำนาจของ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ บทบาทของนิสิตนักศึกษาถูกควบคุมอย่างเข้มข้น กล่าวคือ รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และจอมพลถนอม กิตติขจร บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดภายใต้มาตรา 17 แห่งรัฐธรรมนูญขณะนั้น ซึ่งอัตราโทษสูงสุดถึงขั้น ประหารชีวิต ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อบทบาทของนักศึกษา จนกระทั่งปี พ.ศ.2511 รัฐบาลได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่ หลังการร่างรัฐธรรมนูญอย่างยาวนานกว่า 9 ปี นิสิตนักศึกษาจึงมีสิทธิเสรีภาพทางการเมืองอีกครั้ง การแสดงออกทางการเมืองคราวนั้นมักพบได้ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น วารสาร บทความ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ที่โจมตีรัฐบาล จอมพลถนอม กิตติขจร ขณะเดียวกัน พ.ศ.2513 มีการก่อตั้งศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (ศนท.) ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ ต่อมาเกิดกลุ่มอิสระย่อยอีก มากมาย เหล่านี้ นิสิตนักศึกษาเริ่มมีบทบาทอีกครั้งในการรวมตัวประท้วงของนิสิตจุฬาฯปี 2513 อันเป็นผลมาจาก นักศึกษาคนหนึ่งที่ใช้นามปากกา “นายฉันทน์แก่น” ที่เขียนบทความลงในวารสาร “จุฬาสาร” ที่เปิดเผยการทุจริตเกี่ยวกับผลประโยชน์เรื่องที่ดินและการเงินในมหาวิทยาลัย ทำให้ นิสิตจุฬาฯ กว่า 5,000 คน ประท้วงผู้บริหารของมหาวิทยาลัย (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2556 : 36)

หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญได้ไม่นาน รัฐบาลจอมพลถนอม กระทำการยึดอำนาจตนเองเพื่อรวบอำนาจไว้ที่ตนเองอย่างสมบูรณ์อีกครั้งในปี 2514 เหตุการณ์ดังกล่าวสร้างแรงกระตุ้นให้กลุ่มต่างๆ ของนิสิตนักศึกษาจับประเด็นถกเถียงเรื่องการเมืองอย่างกว้างขวาง และนำประเด็นเหล่านั้นมาเป็นปัญหาร่วมกัน และแน่นอนว่าปัญหานี้ถูกบ่มเพาะมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่สมัยของ จอมพลสฤษดิ์ การรวมตัวประท้วงรัฐบาลจึงเริ่มเกิดขึ้นในปี 2513 และขยาย

แนวร่วมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนถึงจุดแตกหักในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งนิสิตนักศึกษา นักเรียนอาชีวะ นักเรียน และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์นั้น ผู้ชุมนุม เรือแค้นเข้าร่วมขับไล่รัฐบาลจอมพลถนอม มีการปะทะระหว่างทหารและผู้ชุมนุม ผลสุดท้าย ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลได้รับชัยชนะ และทำให้จอมพลถนอม และเครือข่ายลี้ภัยไปต่างประเทศ หลังชัยชนะของนิสิตนักศึกษานั้น จอมพลถนอม และจอมพลประภาส บวชนครกลับเข้ามายังประเทศไทย ทำให้กลุ่มของนักศึกษาไม่พอใจจึงรวมตัวกันประท้วงที่สนามหลวงและบริเวณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ฝ่ายรัฐและกลุ่มต่อต้านนักศึกษาและต่อต้าน พรรคคอมมิวนิสต์เข้าล้อมปราบนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำให้มีการสูญเสียครั้งใหญ่ ครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์บาดแผลของไทย นักศึกษาส่วนหนึ่งจำเป็นต้องลี้ภัยเข้าป่า และการล้อมปราบนี้เองได้ปูทางไปสู่การรัฐประหารในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 นำโดย พลเรือเอกสัจด์ ชะลออยู่ การเมืองไทยจึงวกกลับสู่วงจรระบอบเผด็จการอีกครั้ง

หลังสิ้นสุดยุคประชาธิปไตยครึ่งใบนั้น การเมืองไทยเริ่มเข้าสู่สภาวะปกติที่ผู้นำมาจากการเลือกตั้ง แต่ไม่วายก็กลับมาเจอเหตุการณ์ยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อย แห่งชาติหรือ รสช. ในปี 2534 ต่อมาหนึ่งในคณะผู้ยึดอำนาจได้เข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีนำให้ชน ชั้นกลางในกรุงเทพมหานครลุกฮือขับไล่ อันนำไปสู่เหตุการณ์พฤษภาทมิฬปี 2535 ซึ่งเหตุการณ์นี้ นั้น บทบาทของนิสิตนักศึกษาแทบจะไม่ปรากฏ แต่อย่างไรก็ดีชนชั้นกลางยุคนั้นส่วนใหญ่คือกลุ่ม นักศึกษาที่อยู่ในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ข้อถกเถียงหนึ่งใน ขณะนั้นคือ พลังของนิสิตนักศึกษาหายไปไหน เหตุใดไม่แสดงความคิดเห็นหรือแสดงพลังเหมือน เมื่อครั้งอดีต หรือพลังของนิสิตนักศึกษาได้ตายลงไปพร้อมเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ไปเสีย แล้วแต่กระนั้น บทบาทของนิสิตนักศึกษาเริ่มหวนกลับมาภายใต้สถานการณ์ที่วุ่นวายช่วงปลาย รัฐบาลทักษิณ สมัยที่ 2 เหล่านิสิตนักศึกษาได้รวมตัวกันอย่างหลวม ๆ ไม่มีลักษณะเป็นองค์กรที่เป็นทางการเหมือน 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 อาทิกลุ่ม “นิสิตนักศึกษารักประชาชน” ภายใต้ องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ร่วมกันเข้าชื่อยื่นถอดถอนนายกรัฐมนตรีในปี พ.ศ. 2549 เป็นต้น

สถานการณ์ทางการเมืองที่วุ่นวายและขัดแย้งได้ปูทางไปสู่การยึดอำนาจรัฐบาลทักษิณ ของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในวันที่ 19 กันยายน 2549 ซึ่งถือเป็นเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ และเป็นจุดเริ่มต้นการแบ่งฝักแบ่ง

ฝ่ายของประชาชน 2 ขั้วอย่างชัดเจน ทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายต่อต้านการรัฐประหาร ในด้าน บทบาทของนิสิตนักศึกษา มักปรากฏเป็นกลุ่มย่อยๆที่เคลื่อนไหวร่วมกับกลุ่มการเมือง เช่น พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) ภายใต้กลุ่ม Young PAD ที่มีนิสิตศึกษากลุ่ม เล็กๆจัดตั้งขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ หลังรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร บทบาทนักศึกษาเริ่มปรากฏชัด ขึ้นหลังรัฐบาลพลัดคนร่าง พรบ.นิรโทษกรรม ฉบับ นายวรชัย เหมะ ที่มีการแปรญัตติ เปลี่ยนแปลงเนื้อหาภายในร่าง พรบ.นิรโทษกรรม โดยเป็นปรากฏการณ์การลุกขึ้นต่อต้านรัฐบาล อย่างกว้างขวางแม้กระทั่งแกนนำคนเสื้อแดงที่ถูกมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายรัฐบาลก็ออกมา ต่อต้าน บทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของนิสิตนักศึกษาขณะนั้นคือมีการรวมตัวประท้วงที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเคลื่อนพลไปยังสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น อีกด้านหนึ่ง สื่อสังคม ออนไลน์ เช่น Facebook Twitter ได้เข้ามาเป็นสื่อกลางให้นิสิตนักศึกษา ตั้งประเด็นถกเถียง และวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอันนำไปสู่การนัดหมายชุมนุมหรือการแสดงสัญลักษณ์ทางการเมืองใน เชิงต่อต้านรัฐบาลยิ่งลักษณ์อยู่หลายครั้ง

หลังความผิดพลาดของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ในประเด็นร่าง พรบ.นิรโทษกรรม ได้สร้างแนว ร่วมภาค ประชาชนจำนวนมากที่ไม่พอใจในประเด็นดังกล่าว ซึ่งเป็นแรงกดดันให้นายกรัฐมนตรี ประกาศยุบสภาเพื่อนำไปสู่ การเลือกตั้ง แต่ปัญหาความวุ่นวายกลับไม่คลี่คลาย เมื่อแกนนำ ต่อต้านร่างกฎหมายนิรโทษกรรมที่นำโดยกลุ่ม ส.ส.ของพรรคประชาธิปัตย์ และ กลุ่ม คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ประกาศยกระดับการชุมนุมเป็นการขับไล่ระบอบ ทักษิณ (รัฐบาลยิ่งลักษณ์) การเมืองไทยขณะนั้นอยู่ในสภาวะตึงเครียด ความรุนแรงเกิดขึ้นอย่าง บ่อยครั้งอันนำไปสู่การรัฐประหารของคณะ รักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 ภายหลังจากยึดอำนาจนั้น รัฐบาล คสช. ได้บังคับใช้กฎหมายความมั่นคง อย่างเข้มข้น รวมถึงไปการห้ามมิให้ชุมนุมทางการเมืองเกินกว่า 5 คน ส่งผลให้ บทบาทของนิสิต นักศึกษาถูกจำกัดทางกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การรวมกลุ่มแสดงเชิงสัญลักษณ์ต่อต้าน รัฐบาล คสช. กลับปรากฏขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกลุ่ม นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นต้น อีกด้านหนึ่งในสื่อสังคมออนไลน์นั้น ประชาชนและนิสิต นักศึกษา สามารถวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างกว้างขวาง ซึ่งต่อมาเกิดกลุ่มต่าง ๆ ใน Facebook มากมาย ทั้งในเชิงต่อต้านและ สนับสนุนรัฐบาล คสช. และบ่อยครั้งที่มีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การ

จัดเสวนาวิชาการที่นำประเด็นรัฐบาลมาวิจารณ์ แทบจะทุกครั้งจะถูกเจ้าหน้าที่ทหารเข้าควบคุมกิจกรรมและเชิญเข้าไปปรับทัศนคติที่ค่ายทหาร หรือการถูกแจ้ง ข้อกล่าวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น

ขบวนการนักศึกษากับการเมือง

ประชาธิปไตยของไทยนั้นล้มลุกคลุกคลานมาเกือบตลอด เพื่อที่จะให้ได้มีระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์นั้น ประชาชนจะต้องสนใจการเมือง ต้องติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและต้องมีความกระตือรือร้นที่จะมีบทบาทร่วมทางการเมือง ดังนั้นการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญและ จำเป็นต่อประชาชนและโดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาซึ่งได้รับสมญานามว่า “ปัญญาชน” เป็น ผู้ที่มีระดับความรู้และสติปัญญาสูงอันจะเป็นกำลังสำคัญของชาติและเป็นพลังที่สำคัญ ทางการเมืองที่มีต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สุทธิมา สัจวงษ์, 2554 : 52 อ้างถึงใน เทอดศักดิ์ ยอแสงรัตน์ และวารภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร, 2560.)

เป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็น รูปแบบการปกครองที่ดีที่สุดเนื่องจากเป็นการปกครองโดยถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของ ปวงชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้ เป็นประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวชีวิตที่สำคัญประการหนึ่งของ ระบอบประชาธิปไตย สังคมใดที่จะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณา ได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมี ส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงกันข้าม สังคมใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ

ที่ผ่านมาการเดินขบวนเรียกร้องสิทธิเสรีภาพต่างๆ มีขึ้นอย่างมากมาย เช่น การเดินขบวนของกลุ่มพลังนิสิตนักศึกษาและประชาชนในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เหตุการณ์นองเลือดเมื่อ 6 ตุลาคม 2519 และพฤษภาทมิฬ 2535 ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นเยาวชนและนิสิตนักศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะมีอายุไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ กระทั่งต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้มีการเปลี่ยนแปลง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจากเดิมคืออายุ 20 ปีมาเป็น 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าเยาวชนนิสิตนักศึกษาได้มีการ

แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ อย่างมากมาย แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มที่อยู่ใน กรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ๆ นิสิตในฐานะที่เป็นกลุ่มชนชั้นกลางเป็นกำลังที่สำคัญ ของชาติซึ่งมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม นิสิตจึงควรจะเป็นผู้ริเริ่มทางการเมือง ทำหน้าที่เรียกร้องสิทธิประโยชน์แทนประชาชน รวมทั้งคอยถ่วงดุลอำนาจของ ผู้ปกครองประเทศ ในประเด็นปัญหาต่างๆ เป็นตัวแทนส่วนหนึ่งของประชาชนทั้งประเทศในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งนิสิตเคยปรากฏบทบาททางการเมืองโดย การเป็นปากเป็นเสียงให้กับประชาชน ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะช่วงระหว่างวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519 แต่ในปัจจุบันนิสิตกลับไม่ได้ มีบทบาททางการเมืองมากนัก ดังจะเห็นจากการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตปัจจุบันอยู่ ในระดับต่ำ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองหรือการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง (สุจิต บุญบงการ, 2551 : 14อ้างถึงใน เทอดศักดิ์ ยอแสงรัตน์ และวารภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร, 2560.)

นิสิตนักศึกษาเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นครั้งแรก

ในบรรดากลุ่มบุคคลที่เคลื่อนไหวทางการเมือง “นิสิตนักศึกษา” เป็นกลุ่มหนึ่งที่มีพลังในการขับเคลื่อน แม้จะมีบุคคลบางกลุ่มมองว่าไม่เหมาะสม ไม่ใช่หน้าที่ (หน้าที่ของพวกเขาคือการศึกษา) แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าการเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษาในอดีตที่ผ่านมาในบ้านเมืองเราหลายๆ ครั้ง มีผลกระทบต่อการเมืองของประเทศเพียงใด การเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตนักศึกษานั้น (สุปรिता ลอตระกูล, 2529) ได้อธิบายว่า

ย้อนกลับไปในอดีตที่ผ่านมา เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2483 นิสิตนักศึกษาและประชาชนร่วมเดินขบวนในการเรียกร้องดินแดนอินโดจีนที่ไทยสูญเสียให้ฝรั่งเศส ในสมัยรัชกาลที่ 5 นับเป็นครั้งแรกที่นิสิตนักศึกษาเคลื่อนไหวในรูปแบบของกลุ่มพลังต่อสาธารณชน แม้จะเกิดด้วยอิทธิพลของอุดมการณ์ชาตินิยมและการโฆษณาของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม แต่ก็ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดสำนึกที่จะต้องมารับผิดชอบต่อสังคม หลังจากนั้นมานิสิตนักศึกษาก็เริ่มแสดงออกถึงความคิดต่างๆ โดยในระยะแรก เป็นในรูปแบบของการดำเนินงานของสโมสรมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมืองเป็นกลุ่มที่มีบทบาทนำในการเคลื่อนไหวที่ชัดเจนมากที่สุด กิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาทำก็มีหลากหลาย เช่น

พ.ศ. 2491 นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประท้วงสำนักอบรมบัณฑิตศึกษา เนื่องจากกฎรัตนบุศย์ที่ได้รับแต่เดิม เมื่อสำนักอบรมบัณฑิตศึกษากำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาทางกฎหมาย ต้องเข้ารับจากสำนักก่อนที่จะประกอบอาชีพทางกฎหมาย นักศึกษาจึงรวมกันประท้วงโดยการชุมนุมไม่เข้าฟังการบรรยาย

พ.ศ. 2493 คณะกรรมการนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประกาศสนับสนุน ขบวนการสันติภาพสากล ที่จัดประชุมสมัชชาที่กรุงสต็อกโฮล์ม และมีมติที่ประชุมออกมาว่า ขอให้มีการห้ามใช้อาวุธปรมาณูโดยปราศจากเงื่อนไข เพราะอาวุธปรมาณูเป็นเครื่องมือในการรุกราน และทำลายมนุษย์

ในปีเดียวกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ประท้วงกระทรวงมหาดไทย ที่ออกประกาศกฎ กพ. ที่ 110 ให้รัฐศาสตร์บัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับการคัดเลือกบรรจุเป็นข้าราชการชั้นตรีได้ทันที และมีเงินเพิ่มค่าวิชาอีก 30 บาท แต่บัณฑิตรัฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะบรรจุได้เมื่อมีตำแหน่งว่างในอัตราชั้นจัตวาอันดับ 3 รับราชการ 1 ปี จึงปรับเป็นชั้นตรี ไม่มีเงินเพิ่มค่าวิชาการ ในที่สุดกระทรวงมหาดไทยต้องยอมยกเลิกกฎดังกล่าว ให้บัณฑิตของสองสถาบันมีสิทธิเท่าเทียมกัน

พ.ศ. 2494 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสันติภาพมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งนอกจากจะรณรงค์ต่อต้านสงครามและการใช้อาวุธปรมาณูแล้ว ยังคัดค้านการส่งทหารไปช่วยรบที่ประเทศเกาหลีด้วย

พ.ศ. 2500 เป็นครั้งแรกที่นิสิตนักศึกษาจากทุกสถาบันได้ร่วมกันเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อรักษาประโยชน์ของประชาชน เมื่อเกิดการเลือกตั้งสกปรกขึ้น แม้บทบาทของนิสิตนักศึกษายังเป็นเพียงผู้พิทักษ์ความถูกต้อง ไม่ได้แสดงบทบาทในการวิเคราะห์สะท้อนปัญหา หรือเป็นผู้นำในการเสนอความคิดเห็นใหม่ๆ ก็ตาม แต่การเคลื่อนไหวครั้งนี้ของนิสิตนักศึกษาได้รับความสนับสนุนจากประชาชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชาชนเองก็ไม่พอใจการเลือกตั้งสกปรก 2500 ที่กระทำอย่างออกนอกหน้า มีการบันทึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าวว่า “...บรรดาหนังสือพิมพ์ต่างๆ ลงบทความโจมตี ประชาชนจับกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก ที่ห้องสนามหลวงมีการพูดไฮปาร์ค โจมตีรัฐบาลอย่างหนักหน่วง ประชาชนมาฟังกันล้นหลาม...2 มีนาคม 2500 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หยุดเรียนและชุมนุมกันที่สนามหญ้าหน้าหอประชุม เพื่อประท้วงการเลือกตั้งและลดธงครึ่งเสาเพื่อไว้อาลัยระบอบประชาธิปไตย...นักศึกษามาจาก

มหาวิทยาลัยอื่นๆ และประชาชนทยอยมาสมทบ...ขบวนเคลื่อนสู่ทำเนียบ ประชาชนทยอยมาไม่ขาดสายเต็มถนนหน้าทำเนียบและถนนริมคลอง...”

หลังจากนั้นนิสิตนักศึกษาสถาบันทั้ง 5 ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยแพทย์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร ก็มีการเยี่ยมเยียนแลกเปลี่ยนพูดคุยกันมากขึ้น จนนิสิตนักศึกษา 5 มหาวิทยาลัยได้หารือกันเพื่อจัดตั้ง สหภาพนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (Students Federation of Thailand) อย่างไรก็ตามการจดทะเบียนก่อตั้งสหภาพดังกล่าวต้องยุติลงด้วยเกิดการรัฐประหาร พ.ศ. 2501

นักเรียนนิสิตนักศึกษา กับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในยุคโควิด

จากการเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่หลังศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยยุบพรรคอนาคตใหม่เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ ได้จุดไฟแห่งความไม่พอใจที่มีต่อรัฐบาลของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาตั้งแต่เหตุการณ์รัฐประหารปี 2557 จนนำไปสู่กระแสกิจกรรมแฟลชม็อบ (Flash mob) ที่ดำเนินไปเป็นไฟลามทุ่งโดยกลุ่มนักศึกษาในหลายสถาบันทั่วประเทศ แต่แล้วการเกิดขึ้นของการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส หรือ โควิด-19 ก็ทำให้หลายกิจกรรมต้องหยุดชะงักเพื่อรักษาระยะห่างทางสังคม รวมไปถึงการชุมนุมประท้วงในโลกออนไลน์ด้วย

ปรากฏการณ์ new normal กลายเป็นเงื่อนไขใหม่ให้ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (social movement) และภาคประชาสังคมไทยจำเป็นต้องปรับตัวให้ทัน เมื่อรัฐบาลไทยเลือกใช้กฎหมาย ด้วยการประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ทำให้การชุมนุมสาธารณะกลายเป็นสิ่งต้องห้าม และการเคลื่อนไหวบนโลกออนไลน์จึงกลายเป็นทางเลือกที่สำคัญของการเคลื่อนไหวของนักศึกษา แต่ขณะเดียวกันมาตรการควบคุมกิจกรรมบนโลกออนไลน์ของรัฐบาลก็เข้มข้นขึ้น หนึ่งในเครื่องมือของรัฐคือ การทำงานของ “ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม” และการบังคับใช้กฎหมาย พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ฯ ซึ่งมักถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือปิดปากประชาชนที่มีความเห็นต่างจากรัฐ และใช้ควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในช่วงสถานการณ์โควิด เช่นในเมื่อเดือนมีนาคม 2563 นายदनัย อุศมา ศิลปินชาวภูเก็ตซึ่งถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมแจ้งข้อกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิด โดยการนำเข้าสู่ข้อมูลอันเป็นเท็จตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ หลังจากที่เขาโพสต์

ข้อความว่าตนเองได้เดินทางกลับจากประเทศสเปนเข้าสู่ประเทศไทยผ่านทางสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งไม่มีการคัดกรองตรวจผู้โดยสารที่มีโอกาสติดเชื้อไวรัสโควิด-19

กระแสความไม่พอใจต่อรัฐบาลกลายเป็นกระแสไฟที่โหมหนักต่อเนื่อง หลังจากเกิดเหตุการณ์อุ้มหายของนายวันเฉลิม สัตย์ศักดิ์สิทธิ์ ผู้ลี้ภัยไทยในกัมพูชาเมื่อวันที่ 4 มิถุนายนที่ผ่านมา ขณะที่ผู้คนที่ออกมาร่วมการแสดงสัญลักษณ์เรียกร้องความเป็นธรรมในโลกออนไลน์กลับได้รับหมายเรียกจากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เข้ารับทราบข้อกล่าวหาฝ่าฝืน พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ แต่ไม่ว่าต้องเผชิญความท้าทายในการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างไร นั่นก็ไม่ได้ทำให้การแสดงออกความไม่พอใจที่มีต่อรัฐบาลจะเงียบหายไปในยุคโควิด เมื่อการชุมนุมบนท้องถนนยังถูกจำกัด “การประท้วงออนไลน์” จึงส่งเสียงดังขึ้นและร้อนแรงกว่าที่เคยเป็นมา

ที่ผ่านมา หากเราพูดถึงการชุมนุม ก็มักจะเห็นภาพการมารวมตัวกันของผู้คนในสถานที่ต่างๆ แต่เมื่อเข้าสู่ยุคที่มีการแพร่ระบาดของโควิด รูปแบบการประท้วงแบบพลสม็อบจึงย้ายมาอยู่ในแพลตฟอร์มออนไลน์แทน “ทวิตเตอร์” กลายเป็นพื้นที่สำคัญแห่งการใช้เสรีภาพในการแสดงออกของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ด้วยลักษณะเฉพาะตัวของแพลตฟอร์มทวิตเตอร์ที่ผู้ใช้สามารถเป็นเจ้าของได้หลายแอคเคาท์ ต้นทุนในการใช้ต่ำ และให้ความรู้สึกของการเป็น “นิรนาม” มากกว่าแพลตฟอร์มกระแสหลักอื่นในประเทศไทย ทำให้ตอบโจทย์กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ต้องการแสดงออกความคิดเห็นในประเด็นอ่อนไหวและสุมเสียงที่จะพูดได้ในบริบทประเทศไทย

การใช้แฮชแท็ก (#) เป็นหนึ่งในฟังก์ชันสำคัญที่ถูกนำมาใช้สร้างพื้นที่การชุมนุมออนไลน์ เพราะช่วยให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองและการรวมตัวของกลุ่มคนที่คิดเห็นคล้ายกันนั้นเป็นไปได้ง่ายขึ้น หนึ่งในข้อสังเกตที่พบคือ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคแห่งความขัดแย้งทางการเมืองไทยในรอบสิบปีที่ผ่านมา คือการพูดคุยประเด็นทางการเมืองกลายเป็นเรื่องกระแสหลักในปัจจุบัน กลุ่มคนรุ่นใหม่ออกมาแสดงออกทางการเมืองมากขึ้น และแฮชแท็ก ว่าด้วยประเด็นการเมืองและความเป็นไม่ธรรมในสังคมพุ้งติดเทรนด์ยอดนิยามอันดับหนึ่งหลายเรื่องในช่วงปีที่ผ่านมา

ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิดและอำนาจของ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ได้จำกัดการจัดกิจกรรมต่างๆ บรรยากาศการรวมตัวชุมนุมของนักศึกษาจึงได้ชะงักลงไป ทำให้ทางฝั่งสหภาพนักเรียนนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนท.) เสนอไอเดียแคมเปญออนไลน์เชิญชวนคนไทยให้ร่วมกัน “ประท้วงจากบ้าน” ด้วยการแชร์ภาพหรือถือป้ายข้อความแสดงความรู้สึกไม่พอใจที่มีต่อ

การทำงานของรัฐบาล พร้อมติดแฮชแท็ก MobFromHome จนแฮชแท็กนี้ขึ้นติดเทรนด์อันดับหนึ่งในทวิตเตอร์ ประเทศไทย

นอกจากการใช้แฮชแท็ก ในการสร้างพื้นที่ชุมนุมออนไลน์แล้วนั้น อีกวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจเห็นจากปรากฏการณ์ของคำว่า “ทัวร์ลง” มักจะถูกหยิบยกมาอธิบายรูปแบบกิจกรรมออนไลน์ที่เชิญชวนผู้ติดตามในแอคเคาท์ของตน เข้าไปรุมแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์โพสต์นั้นๆ เพราะเมื่อฝ่ายรัฐบาลมีทีมหน่วยปฏิบัติการข่าวสาร หรือ Information Operation (IO) คอยจับตาและมุ่งแสดงความคิดเห็นโจมตีกลุ่มผู้ที่เห็นต่างจากรัฐบาล ฝ่ายนักกิจกรรมประชาธิปไตยก็จำเป็นต้องพยายามหาวิธีต่างๆ ในลักษณะ “ทัวร์ลง” เพื่อเรียกระดมแนวร่วมสาธารณะให้ไปช่วยกันโต้กลับด้วยข้อมูลในโพสต์นั้นๆ

ขณะเดียวกันเงื่อนไขของการขับเคลื่อนทางสังคมจำเป็นต้องอาศัยโซเชียลเน็ตเวิร์คที่มีผู้ใช้จำนวนมากพอจะส่งเสียงให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น และคำถามที่เป็นโจทย์ใหญ่นั้นคือรูปแบบการจัดกิจกรรมแฟลชม็อบ หรือลักษณะการชุมนุมแบบไม่ยึดเยื้อ ทั้งในโลกออฟไลน์และออนไลน์ จะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเด็นทางสังคมที่มีอยู่อย่างหลากหลายได้อย่างไร เพื่อผลักดันไปสู่ความเปลี่ยนแปลงที่ฝันไว้

อาจจะเป็นคำถามที่ตอบยากด้วยคนเพียงกลุ่มเดียวในสังคม แต่คำตอบที่เห็นชัดแล้วคือ “กลุ่มคนรุ่นใหม่ได้ตื่นตัวทางการเมืองแล้ว” การเคลื่อนไหวเพื่อผลักดันความตื่นตัวในรูปแบบที่เป็นอยู่ จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเชิงโครงสร้างโดยรวมให้สำเร็จได้อย่างไร

หลักการประชาธิปไตย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2493 ให้ความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” ว่าเป็น “แบบการปกครองที่ถือมติปวงชนส่วนใหญ่”

ประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ตลอดจนเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของคนในการอยู่ร่วมกันโดยสันติ ภายใต้ความเชื่อที่ว่า คนเราเกิดมา เท่าเทียมกันคือ ได้รับการคุ้มครองจากรัฐตามกฎหมาย และโอกาสที่จะได้รับการบริการต่าง ๆ ในกฎหมาย รัฐธรรมนูญ ประชาธิปไตย คือ การที่รัฐบาลเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน หรือ ประชาธิปไตยคือ สังคมที่ประชาชนมีเสรีภาพ สมภาพ และภราดรภาพ

“ประชาธิปไตย” มาจากคำว่า “ประชา” และ “อธิปไตย” เมื่อรวมกันแล้ว หมายถึง อำนาจ ของประชาชน นั่นคือประชาชนเป็นอำนาจของคนหมู่มาก ดังคำกล่าวของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา อับราฮัม ลินคอล์น ที่ว่า การปกครองในระบบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของ ประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

1 ประเภทของระบอบประชาธิปไตย

1) ระบอบประชาธิปไตยโดยตรง (direct democracy) ซึ่งการปกครองอยู่ใน อำนาจ ของพลเมืองส่วนใหญ่โดยแท้จริง หลักการบริหาร และสถาบันการเมืองขึ้นอยู่กับ การแสดงออกของพลเมือง เกี่ยวกับความรู้สึก และความต้องการของตนเอง พลเมืองทุกคนมีความ เสมอภาคมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจของสภาประชาชน รวมทั้งมีอำนาจในการ ควบคุมสภาบริหารผ่านสภาประชาชน

2) ประชาธิปไตยโดยตัวแทน (representative democracy) ซึ่งเป็นระบอบ ประชาธิปไตย ในปัจจุบัน หมายถึง ระบอบการปกครองที่ประชาชนมิได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจเกี่ยวกับการปกครอง ด้วยตัวเองโดยตรง แต่ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งตัวแทนให้ทำหน้าที่ ตัดสินใจการปกครองแทนตน ซึ่งอริสโตเติล กล่าวว่า เป็น ระบอบการปกครองโดยคนส่วนน้อย ภายใต้อำนาจควบคุมของคนส่วนใหญ่ ซึ่งสาระสำคัญของการนี้ มิใช่การปกครองส่วนน้อย แต่อยู่ที่ การควบคุมของคนส่วนใหญ่ ซึ่งคนส่วนใหญ่จะต้องสามารถผลักดันความต้องการ ของตนผ่าน กระบวนการทางการเมือง ประชาชนจะมีอำนาจในการควบคุมผู้นำของตนโดยผ่านการเลือกตั้ง (elections) และหากผู้ปกครองไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชน ประชาชนก็มี สิทธิที่จะถอดถอน ผู้ปกครองได้

2 หลักการของระบอบประชาธิปไตย ปรัชญาของระบอบประชาธิปไตย ทำให้การ ปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อ ประชาชน ซึ่งมีหลักการดังนี้

1) หลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน (popular sovereignty) โดยใช้อำนาจ กำหนดตัว ผู้ปกครองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง รวมถึงอำนาจในการถอดถอนตัวผู้ปกครอง

2) หลักเสรีภาพ (liberty) ได้แก่ การเลือกตั้ง ถอดถอนผู้ปกครองหรือผู้นำทาง การเมือง การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง ทั้งด้วยการพูด การเขียน การเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะควบคุม กำกับ และตรวจสอบผู้ปกครองการ

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 153
ชุมนุม และเคลื่อนไหวทางการเมือง ทั้งในการ ส่งเสริมสนับสนุนและคัดค้านนโยบาย และการ
กระทำของผู้ปกครอง

3) หลักการเสมอภาค (equality) ในระบอบประชาธิปไตยเป็นหลักควบคู่กับ
เสรีภาพ ซึ่งประชาชนจะได้รับโอกาสที่เสมอภาคกัน และทัดเทียมกัน ทั้งใน ทางการเมือง
เศรษฐกิจ และสังคม

4) หลักกฎหมาย (rule of law) ในระบอบประชาธิปไตยต้องมีที่มาอันชอบ
ธรรม คือ อำนาจมาจากอธิปไตยของปวงชน ใช้บังคับประชาชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันโดย
ไม่เลือกปฏิบัติ และ ต้องให้ความคุ้มครองภายใต้กระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเสมอ
ภาคเท่าเทียมกัน

5) หลักเสียงข้างมาก (majority rule) ในระบอบประชาธิปไตยเป็นการสะท้อน
ถึง ความต้องการของคนส่วนใหญ่ แต่จะต้องให้ความเคารพ และคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วยเพราะ
ฝ่ายเสียงข้างน้อย จะทำหน้าที่ และมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นการควบคุม กำกับ
และตรวจสอบเจตนารมณ์ในการ ตัดสินใจของฝ่ายเสียงข้างมากว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ของ
ประชาชนอย่างแท้จริงหรือไม่ ถ้าเสียงข้างมากลงมติ ตัดสินใจขัดต่อประโยชน์ของประชาชนก็มี
สิทธิที่จะปฏิเสธมติการตัดสินใจของเสียงข้างมากนั้นได้

ความหลากหลายของความหมายของประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย คือ รูปแบบของการปกครองรูปแบบหนึ่ง แต่มีความแตกต่างกันใน
รายละเอียด คือ

1. ประชาธิปไตยโดยตรง คือ ประชาชนตัดสินใจทางการเมืองโดยตรง เสียงข้างมาก
เป็นฝ่ายชนะ
2. ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน คือ ประชาชนตัดสินใจทางการเมืองโดยผ่านทาง
ผู้แทนซึ่งประชาชนเลือก และผู้แทนต้องรับผิดชอบต่อประชาชน
3. ประชาธิปไตยแบบมีรัฐธรรมนูญ คือ ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนแต่การใช้อำนาจ
ตัดสินใจอยู่ในขอบเขตจำกัดแห่งรัฐธรรมนูญ
4. ประชาธิปไตยทางสังคมและเศรษฐกิจ คือ รูปแบบของการปกครองที่มุ่งกระจาย
ความเท่าเทียมกันทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยไม่คำนึงถึงรูปแบบที่เคร่งครัด

5. ประชาธิปไตยแบบคอมมิวนิสต์ คือ รูปแบบการปกครองที่ไม่ได้มุ่งถึงวิธีการตัดสินใจทางการเมืองโดยประชาชน แต่หมายถึงรูปแบบการปกครองที่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนข้างมาก

จากความหมายที่หลากหลาย ศ.ดร.อมร รัชศาสตร์ สรุปลักษณะสำคัญของหลักการและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ดังนี้ (อมร รัชศาสตร์ 2543 : 32-34)

1. ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เป็นผู้ทรงอำนาจสูงสุด
2. รัฐบาลได้อำนาจมาจากประชาชนหรือโดยความยินยอมของประชาชน
3. ในประเทศขนาดใหญ่สมัยใหม่ที่ต้องใช้ประชาธิปไตยทางอ้อมนั้น จะต้องมีการเลือกตั้งผู้แทนและพนักงานของรัฐอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม โดยประชาชนสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างอิสระ
4. สถาบันทางการเมืองที่ทำหน้าที่ตัดสินใจทางการเมืองหรือวางนโยบายสาธารณะ ต้องตั้งขึ้นด้วยวิธีทางแห่งการแข่งขันเพื่อให้ได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบจากประชาชน
5. ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตลอดเวลาผ่านกลไกต่างๆหรือใช้สิทธิที่จะแสดงบทบาทต่างๆ ได้โดยตรง
6. รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อประชาชน ประชาชนมีสิทธิติชมควบคุมการทำงานของรัฐบาลตลอดเวลา และมีสิทธิเปลี่ยนแปลงรัฐบาลตามวิธีการที่กำหนดไว้
7. อำนาจในการปกครองประเทศต้องไม่อยู่ในกำมือของคนคนเดียวหรือกลุ่มเดียว ต้องมีการแบ่งอำนาจการปกครองประเทศอย่างน้อยระดับหนึ่ง
8. รัฐบาลต้องมีอำนาจจำกัด มีการแบ่งและกระจายอำนาจ มีการตรวจสอบ และถ่วงดุลหรือคานอำนาจซึ่งกันและกัน
9. หน้าที่หลักของรัฐบาล คือ การส่งเสริมปัจเจกชน เสรีภาพ ความเสมอภาค ภารดรภาพ ของพลเมือง
10. การตัดสินใจสำคัญต้องเป็นไปตามเสียงฝ่ายข้างมาก โดยคำนึงถึงสิทธิฝ่ายข้างน้อย
11. ประชาชนมีความเสมอภาคกันในด้านต่างๆ โดยเฉพาะความเสมอภาคในสายตาของกฎหมาย และควรมีโอกาสเท่าเทียมกันในด้านต่างๆ ทุกคนมีศักดิ์ศรีและไม่มีใครมีอภิสิทธิ์เหนือผู้อื่น

12. ประชาชนมีเสรีภาพต่างๆ อย่างกว้างขวางโดยรัฐบาลให้หลักประกันและคุ้มครองการใช้สิทธิเสรีภาพเหล่านั้น อย่างน้อยในสิทธิเสรีภาพพื้นฐานที่สำคัญ

13. ประชาชนต้องมีอิสระในการพูด การพิมพ์ การแสดงความคิดเห็นการร่วมชุมนุม การตั้งพรรคการเมืองเพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศได้จริง และอย่างมีข้อมูลข่าวสาร

14. รัฐบาลต้องใช้หลักการปกครองโดยกฎหมาย หรือหลักนิติธรรมไม่ใช่อำนาจตามอำเภอใจ เช่น บุคคลจะถูกจับกุมคุมขังหรือถูกลงโทษได้ก็เฉพาะเมื่อมีกฎหมายกำหนดว่ามีความผิด และจะต้องได้รับการพิจารณาโดยรวดเร็ว เปิดเผย โดยคณะตุลาการที่ไม่ลำเอียง ฯลฯ

นอกจากนั้น ศ.ดร.อมร รักษาสัตย์ เน้นว่า การปกครองบ้านเมืองนั้นควรจะเป็นไปตามกฎหมาย (Rule of Law) ไม่ได้เป็นไปตามอำเภอใจของผู้ทรงอำนาจ ส่วนกฎหมายนั้นจะเป็นธรรมหรือไม่เพียงใดเป็นอีกเรื่องหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีรัฐธรรมนูญกฎหมายอื่นจะออกมาขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญไม่ได้ ซึ่งเป็นภาระของสถาบันที่มีหน้าที่ตีความรัฐธรรมนูญอีกต่อหนึ่ง (อมร รักษาสัตย์ 2543 : 7-8)

บทสรุป

จากข้อมูลรายละเอียดที่น่าเสนาจะเห็นได้ว่า ที่ผ่านมามีการเดินขบวนเรียกร้องสิทธิเสรีภาพต่างๆ ของนักเรียนนิสิตนักศึกษา มีขึ้นอย่างมากมาย เช่น การเดินขบวนของกลุ่มพลังนิสิตนักศึกษาและประชาชนในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เหตุการณ์นองเลือดเมื่อ 6 ตุลาคม 2519 และพฤษภาทมิฬ 2535 ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นเยาวชนและนิสิตนักศึกษาซึ่งในอดีตที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าเยาวชนนิสิตนักศึกษาได้มีการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ อย่างมากมาย นิสิตนักศึกษาในฐานะที่เป็นกำลังที่สำคัญ ของชาติซึ่งมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม จึงควรจะเป็นผู้ริเริ่มทางการเมืองทำหน้าที่เรียกร้องสิทธิประโยชน์แทนประชาชน รวมทั้งคอยถ่วงดุลอำนาจของ ผู้ปกครองประเทศในประเด็นปัญหาต่างๆ เป็นตัวแทนส่วนหนึ่งของประชาชนทั้งประเทศในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งนิสิตนักศึกษาเคยปรากฏบทบาททางการเมืองโดยการเป็นปากเป็นเสียงให้กับประชาชนในด้านต่างๆ การรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) ในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 ภายหลังจากยึดอำนาจนั้น รัฐบาล คสช. ได้บังคับใช้กฎหมายความมั่นคงอย่างเข้มข้น รวมถึงไป

การห้ามมิให้ชุมนุมทางการเมืองเกินกว่า 5 คน ส่งผลให้ บทบาทของนักเรียนนิสิตนักศึกษาถูกจำกัดทางกฎหมาย อย่างไรก็ตามการรวมกลุ่มแสดงเชิงสัญลักษณ์ต่อต้าน รัฐบาล คสช. กลับปรากฏขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นต้น อีกด้านหนึ่งในสื่อสังคมออนไลน์นั้นประชาชนและนักเรียนนิสิตนักศึกษาสามารถวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างกว้างขวาง ซึ่งต่อมาเกิดกลุ่มออนไลน์ต่างๆ ทั้งใน Facebook, Twitter มากมาย

ปัจจุบันการชุมนุมประท้วงรัฐบาลครั้งนี้เกิดขึ้นระหว่างที่สังคมไทยกำลังเผชิญวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอันเป็นผลกระทบจากโรคโควิด-19 บริษัทและห้างร้านต่างลดการรับพนักงานเพิ่มอีกทั้งยังเลิกจ้างพนักงานเดิม ผู้คนตกงานไม่มีรายได้และหนี้สินเพิ่มขึ้น ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิดและอำนาจของ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ได้จำกัดการจัดกิจกรรมต่างๆ และบรรยากาศการรวมตัวชุมนุมของนักศึกษาจึงได้ชะลอตัวไป การชุมนุมออนไลน์จึงเกิดขึ้นเพราะช่วยให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการรวมตัวของกลุ่มคนที่คิดเห็นคล้ายกันนั้นเป็นไปได้ง่ายขึ้น หนึ่งในข้อสังเกตที่พบคือ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคแห่งความขัดแย้งทางการเมืองไทยในรอบสิบปีที่ผ่านมา คือการพูดคุยประเด็นทางการเมืองกลายเป็นเรื่องกระแสหลักในปัจจุบัน กลุ่มคนรุ่นใหม่ออกมาแสดงออกทางการเมืองมากขึ้นทำให้ทางฝั่งสหภาพนักเรียน นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนท.) เสนอไอเดียแคมเปญออนไลน์เชิญชวนคนไทยให้ร่วมกัน “ประท้วงจากบ้าน” ด้วยการแชร์ภาพหรือถือป้ายข้อความแสดงความรู้สึกไม่พอใจที่มีต่อการทำงานของรัฐบาล พร้อมติดแฮชแท็ก MobFromHome จนแฮชแท็กนี้ขึ้นติดเทรนด์อันดับหนึ่งในทวีตเตอร์ประเทศไทย การเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภา หยุตคุกคามประชาชน และร่างรัฐธรรมนูญใหม่

การปกครองบ้านเมืองนั้นควรจะเป็นไปตามกฎหมาย หลักนิติธรรม(Rule of Law) ซึ่งเป็นหลักการที่ว่ากฎหมายเป็นสิ่งสูงสุดในการควบคุมประเทศไม่ใช่บุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งหรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่าไม่มีใครอยู่เหนือกฎหมาย ทุกคนจะอยู่ภายใต้กฎหมายทั้งหมดรวมทั้งผู้ใช้ออกกฎหมายเอง เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ผู้พิพากษา และแม้แต่ผู้ปกครองประเทศ ไม่ใช่เป็นไปตามอำเภอใจของผู้ทรงอำนาจ ในระบอบประชาธิปไตยเป็นการสะท้อนถึง ความต้องการของคนส่วนใหญ่ แต่จะต้องให้ความเคารพ และคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วย ประเทศที่สร้างเสถียรภาพทางการเมืองและนำไปสู่เสถียรภาพทางสังคมเศรษฐกิจและเมืองได้ คือ ประเทศที่

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) 157 สามารถยอมรับความแตกต่างและความผันแปรของรูปแบบ ซึ่งจะทำให้ประเทศนั้นสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับบริบทของชาติได้ต่อไป.

เอกสารอ้างอิง

เครือข่ายนักวิชาการเพื่อสิทธิพลเมือง (คนส.), แดลงการณ 25 ก.ค. 2563 (ออนไลน์),

<https://www.posttoday.com/politic/news/629237> (สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2563)

เทอดศักดิ์ ยอแสงรัตน์ และวารภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร. (2560). วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ปีที่ 13 ฉบับที่ 2. กรกฎาคม – ธันวาคม

นรรนิติ เศรษฐบุตตร. (2550). รัฐธรรมนูญกับการเมืองไทย. พิมพ์ลักษณ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประจักษ์ ก้องกีรติ, (2556). เลือกตั้งไม่นองเลือด : ความรุนแรง ประชาธิปไตย กับการเลือกตั้ง 3 กรกฎาคม 2554, พิมพ์ลักษณ์, กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ,

วิธีการต่อต้านโดยคนรุ่นใหม่ในโลกออนไลน์: ขบวนการนักศึกษาไทยกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในยุคโควิด (ออนไลน์) <https://coconet.social/2020/thailand-student-online-activism-mobfromhome/> (สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2563)

สุจิต บุญบงการ. (2551). วัฒนธรรมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.

สุปรีดา ลอตระกูล (2529) “การวิเคราะห์พัฒนาการขบวนการนิสิตนักศึกษา” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุปรีดา ลอตระกูล. (2529). การวิเคราะห์พัฒนาการขบวนการนิสิตนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

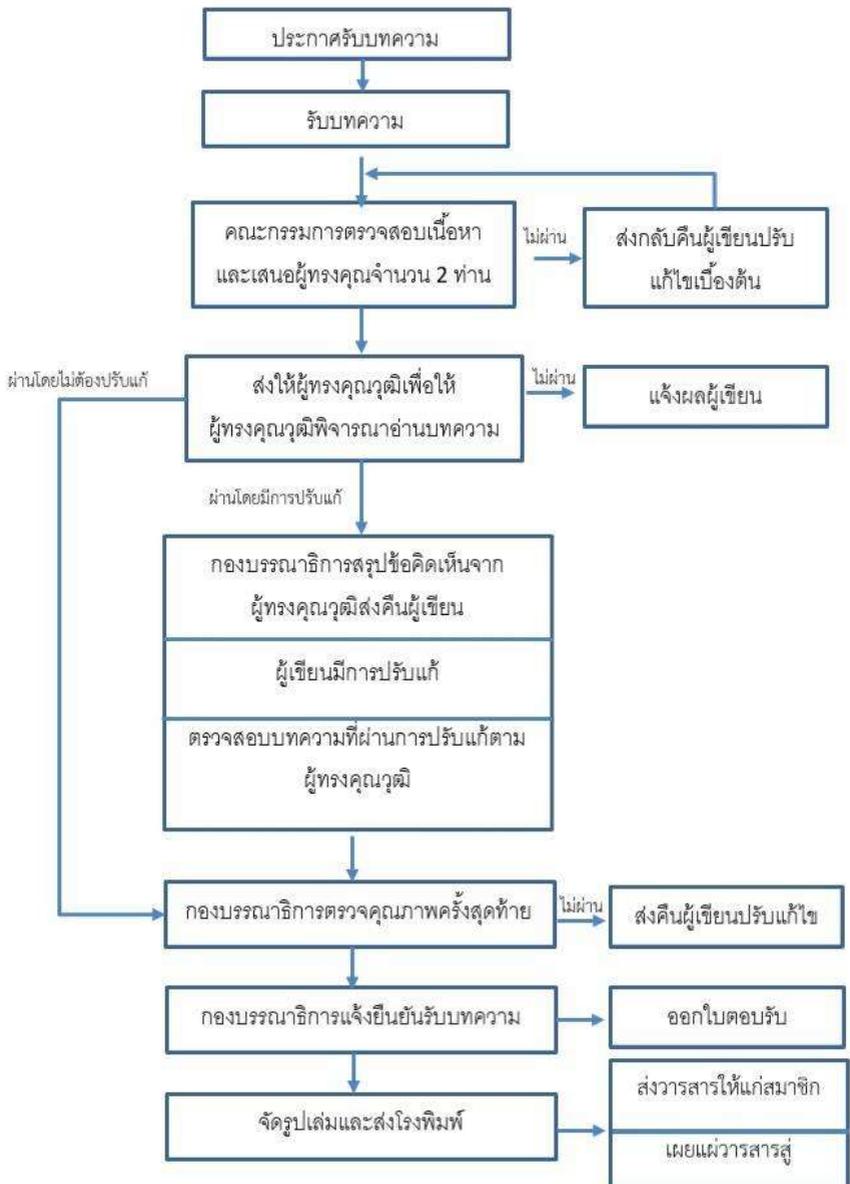
อมร รักษาสัตย์ , ศาสตราจารย์ ดร. , (2543). ประชาธิปไตย : อุดมการณ์ หลักการและแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , พิมพ์ครั้งที่ 2 , กรุงเทพฯ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความวารสารวิชาการรัตนบุศย์

เล่มปีที่ 2 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2563

รศ.ดร.ศรชัย ท้าวมิตร	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง	มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด
รศ.ดร.สัญญา เคณามณี	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผศ.ดร.จรัส บุคดาพงษ์	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
อ.ดร.ดวงตา ราชอาษา	สมาคมนักวิชาการและนักวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
อ.ดร.อัญชลี ชุมนุม	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
อ.ดร.วิภาพรรณ อุนนิสากร	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
อ.ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี	มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
อ.ดร.วิภาพรรณ อุนนิสากร	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
อ.ดร.พิกุล มีมานะ	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
อ.ดร.อัครังค์ ชุมนุม	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

ขั้นตอนดำเนินงานวารสารรัตนบุศย์

หลักเกณฑ์การเสนอบทความ

เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือในการเขียนต้นฉบับผลงานทางวิชาการสำหรับผู้ที่มีความประสงค์ในการส่งบทความเข้าร่วมตีพิมพ์ลงวารสารรัตนบุศย์ โดยจะกำหนดทั้งรูปแบบและแนวทางในการพิมพ์บทความ ซึ่งจะใช้ในการจัดทำวารสารฯ ในแบบรูปเล่ม ดังนั้น เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพและเพื่อให้การจัดทำเอกสารเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ผู้ส่งบทความควรพิมพ์บทความตามรูปแบบและแนวทางที่กำหนดอย่างเคร่งครัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของวารสาร

1.1 **วัตถุประสงค์** เพื่อส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ผลงานวิชาการด้านศิลปะ วัฒนธรรม ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และเพื่อให้บริการวิชาการเกี่ยวกับการเผยแพร่งานวิชาการ และนำเสนอทางออกในการแก้ปัญหาสังคม

1.2 **ประเภทผลงานที่ตีพิมพ์** ประกอบด้วยบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยอยู่ในรูปแบบของบทความวิจัย บทความวิชาการ บทความวิจารณ์หนังสือและบทความปริทัศน์ และ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการของราชบัณฑิตยสถาน

1.3 **ขอบเขตเนื้อหา** ประกอบด้วย ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.4 **กำหนดพิมพ์เผยแพร่** ปีละ 3 ฉบับ (มกราคม-เมษายน, พฤษภาคม-สิงหาคมและ กรกฎาคม-ธันวาคม) ของทุกปี

2. นโยบายการพิจารณากลับกรองบทความ

2.1 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และต้องไม่อยู่ในกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด

2.2 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ต้องเป็นบทความที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพทางวิชาการ และมีประโยชน์ในเชิงทฤษฎีหรือเชิงปฏิบัติ โดยผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ จำนวนอย่างน้อย 2 ท่าน ขึ้นไปต่อบทความและเป็นผู้มีผลงานทางวิจัยอย่างต่อเนื่อง

2.3 กองบรรณาธิการอาจส่งผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้เขียนแก้ไข เพิ่มเติมหรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี

2.4 กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขรูปแบบบทความที่ส่งมาตีพิมพ์

2.5 การยอมรับเรื่องที่ตีพิมพ์เป็นสิทธิของกองบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการจะไม่รับผิดชอบในเนื้อหา หรือความถูกต้องของเรื่องที่ส่งมาตีพิมพ์ทุกเรื่อง

3. รูปแบบการเขียนบทความผลงานวิจัยฉบับเต็ม (Full Paper)

3.1 การเตรียมต้นฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

1) **ขนาดของต้นฉบับ** พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาดเอ 5 ($8\frac{3}{4} \times 11\frac{3}{4}$ นิ้ว = 21×29.7 ซม.) เว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบน 1.5 เซนติเมตร ด้านล่าง ขวา มีมือ และซ้ายมีมือ 1.0 เซนติเมตร

2) **ตำแหน่งของแท็บหยุด** ตั้งค่าเริ่มต้นที่ 1.25 เซนติเมตร และตั้งเพิ่มขึ้นทีละ 0.5 เซนติเมตร

3.2 **รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่ง** ใช้รูปแบบอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด ระยะระหว่างบรรทัดเป็นแบบบรรทัดเดี่ยว (Single Space) โดยใช้ขนาด ชนิดของตัวอักษร รวมทั้งการจัดวางตำแหน่ง ดังนี้

1) **ชื่อเรื่อง** (ภาษาไทย) ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกลางหน้ากระดาษ

2) **ชื่อเรื่อง** (ภาษาอังกฤษ) ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกลางหน้ากระดาษ

3) **ชื่อผู้เขียน** เว้น 1 บรรทัด ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษขวาใต้ชื่อเรื่อง

4) **ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา/ผู้วิจัยร่วม** ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรธรรมดา ชิดขอบกระดาษขวา ต่อจากชื่อผู้เขียน/ผู้วิจัยคนที่ 1 ตามลำดับ

5) **หัวข้อใหญ่ในบทความ** ขนาด 14 ชนิดตัวอักษรหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษซ้าย ก่อนขึ้นหัวข้อต่อไป เว้น 1 บรรทัด และจัดย่อหน้าเป็นแบบกระจายแบบไทย

6) หัวข้อย่อย เว้นระยะห่างตามลำดับของแท็บหยุด ขนาด 14 ชนิดตัวอักษรหนา

7) รายการอ้างอิง (ดูในตัวอย่างการเขียนรายการอ้างอิง)

8) ท้ายกระดาษ จัดพิมพ์แบบ 1 คอลัมน์ ประกอบด้วย

นักศึกษาหลักสูตร... สาขาวิชา.. สถาบันการศึกษา... ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษซ้าย

ตำแหน่งทางวิชาการประจำ/พิเศษ สถาบันการศึกษา... ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษซ้าย

3.3 จำนวนหน้า ต้นฉบับควรมีความยาวไม่น้อยกว่า 8 หน้า แต่ไม่เกิน 15 หน้า

4. การเรียงลำดับเนื้อหาต้นฉบับ

เนื้อหา ภาษาไทยที่มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ควรแปลเป็นภาษาไทยให้มากที่สุด (ในกรณีคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นคำเฉพาะที่แปลไม่ได้หรือแปลแล้วไม่ได้ความหมายชัดเจนให้ทับศัพท์ได้) และควรใช้ภาษาที่ผู้อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน หากใช้คำย่อต้องเขียนคำเต็มไว้ครั้งแรกก่อน เนื้อหาต้องเรียงลำดับดังนี้

4.1 บทความวิจัย

1) ชื่อเรื่อง ควรสั้นและกะทัดรัด ความยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

2) ชื่อผู้เขียน เป็นภาษาไทยและระบุตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี)

3) บทคัดย่อ เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ABSTRACT) เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง อ่านแล้วเข้าใจง่าย ความยาวไม่ควรเกิน 300 คำ หรือ 15 บรรทัด โดยให้นำบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ABSTRACT) ซึ่งแปลจากบทคัดย่อภาษาไทย เป็นภาษาอังกฤษต้องมีเนื้อหาตรงกัน ใช้อักษรตัวตรง จะใช้ตัวเอนเฉพาะคำศัพท์วิทยาศาสตร์

4) คำสำคัญ เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่ควรเกินจำนวน 3 คำ โดยให้คำสำคัญภาษาอังกฤษตรงกับคำสำคัญภาษาไทย

5) บทนำ เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมาและเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย และควรอ้างอิงงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

6) วัตถุประสงค์ ใช้ชี้แจงถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

7) วิธีการดำเนินงานวิจัย ควรอธิบายวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีหัวข้อ ดังนี้

7.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงกลุ่มประชากร วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ที่มาของกลุ่มตัวอย่าง แหล่งที่มาของข้อมูล

7.2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

7.3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

7.4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8) สรุปผล สรุปผลที่ได้จากการวิจัยเป็นลำดับอาจแสดงด้วยตารางกราฟ แผนภาพ ประกอบการอธิบาย ทั้งนี้ ถ้าแสดงด้วยตาราง ควรเป็นตารางแบบไม่มีเส้นขอบ ตารางด้านซ้าย และขวา หัวตารางแบบธรรมดาไม่มีสี ตารางควรมีเฉพาะที่จำเป็น ไม่ควรมีเกิน 5 ตาราง สำหรับรูปภาพประกอบควรเป็นรูปภาพ ขาวดำ ที่ชัดเจนและมีคำบรรยายได้รูป กรณีที่จำเป็น อาจใช้ภาพสีได้

9) อภิปรายผล การอภิปรายผลการวิจัยว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ เพียงไร และควรอ้างทฤษฎีหรือเปรียบเทียบการทดลองของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นด้วยตามหลักการหรือคัดค้านทฤษฎีที่มีอยู่เดิม

10) ข้อเสนอแนะ

10.1) ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

10.2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

11) ตาราง รูปภาพหรือแผนภูมิ ควรคัดเลือกเฉพาะที่จำเป็นและต้องมีคำอธิบาย สั้นๆ แต่สื่อความหมายได้สาระครบถ้วน ในกรณีที่เป็นตารางคำอธิบายต้องอยู่ด้านบน ในกรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ คำอธิบายต้องอยู่ด้านล่าง

12) รายการอ้างอิง เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA. citation Styls ให้เริ่มต้นด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศหาก ผู้เขียนมีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนแรกแล้วตามด้วย “และคณะหรือ and others”

4.2 บทความวิชาการ

1) ชื่อเรื่อง ควรสั้นและกะทัดรัด ความยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมี ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

2) ชื่อผู้เขียน เป็นภาษาไทยและระบุตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี)

3) บทคัดย่อ เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ABSTRACT) เขียนสรุป สาระสำคัญของเรื่อง อ่านแล้วเข้าใจง่ายความยาวไม่ควรเกิน 300 คำ หรือ 15 บรรทัด โดยให้นำ

บทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ABSTRACT) ซึ่งแปลจากบทคัดย่อภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษต้องมีเนื้อหาตรงกัน ใช้อักษรตัวตรง จะใช้ตัวเอนเฉพาะคำศัพท์วิทยาศาสตร์

4) **คำสำคัญ** เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คำ โดยให้คำสำคัญภาษาอังกฤษตรงกับคำสำคัญภาษาไทย

5) **เนื้อหา** มีองค์ประกอบดังนี้

5.1) **บทนำ** ความน่าสนใจของเรื่องที่น่าสนใจ ก่อนเข้าสู่เนื้อหา

5.2) **เนื้อความ** ควรนำเสนอพัฒนาการของเรื่องได้อย่างน่าสนใจและเนื้อเรื่องมีเนื้อหาใหม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

5.4) **บทสรุป** ควรย่อเฉพาะข้อมูลในเนื้อความให้สั้น ได้เนื้อหาสาระของเนื้อความครบถ้วน

5.3) **เอกสารอ้างอิง** ให้ระบุเฉพาะเอกสารที่ผู้เขียนบทความได้นำมาอ้างอิงในบทความวิชาการอย่างครบถ้วน โดยใช้ระบบการอ้างอิง APA citation styls ทุกรายละเอียดและตัวอย่างการอ้างอิงในเนื้อความและการอ้างอิงท้ายเล่มในตัวอย่างการเขียนรายการอ้างอิง

4.3 บทวิจารณ์หนังสือ

1) ข้อมูลทางบรรณานุกรม/อ้างอิง

2) ชื่อผู้วิจารณ์

3) บทวิจารณ์

ตัวอย่างการเขียนรายการอ้างอิง (การอ้างอิงภาษาอังกฤษใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย)

1. **การอ้างอิงในเนื้อความ** เป็นระบบนาม-ปี ให้ข้อมูลผู้แต่ง ปีพิมพ์และเลขหน้าที่มีข้อความที่อ้างถึง ซึ่งมีรูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ดังนี้

(ผู้แต่ง, ปีพิมพ์, เลขหน้า) ไว้ท้ายข้อความที่อ้างถึง

(สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2549, : 200-205)

(McCartney & Phillips, 2006, : 498-499)

(Murphy, 1999, p. 85)

กรณีที่ไม่ปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีพิมพ์ไว้ในวงเล็บเดียวกัน

(สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2549)

2. เอกสารอ้างอิง

- หนังสือ

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. ครั้งที่พิมพ์, เมืองที่พิมพ์ :
สำนักพิมพ์.

มนตรี แยมกสิกร. (2549). การวิจัยและทฤษฎีเทคโนโลยีการศึกษา. ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา.

Norman, D, A. (2002). *The design of everyday things*. New York,
NY: Basic books.

- วารสาร

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่),
หน้า.

มนตรี แยมกสิกร. (2551). เภณฑ์ประสิทธิภาพในงานวิจัยและพัฒนาสื่อการ
สอน: ความแตกต่าง 90/90 Standard และ E1/E2. วารสาร
ศึกษาศาสตร์. 19(1), 1-16.

Rinke, C. R. (2011). *Career trajectories of urban teachers : A
continuum of perspectives, participation, and plans
shaping retention in the educational system*. Urban
Education, 46(4), 639-662.

- หนังสือพิมพ์

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปี เดือน วันที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์,
เลขหน้าซึ่งปรากฏบทความ.

ไตรรัตน์ สุนทรประภัสสร. (2540, 8 พฤศจิกายน). อนาคตจีน-อเมริกา.
เดลินิวส์, น. 6.

Schwartz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic,
social status. *The Washington Post*, pp. A1, A4.

- วิทยานิพนธ์

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. สถานที่พิมพ์: ชื่อสถาบัน
ศึกษา.

ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ์. (2550). ผลการเรียนรู้จากบทเรียนมัลติมีเดียบนระบบ
เครือข่ายที่พัฒนาตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง การประยุกต์ใช้
เทคโนโลยีการศึกษาในห้องเรียน ของนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. ปริญญาบัตรการศึกษา
มหาบัณฑิต, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Darling, C. W. (1976). *Giver of due regard: The poetry of
Richard Wilbur*. Unpublished doctoral dissertation,
University of Connecticut, USA.

- รายงานการประชุม

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเอกสารรวมเรื่องที่ได้จากรายงานการ
ประชุม. วันเดือนปีที่จัด. สถานที่จัด. สำนักพิมพ์. หน้า.

กรมวิชาการ. (2538). การประชุมปฏิบัติการณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการ
อ่าน. 25-29 พฤศจิกายน 2528 ณ วิทยาลัยครูมหาสารคาม จังหวัด
มหาสารคาม. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 7-8.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1991). A motivational approach to self:
Integration in personality. In R. Dienstbier (Ed.), *Nebraska
Symposium on Motivation: Vol.38. Perspectives on
Motivation*. Lincoln: University of Nebraska Press. 237-288.

- สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง. (ปี เดือน วันที่เผยแพร่สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต).

ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความ. วันที่สืบค้น : URL:<http://>

อำนาจ สุขเวทย์. (2542, 3 พฤษภาคม). “เพื่อคิดประกันชีวิต : ตัวแทน
ประกันมีบทบาทสำคัญอย่างไร, 25-28. *ฐานเศรษฐกิจ*.19(377),

จาก <http://www.thainews.th.com>.

Wollman, N. (1999). Influencing attitudes and behaviors for social change. Retrieved from

<http://www.radpsynet.org/docs/wollman-attitude.html>.

5. การส่งบทความ

5.1 กำหนดการรับบทความ สามารถส่งบทความถึงกองบรรณาธิการ ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

5.2 วิธีการส่งบทความ ผู้เสนอจัดส่งบทความต้นฉบับ และแบบเสนอบทความ 1 ชุด จัดส่งที่

กองบรรณาธิการวารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL) ที่ตั้งเลขที่ 105 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองบัว อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด 45160 หรือจัดส่งที่ Email: ratanabuthjournal@gmail.com

6. ติดต่อสอบถามข้อมูล

ติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ [http:// ratanabuthjournal.com/](http://ratanabuthjournal.com/) เบอร์โทรศัพท์ บรรณาธิการ 08-7875-0361, 98-3413-6231 ผู้ช่วยบรรณาธิการ 06-2984-4727, 08-1769-4053

เลขที่.....
วันที่...../...../.....
ผู้รับ.....

**แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ใน
วารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)**

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เขียน วารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)

เรื่อง ตีพิมพ์บทความลงวารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTHJOURNAL)

1.ชื่อผู้ส่งบทความ (ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ).....

2.ชื่อบทความ.....

3.วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด.....

4.ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....

5.สถานภาพผู้ส่งบทความ

5.1 อาจารย์ อื่นๆ ระบุ..... ชื่อสถาบัน.....คณะ.....

ชื่อผู้วิจัยร่วม (ถ้ามี) กรณีผู้ส่งไม่ใช่ นักศึกษา

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)	ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์

5.2 นักศึกษา ปริญญาเอก ปริญญาโท หลักสูตร.....

สาขา.....คณะ.....สถาบัน.....

โปรดระบุชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

5.2.1 ชื่อ - สกุล.....

ที่ทำงาน.....

5.2.2 ชื่อ - สกุล.....

ที่ทำงาน.....

6. ประเภทของบทความ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความหนังสือ

บทความปริทัศน์ อื่นๆ

7. ที่อยู่ของผู้ส่งบทความ

(ที่ทำงาน).....

(ที่บ้าน).....

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....

โทรสาร.....E- mailAddress.....

8. สิ่งที่ส่งมาด้วย

แผ่นดิสก์งานวิจัย / บทความวิชาการ จำนวน 1 แผ่น

เอกสารพิมพ์ต้นฉบับ จำนวน 1 ชุด

9. องค์ประกอบของบทความ ข้าพเจ้าได้จัดทำบทความตามคำแนะนำการเตรียมต้นฉบับของวารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL) ครบถ้วนสมบูรณ์

10. ต้นฉบับที่ส่งพิจารณาเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนี้ ยังไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น และยินดีแก้ไขตามที่กองบรรณาธิการเสนอแนะ

ผู้ส่งบทความ ลงชื่อ

(.....)

...../...../.....

ส่งมาที่

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL) ที่ตั้งเลขที่ 202/1 หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่ง อำเภอมือง จังหวัดยโสธร 35000 หรือจัดส่งที่ Email: ratanabuthjournal@ardasso.com บรรณาธิการ 08-0169-6593

ใบสมัครสมาชิก

วารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)

วันที่สมัคร.....

เลขที่สมาชิก.....

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว (ชื่อ - สกุล).....อาชีพ

.....ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....ที่อยู่เลขที่

.....หมู่ที่..... ซอย..... ถนน..... ตำบล

.....อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรสาร

..... E-mail.....

ขอสมัครเป็นสมาชิก “วารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)”

1 ปี จำนวนเงิน 300 บาท 3 เล่มต่อปี (รวมค่าส่ง) ติดต่อประสานงาน

การชำระเงินได้ที่ คุณพิกุล มีมานะ ฝ่ายการเงินของวารสาร

สำนักงาน

สำนักงานวารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL)

ที่ตั้งเลขที่ 202/1 หมู่ที่ 4 ตำบลคูทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร 35000

ติดต่อ <http://ratanabuthjournal.com/>

เบอร์โทรศัพท์ บรรณาธิการ 08-0169-6593 ผู้ช่วยบรรณาธิการ 09-3562-9856 หรือ Email:

ratanabuthjournal@ardasso.com